

Inhoudsopgave

1. Algemeen	7
Samenstelling Bestuur per 31-12-2014.....	8
Kerngegevens.....	8
2. Programma's	9
Programma 1: Bestuur en dienstverlening	10
Programma 2: Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	12
Programma 3: Economische zaken en werkgelegenheid.....	13
Programma 4: Openbare werken: groen en grijs.....	14
Programma 5: Openbare orde en veiligheid.....	15
Programma 6: Verkeer en vervoer, bereikbaarheid.....	16
Programma 7: Onderwijs	17
Programma 8: Sport en ontspanning.....	18
Programma 9: Kunst, cultuur en monumenten	19
Programma 10: Recreatie en toerisme	20
Programma 11: Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid.....	21
Programma 12: Volksgezondheid	24
Programma 13: Milieu.....	25
Programma 14: Welzijn	26
3. Paragrafen	27
3.1 Lokale heffingen.....	29
3.2 Weerstandsvermogen	32
3.3 Onderhoud kapitaalgoederen.....	40
3.4 Financiering	43
3.5 Bedrijfsvoering	47
3.6 Verbonden partijen.....	52
3.7 Grondbeleid	62
3.8 Rechtmatigheid.....	64
3.9 Demografische ontwikkelingen.....	66
3.10 Interbestuurlijk toezicht	71
4. Jaarrekening	75
4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	78
4.2 Toelichting op de balans per 31 december 2014.....	80
4.3 Overzicht van baten en lasten in de rekening.....	94
4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de rekening.....	96
4.5 Overzicht incidentele lasten en baten.....	120
4.6 Meldingen Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)	124
4.7 SISA bijlage	126
5. Vaststellingsbesluit.....	143

Geachte leden van de raad,

Voor u liggen de jaarstukken 2014. In deze jaarstukken verantwoorden wij het gevoerde beleid en de financiële resultaten over 2014. De basis voor ons beleid vormde de programmabegroting 2014.

Inleiding

In november 2013 hebben wij u de begroting voor 2014 voorgelegd. Gelet op de beperkte begrotingsruimte meenden wij dat sprake was van een beleidsarme begroting. Dat begrip is evenwel betrekkelijk.

Wij hadden reeds voorzien dat 2014 het jaar zou zijn om ons beleidsmatig, organisatorisch en financieel te prepareren op de grootste decentralisatieoperatie naar de gemeenten die we in het openbaar bestuur ooit hebben gehad, de transities in het sociale domein. Ook wisten we dat we onverdroten door zouden gaan met grootschalige herinrichtingen van de openbare ruimte in onze dorpen.

De inkt van de begroting 2014 was echter amper droog, toen uw raad in december 2013 besloot tot een verkenning van de herindelingsvariant G7 met de bedoeling deze variant goed te kunnen afwegen tegen de geadviseerde variant van de commissie Jansen en de volledige DEAL-variant.

In januari volgde het ontwerp-gaswinningsbesluit met onmiddellijke beperking van de gasproductie in het zogenaamde cluster Loppersum, in combinatie met een bestuursakkoord voor flankerend beleid om de regio en de inwoners voor de gevolgen van de gaswinning te compenseren en de instelling van een dialoogtafel.

Bovengenoemde onderwerpen hebben in 2014 veel bestuurlijke en ambtelijke aandacht gevergd en worden verderop nader toegelicht. Op deze plaats stellen wij vast dat de cumulatie van deze (extra) werkzaamheden in 2014 een aanhoudend risico hebben gevormd in relatie tot de beschikbare middelen in geld en formatie. In dat licht zijn wij buitengewoon tevreden met de prestaties die zijn geleverd en in het algemeen binnen het kader van de ramingen in de begroting.

De verkiezingen voor de gemeenteraad leverden in Loppersum, geen verschuivingen binnen de raad op. Wel is er een college gevormd van andere politieke samenstelling en een nieuw bestuursprogramma opgesteld. De vastgestelde begroting 2014 is ook voor dit programma als financieel kader gehanteerd.

Gaswinning

Het dossier gaswinning heeft in 2014 opnieuw veel gevraagd van bestuur en organisatie. We hebben vanuit Loppersum actief bijgedragen aan de ontwikkeling van een aantal regelingen die in 2014 van kracht zijn geworden voor onze inwoners, zoals de tijdelijke regeling waardevermeerdering, de nieuwbouwregeling en het loket leefbaarheid. Daarnaast hebben we vanuit het Regionaal Informatiepunt Gaswinning veel bijeenkomsten georganiseerd over diverse thema's die met gaswinning en aardbevingen te maken hebben. Ondanks de drastische productiebeperking die in het kerngebied rond Loppersum sinds de aankondiging van het ontwerpwinningsbesluit in januari 2014 van kracht is, waren er in 2014 opnieuw veel schademeldingen vanuit onze gemeente. Hierbij werd duidelijk dat vooral de doorlooptijd van de afhandeling van de complexe schades extreem lang is. Via uw burgemeester zijn een relatief groot aantal inwoners aangemeld bij de in april 2014 gestarte Commissie Bijzondere Situaties. Ook in 2014 heeft in alle bestuurlijk contacten een zwaar accent gelegen op de veiligheid en is voortdurend aandacht gevraagd voor het "twee-sporen-beleid", waarbij de veiligheid van onze inwoners moet worden verbeterd door enerzijds productiemaatregelen en anderzijds door adequate versterkingsmaatregelen van woonhuizen en gebouwen.

Transities

In het jaar 2014 is wederom hard gewerkt samen met Delfzijl en Appingedam om de decentralisaties ingevoerd te krijgen op 1-1-2015. Zowel voor jeugdzorg, WMO/AWBZ, participatie als passend onderwijs is projectmatig gewerkt aan de voorbereiding. Diverse thema's zijn middels beslisdocumenten afgehandeld, zoals ICT, toegang, privacy, werkprocessen, verordeningen, beleidsregels, gebouwelijke en organisatorische aanpassingen en de personele zaken (o.a. binnen het KCC). De transitiefase is hiermee bijna afgerond in 2014 en de voorbereidingen voor de transformatiefase (meer met minder geld en vanuit de kracht van de burger en maatschappij) is in gang gezet. Voor de invoering is een behoorlijk beslag gelegd op het bestaande personeel en de middelen. De uitvoeringsinstellingen zijn nauw betrokken en waar nodig wordt slim samengewerkt

bijvoorbeeld bij de inkoop van zorg. Of de door het Rijk beschikbare middelen toereikend zijn valt uiteraard te betwijfelen. Door scherp te monitoren hopen we hier snel beeld van te krijgen om waar nodig bij te kunnen sturen.

Meten prestaties gemeente

Wij zijn een dynamische organisatie met complexe opgaven, waarbij onze focus ligt op het leveren van goede dienstverlening aan onze inwoners. Dit staat omschreven in ons kwaliteitshandvest. Wij willen ons profileren als een open, proactieve en deskundige organisatie, waar het prettig werken en mee samenwerken is. Om te meten waar we als gemeente staan, hebben we vorig jaar het onderzoek Waar Staat je Gemeente uitgevoerd. Dit onderzoek was positief voor Loppersum (gemiddelde score 6,6), maar geeft wel aanleiding tot een aantal actiepunten. Met het thema 'inwoners betrekken bij beleid' gaan we komend jaar aan de slag. Over twee jaar wordt het onderzoek weer uitgevoerd en onze ambitie is om dan hoger te scoren dan in 2014.

Bestuurlijke toekomst

In opdracht van de VGG en het college van GS is door een visitatiecommissie een advies opgesteld voor een toekomstbestendig bestuur in de provincie Groningen. Het advies is uitgemond in een voorstel tot grootschalige herindeling in de provincie in combinatie met verbetering van de bestuurscultuur en het zich terugtrekken van de provincie op het eigen verantwoordelijkheidsdomein. . In reactie op het rapport hebben de zeven gemeenten in Noord-Groningen besloten tot een verkenning van de mogelijkheden om tot één nieuwe gemeente te komen. Vanuit Loppersum met de bedoeling deze variant te kunnen afwegen tegen het advies van de commissie Jansen en de DEAL-variant op de aspecten bestuurlijke opgaven, burgers nabijheid en financieel perspectief. Hierbij geldt als uitgangspunt dat het om een gedragen keuze van uw raad moet gaan.

Samenwerking Eemsdelta

De samenwerking in het kader van het bestuursakkoord Eemsdelta is voortgezet. Om te accentueren dat het primair een samenwerking tussen gemeenten betreft neemt de provincie niet meer deel in de stuurgroep. De samenwerking in het kader van wonen en voorzieningen enerzijds en economie, arbeidsmarkt en infrastructuur anderzijds is meer op uitvoering van de vastgestelde plannen gericht. Ontwikkelingen met betrekking tot herindeling en de flankerende plannen voor leefbaarheid en economie in verband met gaswinning kunnen op de werking van het bestuursakkoord Eemsdelta van invloed worden. In dat geval zal de effectiviteit van deze samenwerking opnieuw worden beoordeeld.

Onderwijs

De visie die is vastgesteld in 2012 m.b.t. Onderwijshuisvesting en de spreiding en samenwerking wordt ook in 2014 uitgevoerd, bijvoorbeeld door de oprichting van een Netwerkschool in Loppersum Oost. Daarbij werken drie kleine scholen intensief samen. De gehele uitvoering die in de visie is gebaseerd op de factoren kwaliteit, betaalbaarheid en leefbaarheid is echter uitgebreid met een essentiële factor namelijk veiligheid. Hierbij wordt uiteraard gedoeld op de gevolgen van de aardgaswinning op de onderwijsgebouwen. Daardoor is o.g.v. inspecties besloten om samen met de schoolbesturen de visie en plannen opnieuw tegen het licht te houden in de diverse clusters binnen onze gemeente.

Openbare ruimte

Ook in 2014 is in de gemeente Loppersum in verschillende dorpen en in goede samenwerking met betrokken inwoners gewerkt aan grote herinrichtingsoperaties. In Westeremden, Stedum en Middelstum zijn deelfases succesvol afgerond en is gewerkt aan het vervolg.

Het project begraafplaatsen op orde is afgerond. De begraafplaatsen liggen er weer fraai bij. Het onderhoud door de gemeente van de particuliere begraafplaatsen wordt gestopt. Hiervoor zijn financiële afspraken gemaakt.

In Loppersum hebben we met een brug over de Wijmers het bestemmingsplan ontsloten en zijn de plannen met betrekking tot het centrum definitief geworden. De start van de uitvoering van het Centrumplan Loppersum is in 2015.

We hebben het beheer van de openbare ruimte uitgevoerd binnen de afgesproken kaders en op basis van onze meerjarenonderhoudsplannen.

Sport

In Stedum is met behulp van de gemeente een extra trainingsveld gerealiseerd. Er is besloten tot de bouw van een nieuwe sportvoorziening in Middelstum. Het ontwerp is afgestemd met de verenigingen. Voor het beheer van deze voorziening is een stichting opgericht.

Resultaat

De jaarrekening 2014 van de gemeente Loppersum sluit met een overschot van 76 duizend euro na met de raad afgesproken reservemutaties. In de volgende tabel wordt het saldo geanalyseerd.

Analyse saldo

Omschrijving	Bedrag	Programma
Diverse kleinere voordelen	+ 30	Bestuur en dienstverlening
Per saldo rolt er een tekort uit de actualisatie van de grondexploitaties	- 110	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening
Diverse kleinere voordelen	+ 10	Economische zaken en werkgelegenheid
Aanbestedingsvoordelen en meevallers in de uitvoering van werken	+ 140	Openbare werken: groen en grijs
De gemeente Loppersum is een nadeelgemeente met betrekking tot het vereveningsfonds personeel Veiligheidsregio	- 70	Openbare orde en veiligheid
Diverse kleinere voordelen	+ 10	Verkeer en vervoer, bereikbaarheid
Enkele projecten zijn niet afgerond en lopen door in 2015	+ 70	Onderwijs
Geen verschillen	0	Sport en ontspanning
Geen verschillen	0	Kunst, cultuur en monumenten
Diverse kleinere voordelen	+ 30	Recreatie en toerisme
Het project Veerkracht is niet afgerond en loopt door in 2015	+ 50	Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid
Diverse kleinere voordelen	+ 10	Volksgesondheid
Per saldo is een voordeel op de afvalverwerking ontstaan dat vooral te danken is aan een afrekening uit het afvalfonds	+ 110	Milieu
Diverse kleinere nadelen	- 10	Welzijn
Een hogere Algemene Uitkering	+ 140	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
Doordat de uitvoering van een aantal projecten (onder andere Veerkracht en Centrumdorp Middelstum) doorloopt in 2015, heeft een lagere onttrekking aan de reserves plaatsgevonden dan vooraf geraamd	- 360	Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien
Overig en afrondingen	+ 26	
Totaal	76	

Resultaatbestemming 2014

De jaarrekening 2014 sluit met een overschot van 76 duizend euro. Bij het afsluiten van een jaar blijkt regelmatig dat er nog verplichtingen doorlopen van het ene naar het andere jaar. Deze verplichtingen moeten voldaan worden in 2015 en zijn in 2015 niet begroot. Het gaat om totaal 72 duizend euro aan verplichtingen. Wij stellen u voor deze verplichtingen vanuit het positieve resultaat toe te voegen aan de reserve restantkredieten vorig dienstjaar en het overige (4 duizend euro) toe te voegen aan de Algemene Reserve. In de volgende tabel treft u aan om welke lopende verplichtingen het gaat.

Omschrijving	Bedrag	Programma
Om de benodigde investeringen ten behoeve van kwaliteit, formatie en werkprocessen te waarborgen dient het saldo van baten en lasten dat verband houdt met de ontvangen middelen en gedane uitgaven Onafhankelijke Raadsman overgeheveld te worden.	21.000	
De heraudit 2013 en DigiD audit 2014 vinden niet in 2014 maar pas in 2015 plaats. We stellen voor € 11.000 voor deze audits over te hevelen naar 2015.	11.000	
In oktober 2014 is opdracht gegeven voor het aanbrengen van belijning van wegen. De werkzaamheden zijn vertraagd en worden in 2015 uitgevoerd.	8.500	
Bijdrage Stichting restauratie Kerk Garsthuizen.	25.000	
Het restantbudget is bestemd tbv energiemaatwerkadviezen in het kader van duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen. Voorgesteld wordt dit over te hevelen naar 2015.	6.500	
Totaal	72.000	

Afrondingen

In de verschillende tabellen die geplaatst zijn in de jaarstukken kan het in sommige gevallen voorkomen dat de totaaltelling van bepaalde bedragen afwijkt door afrondingen. Dit komt omdat de jaarstukken worden gepresenteerd in bedragen x 1.000 euro.

Voorstel

Met dit voorstel willen wij u vragen om, met inachtneming van de uitkomsten van de begrotingscyclus 2014 en de bevindingen van de accountant, het jaarverslag 2014 vast te stellen. Hiermee verleent u ons decharge voor de uitvoering en sluit u de begrotingscyclus 2014 af. Tenslotte vragen wij uw instemming met de voorgestelde reservemutaties.

Loppersum, 26 mei 2015

Burgemeester en wethouders van de
gemeente Loppersum,

A. Rodenboog, burgemeester.
J.H. Bonnema, secretaris.

1. Algemeen

Samenstelling Bestuur per 31-12-2014

Leden van de raad	Namens
A.A.G. Elderman-Star	CDA
A. Laning	CDA
A.N. Bos-van der Meer	CDA
G.J. Reinders	Loppersum Vooruit
P. Blink	Loppersum Vooruit
J.C. Warink	Loppersum Vooruit
E.F. Oldenhof	PvdA
C. Bultje	PvdA
B.H. Prins	ChristenUnie
H.J. van Heerde	ChristenUnie
D.F.W. van Impe	GroenLinks
L.G.A.M. van Esch	GroenLinks
J.A. Meyling	Gemeentebelangen/D66
H.M. Sauerborn	Gemeentebelangen/D66
B.J. Huizing	VVD

R.S. Bosma	Griffier
------------	----------

Leden van het college van burgemeester en wethouders	
A. Rodenboog	Burgemeester
P. Prins	Wethouder
B. Schollema	Wethouder
R.A.C. Slager	Wethouder
J.H. Bonnema	Secretaris

Kerngegevens

	Begroting 2014 per 1 januari	Rekening 2014 per 1 januari
A. Sociale structuur		
Aantal inwoners	10.212	10.196
waarvan:		
jonger dan 20 jaar	2.513	2.360
65 jaar en ouder	1.985	1.908
Bijstandsverlening (inclusief WIJ)	184	211
IOAW	8	11
IOAZ	1	2
BBZ	1	0
Aantal werknemers werkzaam bij sociale werkgemeenschappen	66	77
B. Fysieke structuur		
Oppervlakte gemeente in hectares	11.199	11.199
waarvan:		
binnenwater	96	96
Aantal woonruimten	4.630	4.634
Lengte van wegen in km	198	198
Lengte van recreatieve fiets- en wandelpaden in km	36	36
Totale oppervlakte groen in hectare	178	178

2. Programma's

1. Bestuur en dienstverlening
2. Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening
3. Economische zaken en werkgelegenheid
4. Openbare werken: groen en grijs
5. Openbare orde en veiligheid
6. Verkeer en vervoer, bereikbaarheid
7. Onderwijs
8. Sport en ontspanning
9. Kunst, cultuur en monumenten
10. Recreatie en toerisme
11. Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid
12. Volksgezondheid
13. Milieu
14. Welzijn

Programma 1: Bestuur en dienstverlening

Omschrijving programma

Het op democratische wijze laten functioneren van de gemeentelijke bestuursorganen. Daartoe worden raads- en commissievergaderingen gehouden. Het college van burgemeester en wethouders is belast met de voorbereiding en uitvoering van het beleid dat door de gemeenteraad is vastgesteld en wordt gecontroleerd.

Daarnaast omvat het programma de interne en externe dienstverlening van de gemeentelijke organisatie en de ondersteuning van het bestuur en het leveren van kwalitatief goede diensten waarbij de burger centraal staat.

Bestaand beleid

De burgers hebben spreekrecht tijdens de commissievergaderingen.

Het college voert voor zover mogelijk het collegeprogramma uit en houdt wekelijks een collegevergadering. Leden van het college zijn aanwezig bij manifestaties, herdenkingen en jubilea. De ambtelijke organisatie functioneert in het directiemodel.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Bestuursakkoord Eemsdelta: Regionale opgaven op het terrein van wonen en voorzieningen en op het terrein van economie, arbeidsmarkt en infrastructuur in samenwerking bepalen.	Uitvoering woon- en leefbaarheidsplan voortgezet, inclusief koppeling aan fondsen gaswinning. Economische visie opgesteld ivm instelling economic board.
Herindeling: Samen met de herindelingpartners de voorbereiding en vormgeving oppakken met betrekking tot de bestuurlijke en ambtelijke inrichting van de nieuwe gemeente.	Verkenning naar G7 variant uitgevoerd door o.a. opstellen strategische visie, notitie burgernabijheid, financiële verkenning incl. herindelingscan, gespiegeld aan andere varianten.
Meten prestaties gemeenten: Verbeteren dienstverlening, professionaliteit en kwaliteit.	Door middel van de benchmark Waar staat je gemeente zijn de prestaties van de gemeente gemeten. De resultaten zijn begin 2015 bekend gemaakt.
Gaswinning: Bevorderen van een veilige woon- en leefomgeving voor onze inwoners en beperking van de overlast ten gevolge van schade door aardbevingen.	RIG-avonden. Burgemeestersoverleg. Ambtelijk overleg . Werkgroep waardevermeerdering. Stuurgroep impact assessment NPR. Akkoordpartijenoverleg.

Kwaliteitshandvest

De gemeente Loppersum heeft een kwaliteitshandvest waarin staat wat de burger kan verwachten als het gaat om de afhandeling van termijnen.

Onderwerp	Afhandelingstermijn	Totaal aantal	Op tijd	%
Gehandicapten rolstoelvoorziening	8 weken	46	41	89
Collectief vervoer	8 weken	43	43	100
Gehandicapten woonvoorziening	8 weken	34	26	76
Gehandicaptenparkeerkaart	8 weken	31	26	84
Huishoudelijke hulp	8 weken	101	100	99
Leerlingenvervoer	8 weken met mogelijkheid tot eenmalig 4 weken verlenging	24	21	88
(Omgevings)vergunning	8 weken bij regulier procedure 26 weken bij uitgebreide procedure Bij beide geldt een mogelijkheid tot een eenmalige verlenging van 6 weken	169	Nb	Nb
Subsidies	8 weken	74	67	91
Bezwaar	12 weken met mogelijkheid tot eenmalig 6 weken verlenging	15	15	100
Wet openbaarheid bestuur	8 weken	50	50	100

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	2.165	2.478	2.464
Baten	152	325	344
Resultaat voor bestemming	2.013	2.153	2.120
Toevoeging aan reserves	200	655	636
Onttrekking aan reserves	177	644	502
Resultaat na bestemming	2.036	2.164	2.254

Programma 2: Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Omschrijving programma

Het programma omvat het zorgdragen voor een zo evenwichtig mogelijke werking van de lokale woningenmarkt in een regionale context. Tevens omvat het programma het maken van ruimtelijke beleidsplannen, het vaststellen van bestemmingsplannen voor nieuwe woon- en werkgebieden en het actualiseren van verouderde bestemmingsplannen.

Bestaand beleid

Het bevorderen van een doelmatige voorziening in de plaatselijke woningbehoefte. Het zorgdragen van een evenwichtige en tijdige onderbrenging van alle relevante beleidscomponenten in te ontwikkelen ruimtelijke plannen met als doel een aangenaam woon-, werk- en verblijfsklimaat.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Bestemmingsplannen Loppersum en Middelstum: Actuele wensen meenemen en ruimte bieden voor verdere ontwikkelingen in de dorpen.	Bestemmingsplan Loppersum is vastgesteld door de raad en is onherroepelijk. Daarnaast is gestart met het opstellen van het voorontwerpbestemmingsplan Middelstum. Deze is in concept gereed.
Welstandsnota: Actualiseren van het toetsingskader voor de welstandscommissie.	Geactualiseerde welstandsnota door de gemeenteraad vastgesteld.
Visie Middelstum centraal: versterken centrumfunctie.	De visie is vastgesteld door de gemeenteraad. Vanaf mei 2014 is gewerkt aan de uitvoering van de visie. Verschillende deelprojecten worden in de loop van 2015 afgerond.
Centrumplan Loppersum: Versterken centrumfunctie.	<ul style="list-style-type: none"> - De uitbreiding van de Fixet/Hubo is gerealiseerd; - Plannen in ontwikkeling voor nieuwe supermarktlocatie, de aanvraag omgevingsvergunning is in maart 2015 ingediend; - Plannen voor inrichting openbare ruimte zijn definitief gemaakt, uitvoering start vanaf februari 2015; - Noodzakelijke gronden voor de ontwikkeling zijn verworven

Wat heeft het gekost?

Bedragen x 1.000 euro	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	3.496	4.066	3.539
Baten	2.887	3.484	2.863
Resultaat voor bestemming	609	583	676
Toevoeging aan reserves	282	369	350
Ottrekking aan reserves	46	259	92
Resultaat na bestemming	845	693	934

Programma 3: Economische zaken en werkgelegenheid

Omschrijving programma

Het betreffen activiteiten die gericht zijn op ondersteuning en uitbouw van het bestaande economisch potentieel. Het gaat daarbij om een faciliterende en coördinerende rol waarbij dat doel via efficiënt overleg met de economische sector concrete resultaten oplevert.

Bestaand beleid

Het realiseren van goede condities voor een gezond ondernemersklimaat
Bevorderen dat inwoners dmv. arbeid zelfstandig kunnen voorzien in de noodzakelijke middelen van bestaan.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
MKB: Stimuleren vestiging MKB via ruimtelijk beleid.	Bestemmingsplan Loppersum vastgesteld door de raad en gestart met de voorbereidingen voor herziening bestemmingsplan Middelstum.
Ketensamenwerking: Stimuleren ketensamenwerking in de regio.	Marketingplan opgesteld, periodiek overleg jobcoaches verschillende organisaties om meer integraal richting werkgevers te kunnen treden en elkaars klanten te kennen.
SROI: Werkgelegenheid voor mensen aan de onderkant van de samenleving stimuleren.	Er is een folder SROI gemaakt en onder de aandacht gebracht bij werkgevers. Begin 2015 vindt de evaluatie van het beleid plaats.
Arbeidsmarkt en participatiewet: <ul style="list-style-type: none"> - Benadrukken van arbeidsmarktmogelijkheden bij de opleidings- en beroepskeuze van jongeren tot 27 jaar. - Voorkomen van instroom in de Participatiewet - Verlagen van het Participatiewet-volume (in aantallen en in budget) - Verhogen van het aantal Wsw'ers bij reguliere bedrijven - Bieden van beschut werk en dagbesteding 	Gesprekken met scholen en bedrijven lopen, Werkbedrijf is gestart en heeft eerste voorstel gedaan hoe vorm te geven aan integrale werkgeversbenadering op provinciaal niveau.

Wat heeft het gekost?

Bedragen x 1.000 euro	Begroting 2014	Begroting 2014	Rekening 2014
	primitief	na wijzigingen	
Lasten	1.954	1.790	1.769
Baten	1.822	1.641	1.631
Resultaat voor bestemming	132	149	138
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		3	3
Resultaat na bestemming	132	146	135

Programma 4: Openbare werken: groen en grijs

Omschrijving programma

Het programma omvat de beleidsadvies over het beheer en onderhoud, de aanleg en reconstructie van de wegen, waterlossingen, parken en vijvers en het openbaar groen.

Bestaand beleid

Instandhouding van een wegestelsel conform de eisen die in het kader van de zorgplicht mag worden gesteld.

Verbetering van de leefbaarheid dmv. optimalisering van groen en water.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Beheerplannen: Een groene gemeente met een goed onderhouden en veilig openbaar gebied.	De uitvoering van de jaarschijf 2014 van alle beheerplannen is bijna afgerond. Gemiddeld is dit gebeurd binnen de afgesproken planning, het budget en volgens de gewenste kwaliteit.
Herinrichtingen: Passend bij het historische karakter van de dorpen en voldoen aan principes duurzaam veilige inrichting (30 km).	Fase 1 van de herinrichtingen Middelstum, Stedum en Westeremden zijn afgerond. De herinrichting 2 ^e fase is voor alle drie genoemde dorpen inmiddels ook bijna afgerond.
Wijmersweg inclusief brug bestemmingsplan Over de Wijmers: Realiseren van de ontsluiting van uitbreidingsplan Over de Wijmers.	De realisatie is gestart. De brug wordt in het tweede kwartaal van 2015 opgeleverd en in gebruik genomen.
Beheer en onderhoud openbaar groen: Inzet op participatie en onderhoud door bewoners en vrijwilligersgroepen. Op gewenste niveau brengen en houden van het openbaar groen.	Uit de schouwresultaten blijkt dat het groen onderhouden wordt op het gewenste kwaliteitsniveau. Er is een start gemaakt met het rooien van zieke essen. Er zijn ruim 500 nieuwe bomen geplant. We hebben een inventarisatie gemaakt van gemeentelijk groen dat door bewoners gebruikt en onderhouden zou kunnen worden. Dit krijgt een vervolg in 2015.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	2.679	3.397	3.253
Baten		148	149
Resultaat voor bestemming	2.679	3.248	3.104
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		162	162
Resultaat na bestemming	2.679	3.086	2.942

Programma 5: Openbare orde en veiligheid

Omschrijving programma

Het programma omvat openbare orde, veiligheidszaken, brandweer en rampenbestrijding. Het beleid is erop gericht het gevoel van veiligheid bij de burgers te vergroten en gaat uit van medeverantwoordelijkheid van de burgers en organisaties.

Bestaand beleid

Handhaving van de openbare orde en veiligheid. Terugdringing van de stijgende criminaliteit.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Drank- en horecawet: Uitvoering 16 en 17 jarigen maatregel en opstellen alcoholpreventiebeleid.	Preventiebeleid is opgesteld en vastgesteld.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	954	959	1.055
Baten	15	15	45
Resultaat voor bestemming	939	944	1.010
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	939	944	1.010

Programma 6: Verkeer en vervoer, bereikbaarheid

Omschrijving programma

Het programma omvat de zorg voor bereikbaar openbaar vervoer, de aanleg van verkeersvoorzieningen en het parkeren in de dorpskernen.

Bestaand beleid

Realisering doelstellingen binnen wettelijke vereisten en uitgangspunten van het GVP. Up to date houden van de bewegwijzering.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
30/60 kilometer en verkeersveiligheid: Handhaving maximum snelheden.	Continu proces. De resultaten worden besproken in de verkeerscommissie. Verder zijn we eind 2014 gestart met de actualisatie van het wegenbeleid waarin de focus ligt op agrologistiek met als doel de verkeersveiligheid te vergroten.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	82	95	82
Baten	6	5	5
Resultaat voor bestemming	76	90	77
Toevoeging aan reserves			
Ottrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	76	90	77

Programma 7: Onderwijs

Omschrijving programma

Met ingang van 1 januari 2002 heeft de gemeente Loppersum de bestuurlijke verantwoordelijkheid voor het openbaar basisonderwijs neergelegd bij de bestuurscommissie Marenland en kan de gemeente zich volledig richten op de ontwikkeling van het lokaal onderwijsbeleid zoals:

- zorg voor de onderwijshuisvesting
- ontwikkeling onderwijsachterstandenbeleid

Bestaand beleid

Voldoen aan de wettelijke plicht, inhoudende realisering en instandhouding van het primair onderwijs. De exploitatie van de scholen dient binnen de rijksvergoeding plaats te vinden.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Huisvesting scholen: Huisvestingskeuzes maken in samenhang met andere voorzieningen.	Samen met de Werkgroep Kleine scholen Loppersum Oost en schoolbestuur Marenland is de rapportage "Onderwijs in Loppersum Oost Nu en in de toekomst" opgesteld en in uitvoering genomen. Ter voorbereiding op realisatie van Nieuwbouw, allereerst in Stedum, wordt gewerkt aan de inrichting van het Schoolschap.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	952	1.116	1.039
Baten	39	262	251
Resultaat voor bestemming	913	854	788
Toevoeging aan reserves		167	167
Ottrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	913	1.021	955

Programma 8: Sport en ontspanning

Omschrijving programma

Op het terrein van sport heeft de gemeente in de eerste plaats een rol bij het realiseren en instandhouden van de sportaccommodaties.

Bestaand beleid

De gemeente voert een voorwaardenscheppend beleid t.a.v. sport. Instandhouding van de accommodaties zolang er een verantwoord gebruik van wordt gemaakt. Ingebruikgeving tegen zodanige tarieven dat in principe iedereen hier gebruik van kan maken.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Sportvoorziening Middelstum: - Oprichten van een beheerstichting - Een vernieuwde sportvoorziening voor Middelstum en omgeving die voldoet aan de wensen van de gebruikers en de moderne eisen.	- De start van de bouw heeft begin 2015 plaatsgevonden. - De stichting is opgericht
Realiseren extra trainingsveld vv Stedum: Uitbreiding van trainingsmogelijkheden voor voetbalvereniging Stedum.	Veldje is klaar. Begin 2015 worden de puntjes op de i gezet. Ingebruikname rond de zomer 2015.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	536	710	710
Baten	12	12	11
Resultaat voor bestemming	524	698	699
Toevoeging aan reserves		62	62
Ottrekking aan reserves		9	14
Resultaat na bestemming	524	751	747

Programma 9: Kunst, cultuur en monumenten

Omschrijving programma

Voor de beleidsterreinen kunst, cultuur en monumenten richt de gemeente zich in de eerste plaats op haar eigen inwoners.

Bestaand beleid

Integratie van beeldende kunst in de samenleving. Het bevorderen van de kennis en belangstelling voor het ontwikkelen op cultuur, sociaal en ander gebied van onze streek en onze gemeente. Het behouden van het oorspronkelijk karakter van de beschermde monumenten en dorpsgezichten.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
IVAK: Muziek- en kunstonderwijs aan individuen, groepen en in het basisonderwijs herijken op basis van modernisering, behoefte en mogelijkheden.	We zijn gestart met de doorontwikkeling en modernisering van het IVAK. In 2015 moet dit concretere vormen gaan krijgen.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	224	394	393
Baten			
Resultaat voor bestemming	224	394	393
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		55	53
Resultaat na bestemming	224	339	340

Programma 10 : Recreatie en toerisme

Omschrijving programma

Het bieden van mogelijkheden met betrekking tot recreatie en ontspanning in de openlucht.

Bestaand beleid

Uitbreiding en verbetering van recreatieve en toeristische voorzieningen voor eigen inwoners en bezoekers, teneinde het woon- en leefklimaat te verbeteren en de lokale economie te versterken.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Project Stadsweg: Het project Stadsweg vermarkten en promoten en zodoende onder de aandacht brengen van de wandelaars.	Het project is afgerond. De opening vindt plaats in mei 2015.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	209	310	282
Baten	2	23	23
Resultaat voor bestemming	207	287	259
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		18	18
Resultaat na bestemming	207	269	241

Programma 11 : Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid

Omschrijving programma

Het programma richt zich op het tijdig helpen van inwoners met een verhoogd risico op problemen en met de minste mogelijkheden om elders een oplossing voor hun vragen en problemen te vinden. Speerpunten daarbij zijn armoedebestrijding en (financiële) zelfredzaamheid.

Bestaand beleid

Het bevorderen van de zelfstandigheid van cliënten door toeleiding naar c.q. motivering voor scholing en arbeid.

Controle op de rechtmatigheid en doelmatigheid van de verstrekkingen.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Decentralisaties: Een gemeente die zelfstandigheid en zelfredzaamheid stimuleert en zorgzaam is voor kwetsbare burgers die (tijdelijk) afhankelijk zijn van gemeentelijke voorzieningen.	O.a.: Kadernota is vastgesteld. Beleidsplan is opgesteld en gedeeld met (zorg)aanbieders en vrijwilligersorganisaties voor draagvlak en feedback. Kwartiermaker aangesteld. Er zijn twee coördinatoren aangesteld en de teams zijn van start gegaan. Nu komt het op de uitvoering aan. In 2015 gaan we daarover rapporteren.
Informeel zorgnetwerken: Ontwikkeling van zorgnetwerken.	Contacten worden onderhouden met netwerk/stichting in t Zandt, Loppersum en Stedum. Bijeenkomst in Middelstum heeft plaatsgevonden.
Ondersteuning vrijwilligers: intensiveren.	We hebben geevalueerd en op basis daarvan besloten de ondersteuning dmv een coördinator in 2015 te continueren.
Woon- en Leefbaarheidplan: Versterken woon- en leefklimaat.	<ul style="list-style-type: none"> - Voor de versterking van Sociale cohesie wordt gewerkt aan een regionale aanpak voor de hele Eemdelta. - Vanuit de Sector Welzijn en Zorg wordt gewerkt aan een masterplan voor de zorg in de regio. - De voortgang van het uitvoeringsplan wordt gemonitord. - De monitor 2014 is gereed.
Vraagelkaar: Vraagelkaar zorgt ervoor dat het weer gewoon wordt om elkaar dingen te vragen en het verbindt mensen. Daarnaast stimuleert Vraagelkaar de zelfredzaamheid van inwoners.	Vraagelkaar is door de SW&D actief ingezet en zit daar in de lijn.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	6.460	6.807	6.894
Baten	3.230	3.427	3.560
Resultaat voor bestemming	3.230	3.380	3.333
Toevoeging aan reserves		227	227
Onttrekking aan reserves		20	12
Resultaat na bestemming	3.230	3.587	3.548

Prestatie-indicatoren

Hulp bij het huishouden	Aantal 2013	Aantal 2014	% 2013	% 2014
Aanvragen	140	101		
Afhandeling binnen termijn kwaliteitshandvest (8 weken)	136	100	97	99
Niet binnen termijn	4	1	3	1

Wanneer de afhandelingstermijn wordt overschreden bij hulp bij het huishouden heeft dit voornamelijk te maken met advisering door een arts en het opvragen van medische gegevens. Ook is voorgekomen dat een cliënt meerdere keren een afspraak heeft afgezegd. In alle gevallen is er een uitstelbrief verzonden.

Collectief vervoer	Aantal 2013	Aantal 2014	% 2013	% 2014
Aanvragen	71	43		
Afhandeling binnen termijn kwaliteitshandvest (8 weken)	69	40		93
Niet binnen termijn	2	3		7

Overschrijding termijn is te wijten aan advisering door artsen en opvragen medische gegevens.

GPK	Aantal 2013	Aantal 2014	% 2013	% 2014
Aanvragen	61	31		
Afhandeling binnen termijn kwaliteitshandvest (8 weken)	59	26	97	84
Niet binnen termijn	2	5	3	16

Overschrijding termijn is te wijten aan advisering door artsen en opvragen medische gegevens.

Rolstoel	Aantal 2013	Aantal 2014	% 2013	% 2014
Aanvragen	51	46		
Afhandeling binnen termijn kwaliteitshandvest (8 weken)	40	41	78	89
Niet binnen termijn	11	5	22	11

Overschrijding termijn heeft vaak te maken met passing/zichtplaatsing. Ook is het voorgekomen dat een offerte van de leverancier lang onderweg is, cliënt heeft de voorziening dan al wel in huis staan. Pas na ontvangst offerte kan er een beschikking gemaakt worden.

Scootmobiel	Aantal 2013	Aantal 2014	% 2013	% 2014
Aanvragen	18	21		
Afhandeling binnen termijn kwaliteitshandvest (8 weken)	15	19	83	90
Niet binnen termijn	3	2	17	10

Overschrijding termijn heeft te maken met het opleggen van rijlessen om de rijvaardigheid en verkeersinzicht te testen.

Woonvoorzieningen	Aantal 2013	Aantal 2014	% 2013	% 2014
Aanvragen	54	34		
Afhandeling binnen termijn kwaliteitshandvest (8 weken)	39	26	72	76
Niet binnen termijn	15	8	28	24

Overschrijding termijn heeft te maken met het opvragen van offertes bij voornamelijk woningstichtingen.

Programma 12 : Volksgezondheid

Omschrijving programma

Vorbereiding en uitvoering van activiteiten en diensten met betrekking tot de basisgezondheidszorg.

Beheer en onderhoud van de openbare begraafplaatsen.

Bestaand beleid

Bevordering van de gezondheid van de inwoners van Loppersum. Een bijdrage leveren aan het terugdringen van het gebruik van curatieve gezondheidsvoorzieningen door versterking van preventieve zorg.

Zorg voor en verantwoord onderhoudsbeeld van de begraafplaatsen. Uitvoeren van de verordening.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Begraafplaatsen op orde: Het op het gewenste niveau krijgen van de beeldkwaliteit van de 8 gemeentelijke begraafplaatsen.	De begraafplaatsen Loppersum, Middelstum, Stedum, 't Zandt, Garrelsweer en Zijldijk zijn uitgevoerd. De begraafplaatsen Westeremden en Garsthuizen hebben niet gekozen voor herstel zoals op de overige zes begraafplaatsen. Hier worden met name de toegangspaden aangepakt. De uitvoering vindt plaats in 2015 en valt niet onder het project Begraafplaatsen op orde. Het onderhoud van de particuliere begraafplaatsen is afgestoten op basis van een financiële afbouwregeling.
Consultatiebureau: Toekomstbestendige huisvesting van de consultatiebureaus in Middelstum en Stedum.	De GGD is in gesprek met de nieuwe huisarts in Middelstum over vestiging van het consultatiebureau in het nieuwe gezondheidscentrum.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	853	1.194	1.180
Baten	99	102	94
Resultaat voor bestemming	754	1.092	1.086
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		75	75
Resultaat na bestemming	754	1.017	1.011

Programma 13 : Milieu

Omschrijving programma

Het programma omvat het uitvoeren van de gemeentelijke milieutaken inclusief de beleidsadvisering over het beheer en onderhoud en de aanleg van riolering, zowel in de kernen als in de buitengebieden alsook de afvalstoffeninzameling en verwerking behoren tot dit programma.

Bestaand beleid

Bijdragen aan de integrale ontwikkeling van een gezonde en duurzame leefomgeving in de gemeente Loppersum.
Het beperken van de te verwerken hoeveelheid afval en bevordering van gescheiden afvalinzameling.
Zorgdragen voor een goede afvoer van afval en hemelwater binnen het in het GRP en wet aangegeven financieel beleidskader.
Kostendekkende tarieven voor afvalstoffenheffing en rioolrecht.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Duurzaamheid: Voortgaande verduurzaming in gemeentelijke activiteiten.	Voorbereidend onderzoek is gestart.
Afvalmanagement: Optimalisatie van afvalinzameling en afvalverwerking van huishoudelijke afvalfracties.	Acht deelprojecten uit het afvalprogramma met nieuwe maatregelen mbt afval(container)management en huishoudelijke afvalfracties is afgerond en in een Dvo opgenomen.
Bodembeleid: Beheersing en verbetering bodemkwaliteit.	Regionale Nota bodembeheer is vastgesteld en nieuw beleid is ingevoerd. Nieuwe Bodembeleidsplan 2014-2018 is vastgesteld.
Borgweg Zeerijp: Sanering bodem en grondwater.	Met de provincie is overeenstemming bereikt over de maximale bijdrage van Loppersum aan de saneringslocatie te Zeerijp. Dit bedrag is vastgesteld op 50 duizend euro. Hiervoor is een overeenkomst gesloten. De sanering door de provincie zal waarschijnlijk in het eerste helft van 2015 uitgevoerd gaan worden.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	2.632	2.943	3.092
Baten	2.457	2.457	2.718
Resultaat voor bestemming	175	486	374
Toevoeging aan reserves	4	4	
Ottrekking aan reserves	82	387	442
Resultaat na bestemming	97	103	-68

Programma 14 : Welzijn

Omschrijving programma

Vorbereiding en uitvoering van beleid met betrekking tot:

- bibliotheekwerk
- emancipatie
- ontwikkelingssamenwerking
- dorpshuizen
- jeugd- en jongerenwerk
- kinderopvang

Bestaand beleid

Instandhouding van een professionele instelling voor bibliotheekwerk.
Subsidiëring en ondersteuning van de werkgroep Scholing en vorming.
Jaarlijks bijdragen in het groot onderhoud van dorpshuizen.
Zorgen voor een aanbod van jeugdhulpverlening en het aanbieden van activiteiten voor jongeren.
Vrouwen de mogelijkheid geven de arbeidsmarkt niet te verlaten of opnieuw toe te treden.

Wat wilden we bereiken?	Wat hebben we bereikt en wat hebben we daarvoor gedaan?
Herijking Subsidieverordening en bepalen beleidsregels: Verbetering proces intern en minder regelgeving voor inwoners /instellingen/ verenigingen.	Een actuele verordening is in 2015 vastgesteld.
Herijking minimabeleid: Herijken minimabeleid aan gewijzigde financiële situatie en gewijzigde wet- en regelgeving.	Nota modernisering minimabeleid is gereed.

Wat heeft het gekost?

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	478	495	502
Baten	39	39	39
Resultaat voor bestemming	439	456	462
Toevoeging aan reserves			
Ottrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	439	456	462

3. Paragrafen

1. Lokale heffingen
2. Weerstandsvermogen
3. Onderhoud kapitaalgoederen
4. Financiering
5. Bedrijfsvoering
6. Verbonden partijen
7. Grondbeleid
8. Rechtmatigheid
9. Demografische ontwikkelingen
10. Interbestuurlijk toezicht

Paragrafen

Het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten schrijft in artikel 9 een aantal verplichte paragrafen voor.

In de paragrafen dienen de beleidslijnen te worden vastgelegd met betrekking tot beheersmatige aspecten en de lokale heffingen. Doel van de paragrafen is dat onderwerpen die versnipperd in de begroting staan hier worden gebundeld. Hierdoor krijgt het bestuur een beter totaal inzicht.

De volgende paragrafen dienen verplicht te worden opgenomen in de rekening en begroting tenzij een bepaald onderwerp bij de organisatie niet aan de orde is:

- lokale heffingen
- weerstandsvermogen en risicobeheersing
- onderhoud kapitaalgoederen
- financiering
- bedrijfsvoering
- verbonden partijen
- grondbeleid

Daarnaast kennen we in Loppersum nog de paragrafen rechtmatigheid, demografische ontwikkelingen en interbestuurlijk toezicht (IBT).

3.1 Lokale heffingen

In deze paragraaf informeren wij u over de uitgangspunten en het doel van de verschillende gemeentelijke heffingen. De heffingen vormen een belangrijk onderdeel van de inkomsten van de gemeente en zijn daarom een wezenlijk onderdeel van het gemeentelijk beleid. Ze raken namelijk de burger heel direct in de portemonnee. Lokale belastingen en heffingen staan dan ook sterk in de belangstelling, een overzicht en daarmee inzicht in de lokale heffingen is van belang voor de raad. Tevens hoort daarbij een kwijtscheldingsbeleid.

De gemeente Loppersum kent de volgende heffingen:

- a. onroerende-zaakbelastingen;
- b. forensenbelasting;
- c. hondenbelasting;
- d. afvalstoffenheffing;
- e. rioolheffing;
- f. overige rechten.

De rechten, afvalstoffenheffing en rioolheffing hebben een relatie met de door de gemeente te verstrekken diensten en mogen maximaal kostendekkend zijn.

Onroerende-zaakbelastingen

Onder de naam 'onroerende-zaakbelastingen' wordt belasting geheven van de eigenaren en van de gebruikers van alle woningen, bedrijfspanden, overige gebouwen en bouwgrond. Deze belastingen worden geheven over de waarde van de onroerende zaak.

De tarieven voor de onroerende-zaakbelastingen (OZB) zijn mede afhankelijk van de op grond van de Wet waardering onroerende zaken (WOZ) getaxeerde waarden. Er vindt jaarlijks een algehele hertaxatie plaats. De waarden gebruikt voor het belastingjaar 2014 zijn met de waardepeildatum 1 januari 2013 vastgesteld.

De tarieven bedroegen voor 2014:

- a. gebruikersbelasting 0,1627%
- b. eigenarenbelasting
 1. voor woningen 0,1638%
 2. voor niet-woningen 0,1960%

Forensenbelasting

Deze belasting wordt geheven van personen die niet binnen onze gemeente wonen maar wel een woning voor zichzelf ter beschikking houden. Nadere eisen ten aanzien van deze vorm van belasting staan vermeld in de betreffende verordening. De gedachte achter deze belasting is dat forensen, niet-inwoners van een gemeente, profiteren van allerlei activiteiten en voorzieningen van een gemeente, zonder dat de gemeente hiervoor een tegemoetkoming uit het Gemeentefonds ontvangt. Voor inwoners van een gemeente is dat anders; in de algemene uitkering wordt immers wel rekening gehouden met het aantal inwoners middels de verdeelmaatstaf inwoners. De forensenbelasting is dus gebaseerd op de profijtgedachte, maar is niet bedoeld als instrument om kosten te verhalen. De opbrengst van de forensenbelasting komt ten goede aan de algemene middelen van de gemeente en is dus vrij besteedbaar.

De forensenbelasting wordt overigens naast de OZB geheven. Het kan dus voorkomen dat een onroerende zaak zowel in de OZB als in de forensenbelasting wordt betrokken.

Het tarief over het jaar 2014 bedroeg:

bedrag per woning	€ 1.026,70
-------------------	------------

Hondenbelasting

Onder de naam hondenbelasting wordt een directe belasting geheven ter zake van het houden van een hond. Belastingplichtige is de houder van een hond. In artikel 3 zijn een aantal vrijstellingen opgenomen.

De tarieven over het jaar 2014 bedroegen:

voor de eerste hond	€ 75,65
voor een tweede hond	€ 113,45
voor iedere hond boven het aantal van twee	€ 113,45
per kennel	€ 189,10

Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing betreft huishoudelijk afval alsmede de kosten van gescheiden afvalinzameling.

De afvalinzameling wordt door de gemeente Groningen verzorgd. De rechten worden door onze gemeente geheven. Iedere woning binnen de gemeente wordt aangeslagen voor afvalstoffenheffing. Het wel of niet gebruikmaken van de gemeentelijke ophaaldienst is hiervoor niet relevant.

Uitgangspunt voor de heffing is een kostendekkend tarief. Om de tarieven te egaliseren is hiervoor een reserve gevormd. De kosten van inzameling en verwerking van afval waren in 2014 lager dan de opbrengst afvalstoffenheffing. Dit wordt vooral veroorzaakt door de extra uitkering uit het afvalfonds. Voorgesteld wordt het voordelig saldo van het product afval van 111 duizend euro ten gunste te laten komen van het rekeningresultaat.

De tarieven voor de afvalstoffenheffing en reinigingsrechten bedroegen over 2014:

<i>Afvalstoffenheffing</i>	
Eenpersoonshuishouden	€ 229,25
Meerpersoonshuishouden	€ 276,25
Tarief extra container	€ 193,15

Rioolheffing

De gemeente heeft een zorgplicht met betrekking tot het afvoeren van afvalwater, hemelwater en de zorg voor het grondwater. Dit maakten het noodzakelijk dat er een rioleringsplan (GRP+) is opgesteld, waarin naast aandacht voor de zorg aan het riool ook aspecten van hemel- en grondwater extra aandacht krijgen. De begroting 2014 is opgesteld op basis van het vastgestelde GRP+ 2013-2017

Hierbij wordt gebruik gemaakt van de bestemmingsreserve GRP. In 2014 is een bedrag van 68 duizend euro uit de egaliseringsreserve riolering onttrokken

De tarieven voor de rioolheffing bedroegen over 2014:

Voor een perceel, gebruikt als bejaardentehuis of gezinsvervangend tehuis, per appartement	€ 153,25
Voor een perceel dat enkel een directe of indirecte aansluiting op de gemeentelijke riolering heeft voor de afvoer van hemel- en of grondwater en een WOZ-waarde hebben van 30 duizend euro of minder, per perceel	€ 91,95
Voor alle overige percelen, per perceel	€ 306,45

Begraafrechten

Op basis van de verordening op de heffing en de invordering van lijkbezorgingsrechten worden rechten geheven voor het gebruik van de begraafplaats en voor door de gemeente verleende diensten in verband met de begraafplaats.

Leges

Een opsomming van de diensten waarvoor in de legesverordening een vergoeding wordt gevraagd, voert in het kader van de jaarstukken te ver. Bekend zijn met name de dienstverlening voor de burgerlijke stand en de gemeentelijke basisadministratie, alsmede afgifte van reisdocumenten en de verlening van vele soorten vergunningen, zoals bouwvergunningen. De "verordening op de heffing en invordering van leges 2014" bevat een uitgebreide tarieventabel.

Liggelden

Liggelden zijn rechten die geheven worden voor het gebruik van de gemeentelijke haven te Leermens. Overigens behoeft dit geen recreatieve vaart te zijn, voor een groot deel van de verleende rechten zal dit echter wel de praktijk zijn.

Marktgeden

Degene die een standplaats inneemt, dan wel koopwaar op de markt uitstalt heeft tegenover de gemeente een marktgeldplicht. Voor de tariefberekening wordt gebruik gemaakt van de frontbreedte en geldt de strekkende meter als maatstaf.

Overzicht lokale heffingen

Onderstaand overzicht geeft de opbrengsten weer op basis van de jaarrekeningen 2013 en 2014.

(bedragen x € 1.000)

<i>Omschrijving</i>	2013	2014
Afvalstoffenheffing	1.214	1.158
Rioolheffing	1.275	1.333
Onroerende-zaakbelasting	1.614	1.636
Hondenbelasting	87	84
Forensenbelasting	9	12
Begraafrechten	99	94
Bouwleges	160	207
Leges burgerzaken	136	161
Totaal	4.594	4.685

Met bovenstaand overzicht zijn de gevolgen voor de individuele burger nog niet inzichtelijk gemaakt, echter onderstaand overzicht biedt een goed inzicht in de belastingdruk van de zogenaamde pakketbelastingen. De belastingdruk van de zogenaamde pakketbelasting is in 2014 ten opzichte van 2013 als volgt:

Grondslagen	2013	2014
Gemiddelde WOZ waarde	160,955	150,634
Tarief woning-eigenaren	0,1515	0,1638

Belasting		
OZB	243,85	246,75
Rioolheffing	294,55	306,45
Afvalstoffenheffing	284,80	276,25
Totaal	823,20	829,45

Kwijtschelding 2014

Kwijtschelding kan worden aangevraagd voor de OZB, de afvalstoffenheffing en de riolrechten. Voor de berekening wordt 100% van de bijstandsnorm aangehouden.

In 2014 is voor 48 duizend euro aan kwijtschelding verleend (begroot was een bedrag van 55 duizend euro). Bij het opstellen van de begroting is uitgegaan van de ontwikkelingen in 2013. In werkelijkheid blijken de verleende kwijtscheldingen dus mee te vallen.

3.2 Weerstandvermogen en risicobeheersing

In de paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing geven we een actuele stand van zaken van de beleidsnota die in oktober 2014 is vastgesteld. De stand van zaken geeft ook aan hoe de risicopositie van de gemeente Loppersum op dit moment wordt ingeschat. Als laatste gaan we in op fraude- en integriteitsrisico's.

Om risico's op te kunnen vangen moet de gemeente beschikken over weerstandscapaciteit. Daarmee kunnen financiële gevolgen van risico's gedekt worden, zonder dat de begroting en het beleid direct aanpassing behoeven. Over het algemeen gebruiken decentrale overheden voor de bepaling van de weerstandscapaciteit de bestanddelen zoals opgenomen in onderstaande tabel.

Bestanddeel	Incidentele weerstandscapaciteit	Structurele weerstandscapaciteit
Algemene Reserve	X	
Bestemmingsreserves	X	
Onvoorzien incidenteel	X	
Vrije ruimte meerjarenraming		X
Stille reserves	X	
Onbenutte belastingcapaciteit		X

Tabel 1

De gemeente Loppersum gebruikt in eerste instantie de incidentele weerstandscapaciteit om zowel incidentele als structurele tegenvallers te dekken. Mochten zich gedurende een jaar structurele tegenvallers voordoen, zonder dat daar meevallers tegenover staan, dan dekken we die eerst incidenteel af middels de incidentele weerstandscapaciteit. Vervolgens zal hiervoor bij de eerstvolgende kadernota of begroting dekking gezocht worden.

De structurele weerstandscapaciteit wordt door de gemeente Loppersum in beginsel niet gebruikt, omdat deze niet van de één op de andere dag ingezet kan worden. Het is niet mogelijk tussentijds eenvoudig de onbenutte belastingcapaciteit te benutten of bezuinigingen te realiseren. Daarom worden er geen eisen gesteld aan de omvang van deze ruimte. Wel dient over de ruimte te worden gerapporteerd in de begroting en jaarstukken. Op deze wijze geven we inzicht in hoe eventuele risico's opgevangen kunnen worden.

Algemene Reserve

De algemene reserve is een reserve waaraan geen concrete bestemming is gegeven. De resultaten van de jaarrekeningen worden verrekend met de algemene reserve. De algemene reserve heeft als belangrijkste functie het vormen van een buffer voor financiële tegenvallers en is daarmee een belangrijk onderdeel van het weerstandvermogen van de gemeente.

Bestemmingsreserves

Naast de algemene reserve kennen we de bestemmingsreserves. De bestemmingsreserves zijn door de gemeenteraad ingesteld voor het kunnen realiseren van een bepaald doel. De bestemmingsreserves kunnen worden onderverdeeld in vrije en geblokkeerde reserves. De vrije bestemmingsreserves maken onderdeel uit van het algemene weerstandvermogen. Op deze reserves ligt immers nog geen formele claim. Wel is de bestemming bepaald en dient de reserve, totdat anders wordt besloten, voor dat specifieke doel te worden ingezet. Een vorm van een vrije bestemmingsreserve is een egaliseringsreserve. De egaliseringsreserves kunnen worden ingezet om te komen tot een gelijkmatige verdeling van kosten om piekvorming te voorkomen en om een gewenste tariefontwikkeling voor bijvoorbeeld de afvalstoffen- en rioolheffing te bewerkstelligen.

De geblokkeerde reserves zijn niet zonder gevolgen vrij aanwendbaar. Zo wordt bijvoorbeeld jaarlijks aan de geblokkeerde reserve kapitaallasten huisvesting een bedrag onttrokken ter dekking van de in de exploitatie opgenomen kapitaallasten.

Onvoorzien incidenteel

De gemeente Loppersum heeft voor onvoorzien, incidentele zaken een relatief klein bedrag opgenomen in de begroting. In principe is dit bedrag beschikbaar voor de weerstandscapaciteit mocht de noodzaak er zijn.

Vrije ruimte meerjarenraming

Als de meerjarenraming sluit met een positief saldo, is sprake van structurele begrotingsruimte. Deze ruimte kan worden ingezet voor structurele financiële tegenvallers die zich hebben voorgedaan en die eerst incidenteel zijn afgedekt.

Stille reserves

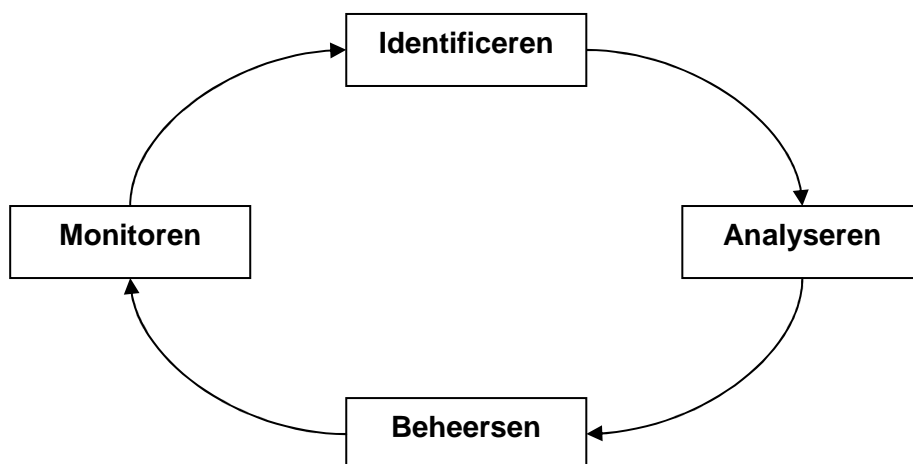
Van stille reserves is sprake als activa onder de opbrengstwaarde of tegen nul zijn gewaardeerd en direct verkoopbaar zijn als dat moet. Bij verkoop van deze bezittingen ontstaan dus winsten die eenmalig vrij inzetbaar zijn.

Onbenutte belastingcapaciteit

De onbenutte belastingcapaciteit bestaat uit de extra structurele middelen die gegenereerd kunnen worden door de gemeentelijke belastingen en rechten te verhogen. De onbenutte belastingcapaciteit wordt berekend door de maximale belastingtarieven te vergelijken met de belastingtarieven in de gemeente Loppersum. Voor de maximale belastingtarieven maakt de gemeente Loppersum gebruik van de artikel 12-normen. De actuele normen voor artikel 12 staan steeds in de circulaires van het Gemeentefonds.

Risicobeheersing

De risicobeheersing van de gemeente Loppersum is gericht op het verkrijgen van inzicht in de risico's en het nemen van maatregelen om de risico's beheersbaar te houden of maken. Binnen de gemeente Loppersum is het onderkennen van risico's een onderdeel van de reguliere Planning & Control-cyclus. Daarbinnen vindt de beoordeling van risico's plaats volgens vier fasen.

Fase 1 Identificeren

In de eerste fase worden alle potentiële risico's geïdentificeerd. Het gaat enkel om de risico's die voor rekening van de gemeente komen. Risico's waarvan het financiële gevolg verhaald kan worden op een derde, of verzekerd is, maken geen onderdeel uit van de risico's waarvoor de gemeente weerstandscapaciteit moet reserveren. Het identificeren van risico's is een verantwoordelijkheid van de hele organisatie.

Fase 2 Analyseren

Bij het analyseren en beoordelen van de geïdentificeerde risico's worden de volgende stappen uitgevoerd:

- a. Korte omschrijving van het risico;
- b. Beoordeling van de kans dat dit risico zich voordoet;

Van elk risico wordt beoordeeld hoe vaak het zich voor gaat doen. Hoe groter de kans dat een risico zich voordoet, hoe zwaarder weegt het risico mee in de berekening van het totale risicoprofiel van de gemeente. Ten aanzien van de kansinschatting, en de weging die daarbij hoort, hanteert de gemeente Loppersum de volgende tabel:

Categorie	Kans dat risico zich voordoet	Weging
1	1 keer per 10 jaar of minder vaak	10%
2	1 keer per 5 tot 10 jaar	30%
3	1 keer per 2 tot 5 jaar	50%
4	1 keer per 1 tot 2 jaar	70%
5	1 keer per jaar of vaker	90%

- c. Beoordeling van het financiële gevolg;

Voor elk risico moet, voor zover mogelijk, een inschatting gemaakt worden van de financiële impact als het risico zich voordoet. Omdat veelal niet exact te bepalen is wat het financiële gevolg is, kiezen we ervoor een zestal bandbreedten te hanteren. De bandbreedte is gekoppeld aan het totaal van de werkelijke lasten in 2014 van ongeveer 29 miljoen euro.

Categorie	Bandbreedte	Bandbreedte (absoluut)	Risicobedrag (bandbreedtemiddelen)
A	Tussen 0% en 0,2%	Tussen € 0 en € 58.000	€ 29.000
B	Tussen 0,2% en 0,5%	Tussen € 58.000 en € 145.000	€101.500
C	Tussen 0,5% en 1,0%	Tussen € 145.000 en € 290.000	€ 217.500
D	Tussen 1% en 2%	Tussen € 290.000 en € 580.000	€ 435.000
E	Tussen 2% en 5%	Tussen € 580.000 en € 1.450.000	€1.015.000
F	Groter dan 5%	Groter dan € 1.450.000	€ 1.450.000

Bij het bepalen van het financieel gevolg is het voor de meeste risico's lastig een inschatting te maken. Daarom is bewust gekozen voor het hanteren van een bandbreedte en een vaste waarde (bandbreedtemiddelen). Op basis van de beste inschatting en op basis van ervaringscijfers moet onderbouwd worden in welke categorie een risico valt. Als een risico in een categorie is ingedeeld, is volgens deze systematiek ook het risicobedrag bekend. Stel het risicobedrag wordt ingeschat op ergens tussen de 290 duizend euro en 580 duizend euro oftewel tussen de 1% en 2% van de begrote lasten, dan schatten we het risicobedrag in als 435 duizend euro.

Door de weging te vermenigvuldigen met het risicobedrag, kan worden berekend hoeveel beslag elk risico legt op de weerstandscapaciteit. Als we bijvoorbeeld inschatten dat een risico zich 1 keer per 5 tot 10 jaar voordoet (weging 30%) en we schatten de bandbreedte in tussen de 290 duizend euro en 580 duizend euro (risicobedrag 435 duizend euro), dan is het beslag van dit afzonderlijke risico op de weerstandscapaciteit: 30% van 435 duizend euro = 130,5 duizend euro.

Fase 3 Beheersen

In fase 1 zijn alle risico's geïdentificeerd. In fase 2 is aan elk risico een financieel gevolg toegekend. In de derde fase moet een afweging gemaakt worden welke beheersmaatregel we treffen om het risico en de financiële impact van het risico zo laag mogelijk te houden. Risico's worden beoordeeld conform het volgende schema:

Financieel gevolg			
<i>Hoog</i>	Overdragen/verzekereren	Vermijden/eliminieren	
<i>Laag</i>	Accepteren/aanvaarden	Verminderen	
	<i>Laag</i>	<i>Hoog</i>	Kans

a. Overdragen/verzekereren

Dit kan enerzijds door het beleid waaruit het risico volgt, uit te laten voeren door een derde partij, die daarbij ook de financiële risico's overneemt en anderzijds door het risico te verzekeren.

b. Accepteren/aanvaarden

Bij acceptatie zal het financiële gevolg van een risico volledig door de weerstandscapaciteit moeten worden afgedekt.

c. Vermijden/eliminieren

Dit houdt in dat het beleid waardoor het risico ontstaat, wordt beëindigd, op een andere manier wordt vorm gegeven of geen beleid wordt gestart dat een risico van deze aard met zich meebrengt.

d. Verminderen

Het verminderen van een risico vereist aanpassing van bijvoorbeeld de organisatie, procedures, systemen en cultuur.

De beoordeling van risico's en het treffen van beheersmaatregelen is een continu proces binnen de Planning & Control-cyclus en het besluitvormingsproces. Waar mogelijk worden beheersmaatregelen getroffen. In het besluitvormingsproces wordt de steller van adviezen middels formats gedwongen na te denken over mogelijke risico's en bijpassende beheersmaatregelen. Binnen de beleids- en financiële kaders is het treffen van beheersmaatregelen een verantwoordelijkheid van het college.

Fase 4 Monitoren

In de verplichte paragraaf 'weerstandsvormen en risicobeheersing' blikken we bij de begroting vooruit op het beleid en bij de jaarstukken verantwoorden we ons over het beleid. Verder vindt via het besluitvormingsproces continu monitoring plaats. Het monitoren van risico's is een verantwoordelijkheid van het college. In geval van significante ontwikkelingen in het risicoprofiel van de gemeente, zal hierover door het college tussentijds worden gerapporteerd.

Weerstandsvormen

Het weerstandsvormen toont de verhouding tussen de benodigde weerstandscapaciteit en de beschikbare weerstandscapaciteit. Daarmee is het weerstandsvormen een indicator voor de mate waarin binnen een meerjarig sluitende begroting substantiële financiële tegenvallers die we moeten accepteren kunnen worden opgevangen zonder aantasting van het bestaande beleid.

Het weerstandsvormen wordt uitgedrukt in de volgende ratio:

$$\frac{\text{Beschikbare weerstandscapaciteit}}{\text{Benodigde weerstandscapaciteit}} = \text{Ratio}$$

Om een beoordeling te kunnen geven over het weerstandsvormen van de gemeente Loppersum is onderstaande tabel van toepassing. Loppersum streeft naar minimaal het niveau 'voldoende'. Dit doet ze door aan de ene kant te zorgen voor een zo hoog mogelijke weerstandscapaciteit en aan de

andere kant door beheersmaatregelen te treffen met betrekking tot risico's. Mogelijke maatregelen zijn het verzekeren, elimineren of verminderen van risico's. Dit gebeurt binnen de bestaande Planning & Control-cyclus en het besluitvormingsproces.

Ratio weerstandsvermogen (norm)	Niveau (beoordeling)
Groter dan 2,0	Uitstekend
Tussen 1,4 en 2,0	Ruim voldoende
Tussen 1,0 en 1,4	Voldoende
Tussen 0,8 en 1,0	Matig
Tussen 0,6 en 0,8	Onvoldoende
Kleiner dan 0,6	Ruim onvoldoende

In onderstaande tabel is een berekening van de beschikbare weerstandscapaciteit gemaakt.

Bestanddeel	Saldo jaarrekening 2014
Algemene Reserve	€ 4.415.829
Vrije bestemmingsreserves	€ 4.294.495
Onvoorzien incidenteel	€ 5.800
Stille reserves	€ 0
Totale incidentele weerstandscapaciteit	€8.716.124

In de tabel op de volgende pagina is een opsomming van de risico's gegeven die op dit moment gelden in de gemeente Loppersum. De optelling van de claims op de weerstandscapaciteit geeft de benodigde weerstandscapaciteit aan. Dat is 3,8 miljoen euro.

Het weerstandsvermogen wordt vervolgens berekend door de beschikbare weerstandscapaciteit te delen door de benodigde weerstandscapaciteit. Dat is $8.716/3.850 = 2,26$. Met deze ratio krijgt Loppersum de beoordeling 'uitstekend' en voldoet daarmee aan de norm van minimaal 'voldoende'.

Zoals eerder gesteld is het monitoren van risico's een continu proces. Het bepalen van het weerstandsvermogen zal minstens tweemaal per jaar gebeuren bij het opstellen van de begroting en de jaarstukken. Mocht blijken dat het weerstandsvermogen onder de norm zakt, dan zal het college zo snel mogelijk aanvullende beheersmaatregelen moeten treffen. Als het maatregelen zijn, die binnen de bevoegdheid van de raad liggen, zal het college voorstellen aan de raad doen.

Risico	Korte omschrijving van het risico	Kans	Weging (tabel 2)	Risicobedrag (tabel 3)	Claim op weerstandscapaciteit (weging * risicobedrag)
Algemene Uitkering	Een lager dan verwachte Algemene Uitkering	1 keer per 2 tot 5 jaar	50%	€ 435.000	€ 217.500
Verbonden partijen	Hoger dan verwachte bijdragen	1 keer per 1 tot 2 jaar	70%	€ 1.450.000	€ 1.015.000
Sociaal Domein (open einde regelingen)	Extra kosten door een groter dan verwacht gebruik van diverse regelingen	1 keer per 2 tot 5 jaar	50%	€ 1.015.000	€ 507.500
Kapitaalgoederen (openbare ruimte)	De kosten voor het onderhoud zijn hoger dan verwacht	1 keer per 2 tot 5 jaar	50%	€ 435.000	€ 217.500
Grondexploitaties	Tegenvallende kavelverkopen	1 keer per jaar of vaker	90%	€ 1.015.000	€ 913.500
Bedrijfsvoering (inclusief projecten)	Ziekte, langer dan verwachte doorlooptijden, vergrijzing, verlies van kennis	1 keer per jaar of vaker	90%	€ 1.015.000	€ 913.500
Externe factoren (prijzen/rente/calamiteiten)	Hoger dan verwachte inflatie of rentekosten, rampen, bevingen, wet- en regelgeving	1 keer per 5 tot 10 jaar	30%	€ 217.500	€ 65.250
Benodigde weerstandscapaciteit					€ 3.849.750

Fraude

Eén van de verbeterpunten die zijn ingevoerd naar aanleiding van het vaststellen van de nota 'Weerstandsvermogen en risicobeheersing' is dat in het jaarverslag en in de begroting kort wordt ingegaan op hoe de gemeente Loppersum haar frauderisico inschat. Deze inschatting hebben we gemaakt in een gezamenlijke sessie met leidinggevend en senior beleidsmedewerkers. De gemeente Loppersum is een kleine, transparante organisatie met korte lijnen, waardoor de kans op frauduleuze handelingen zeer gering is. De vele controls die in alle procedures zijn ingebed beperken de kans op fraude nog meer. Het besluitvormingsproces en onze overlegstructuren bevatten meerdere toetsmomenten door verschillende hiërarchische lagen, de mandaatregeling voorziet in toetsing door 4 ogen op cruciale processen, en ook bij de administratieve vastlegging en verwerking van gegevens is het 4-ogenprincipe en functiescheiding toegepast. We zien op dit moment alleen een risico bij de uitvoering van de decentralisaties. Vanwege de nieuwheid van deze taak worden de overlegstructuren, het 4-ogenprincipe en functiescheiding nog niet overal dusdanig toegepast dat de kans op fraude net zo laag is als in de rest van de organisatie. Het is wel onze ambitie om dit eind 2015 voor elkaar te hebben.

Integriteit

Integer handelen is altijd belangrijk, maar staat sinds enige tijd weer extra in de belangstelling. We hebben in dezelfde sessie waarin de frauderisico's zijn besproken, de integriteitsrisico's behandeld. Dat hebben we gedaan aan de hand van een onderzoeksrapport dat in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is opgesteld. In dit rapport worden 15 integriteitsrisico's genoemd. Deze risico's zijn in onderstaande tabel weergegeven, inclusief een inschatting van de kans dat het risico leidt tot een integriteitskwesitie en waar van toepassing welke beheersmaatregelen we hebben genomen.

Risico	Kans	Maatregelen
De moderne ambtenaar bevindt zich in een situatie waarin de leidinggevende minder zicht heeft op de dagelijkse bezigheden van de ambtenaar en, als gevolg van toegenomen vrijheid en het nieuwe werken, op meer afstand staat.	Klein	<ul style="list-style-type: none">• Toetsen vooral op output• Afleggen ambtseed• Personeelsbeleid gericht op professionaliteit• Toepassen gedragscode• Stimuleren open organisatie, waarin we elkaar aanspreken op gedrag
De baanmobiliteit, externe inhuur en het aantal tijdelijke contracten nemen sterk toe. Flexibilisering kan de verankering van normen, waarden en regelgeving binnen de organisatie belemmeren en de continuïteit van het integriteitsbeleid en kennisoverdracht bemoeilijken.	Redelijk groot, omdat het verloop vanwege de decentralisaties, de gaswinning en bovengemiddeld ziekteverzuim momenteel erg groot is.	<ul style="list-style-type: none">• Afleggen ambtseed• Bij aannemen van personeel worden de geldende normen en waarden door de leidinggevende meegedeeld• Personeelsbeleid gericht op professionaliteit• Stimuleren open organisatie, waarin we elkaar aanspreken op gedrag• Toepassen gedragscode
Door het stimuleren van goede volksvertegenwoordiging en marktgerichtheid houden veel politici en bestuurders nevenfuncties aan. Dit genereert bij gebrek aan bewustwording integriteitsrisico's op het vlak van misbruik van informatie, positie en belangenverstrengeling.	Klein. Als gevolg van de extra dynamiek die voornamelijk is ontstaan door de decentralisaties komen we bestuurders soms tegen bij de uitoefening van hun nevenfuncties.	<ul style="list-style-type: none">• Zorgen voor concurrentie• Open en transparant communiceren dat een nevenfunctie kruist met de uitvoering van gemeentelijk beleid• Elkaar aanspreken
Integritisme, oftewel de neiging om de betekenis van integriteit op te rekken, waardoor een angstcultuur ontstaat, omdat bestuurders en politici niet meer durven handelen uit angst voor integriteitsbeschuldigingen.	Klein	<ul style="list-style-type: none">• Stimuleren open organisatie, waarin we elkaar aanspreken op gedrag• Transparant debat voeren
Commerciële en maatschappelijke organisaties werken steeds intensiever samen met gemeenten. Er ontstaan uitgebreide netwerken van wederkerigheid waardoor de integriteit van besluitvorming en beleid in het geding komen.	Klein	<ul style="list-style-type: none">• Zorgen voor concurrentie• Toepassen vastgesteld beleid, onder andere inkoop- en aanbesteding• Open en transparant communiceren over de onderlinge relaties

Door bezuinigingen kan de aandacht voor integriteit onder druk komen te staan. Er is een heroriëntatie op kerntaken, waarbij de aandacht uitgaat naar het primaire proces.	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Niet bezuinigen op integriteit of zaken die hieraan raken
Lekken van informatie wordt steeds makkelijker als gevolg van de snelheid van innovaties	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Afleggen ambtseed • Bij aannemen van personeel worden de geldende normen en waarden door de leidinggevende meegedeeld • Personeelsbeleid gericht op professionaliteit • Stimuleren open organisatie, waarin we elkaar aanspreken op gedrag • Toepassen gedragscode
Gemeenteambtenaren staan meer en vaker in contact met burgers, wat kan leiden tot willekeur	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Personeelsbeleid gericht op professionaliteit • Consequent toepassen beleid • Mandaat wordt daar neergelegd waar het hoort
Het is moeilijk goed toezicht te houden op de besluitvorming en het beleid binnen interbestuurlijke samenwerkingen	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Verslaglegging vergaderingen • Informeren en adviseren van bestuurders aan de voorkant • Open en transparant debat stimuleren
De lokale pers heeft weinig capaciteit en beperkte ruimte voor politieke verslaglegging waardoor de communicatie over de lokale politiek afneemt en er minder mogelijkheden zijn tot diepgang	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Persuurtje • Persberichten • Open communicatie via website en sociale media
Zowel het sanctioneren als het bagatelliseren van integriteitsteksties kan risico's opleveren.	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Toepassen vastgestelde procedure
Minderheidsgroepen kunnen zich politiek organiseren en invloedrijk worden met als gevolg dat politieke gewoonten en besluiten ontstaan die niet stroken of strijdig zijn met heersende ideeën over integriteit.	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren open politiek debat waarbij ook geldende normen en waarden aan bod komen.
Via financiering van verkiezingscampagnes door private donateurs ontstaan mogelijk onwenselijke afhankelijkheids-relaties of beïnvloeding tussen politieke en commerciële partijen.	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren open politiek debat • Elkaar aanspreken
Beïnvloeding van de lokale politiek door de georganiseerde misdaad	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Stimuleren open politiek debat • Elkaar aanspreken
Door gebrek aan functiescheiding ontstaat het gevaar van risico's op het gebied van organisatorische integriteit.	Klein	<ul style="list-style-type: none"> • Afleggen ambtseed • Bij aannemen van personeel worden de geldende normen en waarden door de leidinggevende meegedeeld • Personeelsbeleid gericht op professionaliteit • Stimuleren open organisatie, waarin we elkaar aanspreken op gedrag • Toepassen gedragscode • Zorgen voor functiescheiding

3.3 Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

De openbare ruimte in Nederland bestaat uit een aantal kapitaalgoederen, die als volgt gerubriceerd kunnen worden:

- infrastructuur (wegen, water, riolering, kunstwerken);
- voorzieningen (groen, verlichting, sportfaciliteiten);
- gebouwen.

Al deze kapitaalgoederen dienen onderhouden te worden. Gezien de duurzaamheid van de kapitaalgoederen is dat een taak die continu budgettaire middelen vraagt.

De gemeente Loppersum is qua oppervlakte uitgestrekt (ruim 11.000 ha.) en een groot deel hiervan is bij de gemeente als openbare ruimte in beheer. Veel activiteiten vinden plaats zoals wonen, recreëren en werken. Voor deze activiteiten zijn veel kapitaalgoederen nodig: wegen, rioleringen, havens, water, openbare verlichting, openbaar groen, objecten en gebouwen. De kwaliteit van de kapitaalgoederen en het onderhoud ervan is bepalend voor het voorzieningenniveau en uiteraard de (jaarlijkse) lasten.

In de paragraaf "Onderhoud kapitaalgoederen" bij de begroting wordt aangegeven welk onderhoudsniveau per soort kapitaalgoed wordt nagestreefd en welke werkzaamheden gepland zijn. In het jaarverslag geven we vervolgens aan welk onderhoudsniveau is behaald en welke werkzaamheden zijn uitgevoerd.

Waarom is het interessant voor de raad?

Met aanleg en reconstructie/vervanging en het in stand houden van kapitaalgoederen is veel geld gemoeid. Veel klachten van burgers hebben betrekking op het onderhoud van kapitaalgoederen, omdat dit erg raakt aan de woonomgeving. Los zittende stoeptegels, gaten in de weg, achterstallig groenonderhoud, slordige begraafplaatsen, slecht onderhouden gemeentelijke gebouwen en recreatieve voorzieningen e.d. zijn zaken waarop de gemeente wordt aangesproken. Met de paragraaf onderhoud kapitaalgoederen krijgt de raad de mogelijkheid om kaders te stellen voor het onderhoud. Dit ligt in het verlengde van de bepalingen die staan opgenomen in de Financiële verordening gemeente Loppersum. In deze verordening is bepaald dat het college voor de diverse kapitaalgoederen beleidsnota's aanbiedt aan de raad ter vaststelling. Het kaderstellend beleid in deze nota's (onderhoudsniveau, vervanging, nieuwe aanleg, beschikbare budgetten etc.) wordt vastgesteld door de raad en is de basis c.q. bandbreedte voor het college in de uitvoering van het beleid.

Inhoud paragraaf Kapitaalgoederen

Deze paragraaf bevat de volgende kapitaalgoederen:

- wegen
- civieltechnische kunstwerken
- beschoeiingen
- openbare verlichting
- begraafplaatsen
- rioleringen
- water
- openbaar groen
- recreatieve paden
- gemeentelijke gebouwen
- sportvelden

Wegen

De wegen moeten gemiddeld voldoen aan kwaliteitsniveau 'basis' volgens de CROW-systematiek. Bij de laatste inspectie is gebleken dat 12 % van de wegen minimaal aan dit niveau voldoet. De rest is matig tot slecht. Er zijn geen wegen meer met 'zeer slecht'. Eind 2014 en begin 2015 wordt het wegenareaal weer geïnspecteerd. Verder stellen we in die periode beleid op dat het kader zal zijn voor de komende vier jaren. Veiligheid en kostenefficiëntie blijven belangrijke thema's. Verder wordt bij de herinrichting van wegen in de (historische) dorpskernen de voorkeur gegeven aan nieuwe gebakken klinkers.

Voor onderhoud wegen is een budget beschikbaar van 561 duizend euro en voor investeringen binnen de herinrichtingen ruim 780 duizend euro. Beide budgetten zijn in 2014 bijna volledig gebruikt.

Civieltechnische kunstwerken

Alle kunstwerken worden jaarlijks geïnspecteerd. Uit deze inspectie volgt een meerjaren-onderhoudsprogramma. De jaarschijf van het lopende jaar wordt daarbij steeds uitgevoerd. Uit de meest recente inspectie volgt een redelijk onderhoudsniveau. Er zijn geen acute achterstanden meer.

Voor regulier onderhoud was 109 duizend euro beschikbaar. Hiervan is 104 duizend uitgegeven.

Beschoeiingen

Jaarlijks worden de beschoeiingen beoordeeld. Aan de beschoeiingen vindt geen planmatig onderhoud plaats. Vanwege het beperkte budget onderhouden we de beschoeiingen op incidentele basis.

Voor regulier onderhoud was ruim 66 duizend euro beschikbaar. Het grootste deel van deze raming was bedoeld voor het wegwerken van achterstanden met de voormalige artikel 12-middelen. Het volledige bedrag is besteed.

Openbare verlichting

Het gewenste onderhoudsniveau is basis. Verder is in het beleidsplan opgenomen dat zoveel mogelijk duurzame verlichting wordt toegepast. Het gewenste onderhoudsniveau wordt nog niet gehaald. Bepaald onderhoud hebben we uitgesteld, omdat veel van de te onderhouden masten meegenomen worden in het grootschalige vervangingsplan. In 2014 is gestart met grootschalige vervanging van oude masten en armaturen. Dit project loopt door in 2015. Binnen de herinrichtingen vindt de uitvoering van vervanging van openbare verlichting integraal plaats.

Voor regulier onderhoud was ruim 35 duizend euro beschikbaar en voor investeringen binnen de herinrichtingen bijna 198 duizend euro. Voor regulier onderhoud is 37 duizend uitgegeven, terwijl het investeringsbedrag volledig is gebruikt.

Begraafplaatsen

Het onderhoud van het groen en paden op de begraafplaatsen is meegenomen in de meerjarenplannen en uitwerkingsplannen en meerjarige integrale prestatiebestekken openbaar groen. In het kwaliteitsplan Openbaar Groen is voor de begraafplaatsen een hoog onderhoudsniveau (7+) vastgesteld. Uit de schouwresultaten blijkt dat dit niveau is behaald. Om een reductie van de totale kosten op het begraafplaatsenbeheer te behalen zijn in 2014 alle achterstanden weggewerkt en heeft op de begraafplaatsen een herinrichting plaatsgevonden.

Voor regulier onderhoud was ongeveer 83 duizend euro beschikbaar. Dit budget is volledig gebruikt.

Rioleringen

Beleid

Het Afvalwaterplan 2013-2017 is begin 2013 vastgesteld. Doelstelling is om overal een basiskwaliteit riolering te hebben. Op dit moment is dat nog niet het geval. Dit is één van de voornaamste redenen van de grootschalige herinrichtingen. Binnen de vervangingen die op basis van de inspectie van de kwaliteit moeten plaatsvinden, wordt ook meteen de verplichting in het kader van de stedelijke wateropgave meegenomen. In de eerste helft van 2015 wordt een actualisatie van de kwaliteitskaart van het riool gemaakt.

Beheer

Het rioolbeheer wordt uitgevoerd door het Waterschap. Een ander deel is via een contract bij een marktpartij weggezet.

Voor regulier onderhoud was ruim 90 duizend euro beschikbaar en voor investeringen binnen de herinrichtingen bijna 1,3 miljoen euro. Voor regulier onderhoud is 102 duizend euro uitgegeven, terwijl het investeringsbedrag volledig is gebruikt.

Water

Alle watergangen binnen de bebouwde kom zijn in 2013 en 2014 gebaggerd. Aan de watergangen vindt geen planmatig onderhoud plaats. Vanwege het beperkte budget onderhouden we de watergangen op incidentele basis. Wel vindt jaarlijkse monitoring plaats.

Voor regulier onderhoud was ruim 268 duizend euro beschikbaar. Het grootste deel van deze raming was bedoeld voor het wegwerken van achterstanden met de voormalige artikel 12-middelen. Er is 258 duizend euro besteed.

Openbaar groen

In 2009 is het kwaliteitsplan Openbaar Groen vastgesteld. Het kwaliteitsplan is de visie en het beleidskader voor het beheer en onderhoud van het openbaar groen in Loppersum. De kwaliteit van het openbaar groen is hiermee voor zowel de technische staat als de verzorgingsgraad vastgelegd met het daarbij behorende budget. Het onderhoudsniveau voor het openbaar groen (zowel verzorging als technisch) is gemiddeld basis (tussen 5,5 en 7), waarbij voor de dorpscentra en het groen rondom het gemeentehuis een hogere verzorgingsgraad (7+) wordt verlangd en voor het buitengebied en bedrijventerreinen basis (5 - 6). We monitoren de staat van het onderhoud door elk jaar 5 keer te schouwen. Uit de schouwresultaten 2014 blijkt dat het gewenste onderhoudsniveau behaald wordt.

Begin 2015 wordt het groenbeleid geactualiseerd. Dit actuele beleid bevat de kaders voor het onderhoud vanaf 2015.

Voor regulier onderhoud was bijna 380 duizend euro beschikbaar. Er is 384 duizend euro uitgegeven.

Recreatieve paden

De gemeente Loppersum heeft in totaal ± 36 kilometer aan recreatiepaden. Voor de paden maar ook voor de overige recreatieve elementen zoals banken en picknick sets geldt een basis onderhoudsniveau (5,5 – 7). De paden worden jaarlijks geïnspecteerd en op basis van deze inspecties onderhouden. Uit de meest actuele inspecties blijkt dat het gewenste onderhoudsniveau in 2014 is behaald.

Voor regulier onderhoud was 27 duizend euro beschikbaar. Er is 28 duizend euro uitgegeven.

Gemeentelijke gebouwen

De gebouwen worden jaarlijks en na elke zware beving geïnspecteerd en planmatig onderhouden op het niveau basis. Verder proberen we ons areaal te verminderen door gebouwen af te stoten. Het gewenste onderhoudsniveau is in 2014 behaald.

Voor regulier onderhoud was ruim 109 duizend euro beschikbaar. Het bedrag is volledig benut.

Sportvelden

Het beheer van de velden die onder verantwoordelijkheid van de gemeente vallen, wordt planmatig opgepakt. Het gewenste kwaliteitsniveau is behaald. Voor onderhoud was 100 duizend euro begroot, terwijl 105 duizend is uitgegeven.

Speelvoorzieningen

De speelvoorzieningen worden jaarlijks geïnspecteerd. Hierbij worden urgentie 1, 2 en 3 gebreken aangegeven. Elk jaar worden alle urgentie 1 gebreken aangepakt.

Voor onderhoud was 19 duizend euro beschikbaar. Er is 20 duizend euro uitgegeven.

3.4 Financiering

Doelstellingen van het treasurybeleid

De treasuryfunctie ondersteunt de uitvoering van de programma's. De treasuryfunctie omvat de financiering van beleid en het uitzetten van geldmiddelen die niet direct nodig zijn. De uitvoering ervan vereist snelle beslissingen in een complexer geworden geld- en kapitaalmarkt. Er zijn aan de uitvoering van de treasuryfunctie budgettaire gevolgen verbonden, onder meer afhankelijk van het risicoprofiel. Het treasurystatuut ligt ten grondslag aan de treasuryfunctie. Ten aanzien van het statuut gelden de volgende doelstellingen:

- Het verzekeren van duurzame toegang tot financiële markten tegen acceptabele condities.
- Het beschermen van gemeentelijke vermogens- en (rente-)resultaten tegen ongewenste financiële risico's zoals renterisico's, koersrisico's, kredietrisico's, en liquiditeitsrisico's.
- Het minimaliseren van de interne verwerkingskosten en externe kosten bij het beheren van de geldstromen en financiële posities.
- Het optimaliseren van de renteresultaten binnen de kaders van de Wet Fido, Ruddo en Ufdo, respectievelijk de limieten en richtlijnen van het treasurystatuut.

Risicobeheer

Vanuit de doelstellingen van het treasurybeleid valt af te leiden dat risico's zijn te onderkennen ten aanzien van de rente, koers, krediet en liquiditeit. De Wet financiering decentrale overheden (Wet FIDO), de Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden (Ruddo) en de Uitvoeringsregeling financiering decentrale overheden (Ufdo) geven een aantal verplichte elementen aan die de genoemde risico's beperken of elimineren. Het doel van treasurystatuut is, naast het beperken van deze risico's, het verhogen van een slagvaardig beleid bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van gelden.

Een belangrijke eis uit de genoemde wetgeving is dat de uitvoering van de treasuryfunctie uitsluitend de publieke taak dient en dat het beheer voorzichtig dient te zijn. De gemeente Loppersum heeft geen beleggingen die niet in het verlengde van de publieke taak liggen. De gemeente Loppersum heeft aandelen van Bank Nederlandse Gemeente (BNG). De gemeente blijft nog wel aandeelhouder in een aantal overblijvende bedrijven, nl. Enaxis, alsmede een viertal tijdelijke B.V's i.v.m. afwikkeling verkoop Essent. De aandelen van Attero zijn in 2014 verkocht.

Bij de toerekening van rente door middel van kapitaallasten wordt uitgegaan van een gemiddelde rekenrente, ook wel omslagrente genoemd. De omslagrente wordt bij de begroting berekend aan de hand van:

- de rente van langlopende geldleningen;
- de rente van kortlopende geldleningen;
- de rente van de eigen financieringsmiddelen (reserves en voorzieningen);
- het totaal geïnvesteerde vermogen.

Bij de jaarrekening wordt de voor calculatorische rente voor de toerekening gebruikt.

Wanneer de omslagrente lager is dan de marktrente, kan op het moment dat een nieuwe lening moet worden aangetrokken, een dekkingsprobleem ontstaan.

De rentegevoeligheid, het renterisico, kan worden gedefinieerd als het gevaar van ongewenste veranderingen van de financiële resultaten van de gemeente door rentewijzigingen.

Bij de inwerkingtreding van bovengenoemde wet is het begrip 'renterisiconorm' ingevoerd. De wettelijke vastgestelde renterisiconorm houdt in dat jaarlijks de renterisico's van renteherziening en herfinanciering niet hoger mag zijn dan 20% van de vaste schuld.

De berekening van de toetsen aan de *kasgeldlimiet* en de *renterisiconorm* zijn opgenomen in onderstaande overzichten.

Overzicht Kasgeldlimiet

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)		Werkelijk	Begroot	Vershil
omvang				
1	toegestane kasgeldlimiet			
	In procenten van de grondslag	8,5%	8,5%	-
	In een bedrag	2.142	2.142	-
2	omvang vlottende korte schuld			
	Opgenomen gelden korter dan 1 jaar	0	0	0
	Schuld in rekening courant	3.618	4.325	707
	Gestorte gelden door derden korter dan 1 jaar	0	0	0
	Overige geldleningen, niet zijnde vaste schuld	0	0	0
3	vlottende middelen			
	Contanten in kas	3	4	1
	Tegoeden in rekening courant	17	24	7
	Overige uitstaande gelden korter dan 1 jaar	2.873	2.842	31
4	toets kasgeldlimiet			
	Totaal netto vlottende activa/schuld	725	1.455	730
	Toegestane kasgeldlimiet	2.142	2.142	-
	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	1.417	687	730

Overzicht Renterisiconorm

Omschrijving (bedragen x € 1.000,-)		Werkelijk	Begroot	Vershil
Basisgegevens				
1	Renteherziening op vaste schuld o/g	0	0	0
2	Te betalen aflossing	924	924	0
3	Renterisico	924	924	0
Renterisiconorm				
4	Stand van de vaste schuld per 1 januari	18.706	13.309	5.397
5	Het bij Min. Regeling vastgesteld %	20%	20%	-
6	Werkelijke renterisiconorm	3.741	2.662	1.079
toets renterisiconorm				
10	Ruimte (+) c.q. overschrijding (-)	2.817	1.738	1.079

Rentevisie

Wanneer gekeken wordt naar het renteverloop van de afgelopen jaren, kan men stellen dat de rente voor zowel kort als lang geld de laatste jaren is gedaald.

Als indicator voor de geldmarktrente (looptijd tot 2 jaar) wordt vaak de driemaands Euribor gebruikt. Deze is gedaald van circa 4,5% in juli 2000 naar 0,078 % in december 2014.

De kapitaalmarktrente (25 jaar gelijk) is gedaald van 6% begin 2000 naar 1,84% in december 2014.

Renterisico op kasgeld

Voor het liquiditeitsbeheer heeft de gemeente lopende rekeningen bij de BNG en de Rabobank. Het betalingsverkeer wordt elektronisch uitgevoerd.

Met de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten is een zgn. raamcontract gesloten waardoor onder meer van rentevoordelen voor het aantrekken van kort geld geprofiteerd kan worden.

Het financieringstekort voor 2014 was berekend op 4,3 miljoen euro. De Wet Fido geeft aan dat de kasgeldlimiet maximaal 8,5% van de totale begrotingsomvang mag zijn. Voor de gemeente Loppersum komt de kasgeldlimiet op 2,1 miljoen euro op begrotingsbasis. In 2014 zijn er twee langlopende geldleningen aangetrokken van 3 miljoen euro. Voor eventuele kortlopende geldbehoefte wordt gebruik gemaakt van krediet in rekening-courant en dag- en kasgelden bij de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten.

Liquiditeitsrisico's

De gemeente Loppersum heeft in haar treasurystatuut het intern liquiditeitsrisico gedefinieerd als de kans op mogelijke wijzigingen in de liquiditeitenplanning en meerjarig investeringsplanning waardoor financiële resultaten kunnen afwijken van de verwachtingen. Zoals uit bovenstaande blijkt kunnen er, indien de liquiditeitsplanning anders loopt dan gepland, behoorlijke fluctuaties ontstaan met alle financiële gevolgen van dien. Vooralsnog is sprake van een evenwichtige spreiding over het gehele jaar. Ook de uitvoering van het investeringsplan speelt een belangrijke rol. Met name bij de uitvoering van het investeringsplan is het noodzakelijk om op het juiste moment de financieringsmiddelen beschikbaar te hebben. In de programmabegroting omvatte het investeringsplan 2014 een netto totaalbedrag van 3 miljoen 546 duizend euro.

Debiteurenrisico's

Ten aanzien van de post debiteuren kan debiteurenrisico gedefinieerd worden als de kans op het te laat of niet ontvangen van gelden van debiteuren. Door de aard van de gemeentelijke activiteiten loopt de gemeente een gering debiteurenrisico. Voornamelijk zijn hogere overheden de belangrijkste debiteuren.

Koers- en valutarisico's

Deze risico's hebben betrekking op de kans dat de financiële activa van de organisatie in waarde verminderen door negatieve koersontwikkelingen op de valutamarkt. De gemeente heeft geen risico's gelopen in 2014 als het gaat om koers- en valutarisico's omdat er geen gelden waren uitgezet.

Overzicht verloop financiering

In onderstaand overzicht wordt inzichtelijk gemaakt welke geldleningen de gemeente heeft aangetrokken.

Lening nummer	Start lening	Jaar aflossing	Rentepercentage	Restant 31/12/2014
40.0090697	1999	2024	5,7750%	1.089.072
40.0093171	2001	2026	5,5200%	1.089.072
40.0098499	2003	2018	4,5300%	800.000
40.0099620	2005	2031	4,4100%	5.168.000
40.103141	2007	2032	4,7000%	2.160.000
40.108139	2013	2038	3,1200%	2.400.000
10.028329	2014	2039	2,8890%	3.000.000
10.9402	2014	2039	1,8400%	3.000.000
			€	18.706.145

Bovenstaande leningen zijn afgesloten bij de BNG en de Nederlandse Waterschapsbank. Doordat alle bovenstaande leningen restricties hebben met betrekking tot het aflossen, kan niet geprofiteerd worden van lagere rentestanden.

Wet hof en schatkistbankieren

In 2013 heeft het kabinet besloten (Wijziging van de Wet financiering decentrale overheden FIDO) twee belangrijke wetten in te voeren, de Wet Hof en de Wet Schatkistbankieren. De Wet HOF (Houdbare Overheids Financiën) is een instrument voor de Overheid om de totale schulden van de Nederlandse Overheid te monitoren. De Wet Schatkistbankieren is in het leven geroepen om de overtollige middelen niet langer bij banken en andere financiële instellingen aan te houden maar onder te brengen via deposito's bij de schatkist of onderling uit te lenen aan andere decentrale overheden. In de laatste alinea wordt hierover uitleg gegeven.

Met de Wet HOF - Houdbare Overheidsfinanciën - gaat per jaar een macroplafond gelden voor het EMU-tekort van alle gemeenten samen. De Europese eisen en afspraken over reductie van het

begrotingstekort en de staatsschuld vormen de basis van de wet HOF. In bestuurlijke afspraken tussen het Rijk en de koepels is de macronorm van het bruto binnenlands product (bbp) bepaald. De macronorm voor gezamenlijke overheden voor 2014 is:

In %	gemeenten	provincies	waterschappen	totaal
2014	0,32	0,11	0,07	0,5

Het EMU-tekort van de gemeenten van 0,32% van het bbp komt voor 2014 neer op 1.962 miljoen euro. De **Wet HOF** zorgt ervoor dat het begrotingstekort van de totale Nederlandse Overheid niet hoger wordt dan 3% van het bbp. Er is een macronorm (0,38 procent) voor het totale EMU-tekort van de gezamenlijke gemeenten.

De **Wet Schatkistbankieren** verplicht gemeenten om hun overtollige financiën onder te brengen bij het Rijk. De publicatie van beide wetten is op 13 december 2013 in de Staatscourant vermeld.

Om goed zicht te krijgen op de mogelijke transacties naar de Schatkistrekening wordt het positieve saldo van de bankrekening dagelijks in een bestand opgenomen. Is het saldo negatief, dan telt het aantal dagen wel mee in het gemiddelde saldo per kwartaal, maar het bedrag is dan 0 (nul). Is het gemiddelde bedrag in een kwartaal hoger dan de limiet voor Loppersum (250 duizend euro) dan moet de rekening op dat moment worden afgeroomd ten voordele van de Schatkistrekening. Over dit geld kan normaal worden beschikt. Het staat alleen op de bankrekening van de Staat. In 2014 heeft er geen overboeking plaats gevonden.

3.5 Bedrijfsvoering

De bedrijfsvoering van de gemeentelijke organisatie is gericht op het behalen van de door het bestuur gestelde doelen op een zo efficiënt mogelijke wijze. Voor onze ambtelijke organisatie is daarvoor in een eerder stadium gesteld: "wij streven naar een efficiënte en effectieve klant- en service gerichte organisatie, die alert en flexibel inspeelt op politiek, bestuurlijk, maatschappelijke, organisatorische en personele vraagstukken en ontwikkelingen".

Bestuurlijke inrichting Noord Groningen

De verwachting was dat er eind 2014 duidelijkheid zou komen over de bestuurlijke inrichting van de provincie Groningen. Zoals u weet is eind februari 2013 het rapport "Grenzeloos Gunnen" van de visitatiecommissie verschenen. Door de commissie is geadviseerd om Loppersum samen te voegen met de gemeenten Delfzijl en Appingedam met delen van de gemeenten Eemshaven, Oldambt en Slochteren. Vervolgens is er binnen de diverse gemeenteraden en de colleges van de noordelijke gemeenten een discussie ontstaan over de gewenste bestuurlijke inrichting van Noord – Groningen. Dit heeft er toe geleid dat de gemeenteraden van de G-7 eind 2013 de colleges de opdracht hebben verstrekt de herindelingsvariant G-7 verder te verkennen en uit te werken.

Vier herindelingsvarianten en vijf thema's

De ambitie is dat vanuit de gemeenschappelijke besluitvorming op 3 december 2013 de variant Hoogeland - Eemsdelta (de G-7) verder wordt verkend en uitgewerkt. De 3 herindelingsvarianten, te weten:

1. de variant Hoogeland / Eemsdelta (= variant commissie Jansen);
2. de variant Hoogeland + Eemshaven / DAL- gemeenten;
3. de variant DEAL- gemeenten / BMW- gemeenten;

worden gespiegeld aan de G-7 variant.

Voor alle varianten worden de belangrijkste voor- en nadelen toegelicht. Het gaat daar bij om de thema's:

1. Inhoudelijke opgaven
Het kunnen realiseren van de strategische lokale en regionale opgaven, krachtig bestuur en organisatie, regierol.
2. Dilemma's
focus, versnippering aandacht, risico lokale opgaven.
3. Financiële aspecten
herindelingscan/ verdeling algemene uitkering gemeentefonds, mogelijkheden tot kostenbeheersing.
4. Borgen van kleinschaligheid binnen grootschaligheid:
toegankelijkheid bestuur / burgerschap en wijze van dienstverlening.
5. Duurzaamheid:
voorkomen moet worden dat de nieuwe gemeente binnen afzienbare termijn wederom bij een herindeling wordt betrokken.

Principebesluit in oktober 2014

Het resultaat van het onderzoek zal ertoe moeten leiden dat de zeven gemeenteraden in oktober 2014 een principebesluit over de gewenste bestuurlijke inrichting in ons gebied kunnen nemen, om uiteindelijk een herindeling op 1 januari 2018 mogelijk te maken. Het besluitvormingstraject heeft vertraging opgelopen. De diverse raden zullen op 31 maart 2015 een intentiebesluit nemen.

Organisatie ontwikkeling

Het dossier samenwerking.

Zoals bekend zijn er de afgelopen jaren diverse samenwerkingsprojecten tot stand gebracht. Wij hebben het dan over:

- VTH- DEAL (per 1 januari 2011)
- Crisisbeheer en Rampenbestrijding DEAL (per 1 april 2011)
- WOZ/ Belastingen DAL (per 1 januari 2012)
- Het bureau Economische Zaken DEAL (per 1 april 2012)
- Stelselbeheer DEAL (per 1 juli 2013)
- Veiligheidsregio Groningen (per 1 januari 2014)
- De Omgevingsdienst Groningen (per 1 november 2013)

Daarnaast is en wordt er ook nog hard gewerkt aan een aantal samenwerkingsvormen.

Samenwerking 4 D's

De gemeenten Delfzijl, Appingedam en Loppersum (DAL) hebben in 2014 intensief samen gewerkt in een project om de transitie van de 4 onderdelen (jeugdzorg, van awbz naar wmo, passend onderwijs en participatiewet) van het sociaal domein van het rijk naar de gemeenten mogelijk te maken. Dit heeft en kost nog veel bestuurlijke en ambtelijke inzet.

P en O samenwerking DAL

Door de afdelingen P en O van de DAL- gemeenten is in 2014 periodiek overleg gevoerd over een vorm van samenwerking op het terrein van personeel en organisatie. De opvatting is dat de samenwerking vastere vormen aan zou moeten nemen. Zowel op beleidsmatig als op beheersmatig niveau is samenwerking mogelijk. Doelstelling ligt hierbij op kwaliteitsverbetering en op het opheffen van de kwetsbaarheid. Deze intensieve inspanning heeft evenwel tot op heden niet tot het gewenste resultaat geleid. Wel is er sprake van ambtelijke samenwerking.

Beheerorganisatie BGT GEO

In het kader van het BGT DEAL is één van de resultaten het oprichten van een gezamenlijke beheerorganisatie Geo. De beheerorganisatie Geo voert alle activiteiten uit voor het bijhouden van de BGT en Informatie Model Geo (IMGeo) en het tekenwerk van de Basisregistraties Adressen en Gebouwen (BAG). In principe wordt de gemeente Delfzijl aangewezen als locatie voor het oprichten van de beheerorganisatie Geo net als voor het huidige beheer op de BAG. De organisatie wordt ondergebracht op basis van een dienstverleningsovereenkomst. Het besluitvormingstraject moet nog worden afgerond.

Organisatie Loppersum

In 2014 is er veel aandacht besteed aan onze eigen organisatie. Op meerdere fronten hebben wij geïnvesteerd in de verdere ontwikkeling van onze organisatie. Wij hebben verbeteringen doorgevoerd in de bedrijfsvoering en hebben maatregelen genomen om de kwaliteit van de organisatie te verbeteren. Professionalisering, resultaatgericht werken zijn kerncompetenties van onze organisatie. Wij hebben in samenwerking met de Ondernemingsraad het initiatief genomen om een medewerker tevredenheidsonderzoek uit te laten voeren door het bureau Integron. De uitkomsten van het MTO zijn in mei 2014 door het bureau Integron aan het bestuur en medewerkers gepresenteerd. Uiteraard zijn er verbeterpunten. Daar wordt door de organisatie hard aan gewerkt. Op het onderdeel medewerker beleving is de gemeente Loppersum in de categorie (semi publiek) met twee andere organisaties genomineerd voor de Medewerker Beleving Awards 2014. Alhoewel de gemeente Loppersum de beleving award in de categorie (Semi) Publiek niet heeft gewonnen is dat feit wel gewaardeerd met een Nominatie Award. (NB: De nominaties voor deze Awards zijn gebaseerd op de uitkomsten van onderzoeken voor ruim 400 organisaties naar de tevredenheid onder medewerkers in 2014. De bedrijven met de beste tevredenheidsscores zijn uiteindelijk als winnaars geselecteerd. Zij hebben dus de meest tevreden medewerkers).

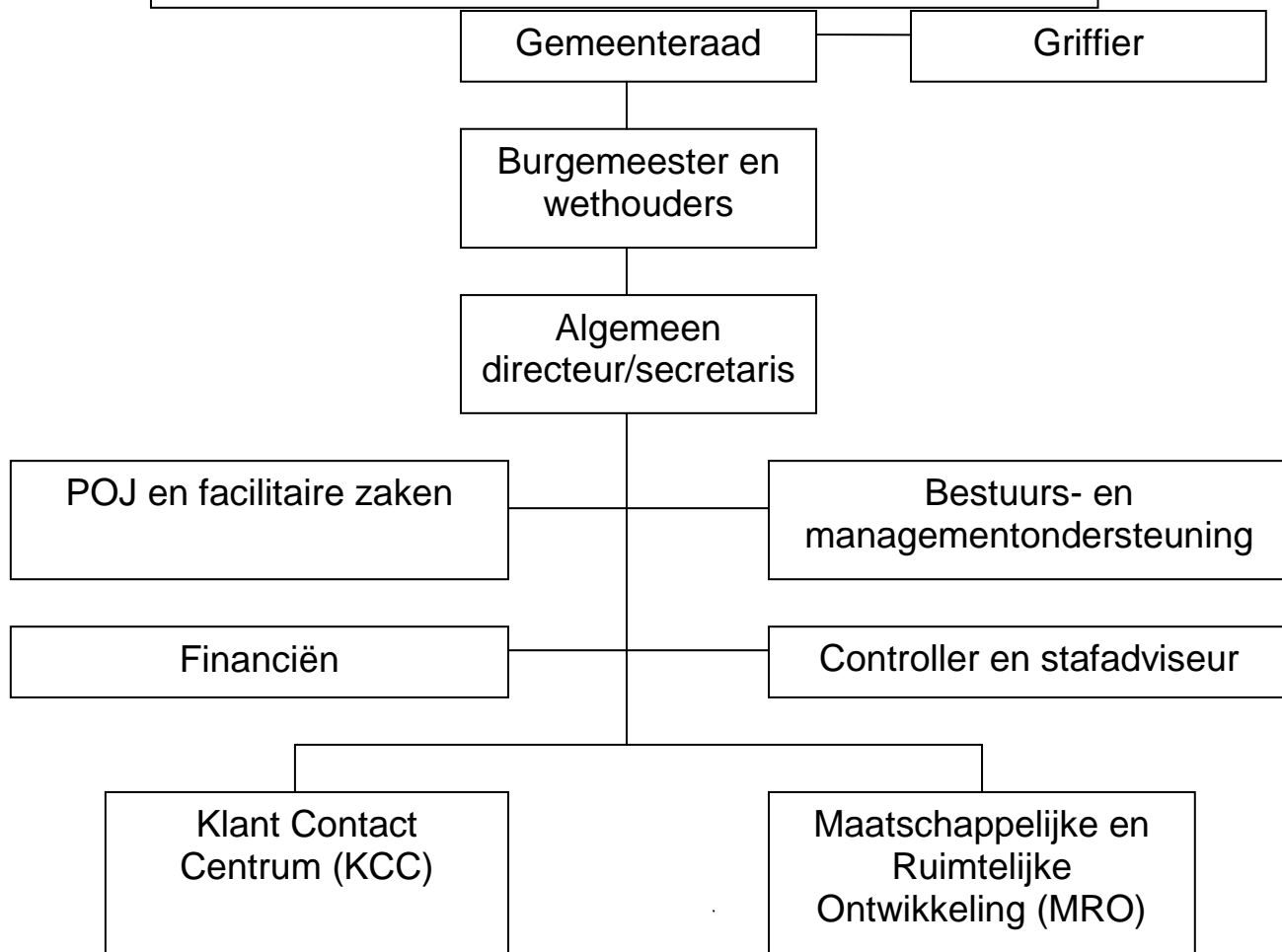
Het beleid wat betreft de regievoering is onverminderd voortgezet. Steeds meer uitvoerende werkzaamheden zijn belegd bij derden en intergemeentelijke samenwerkingsverbanden.

Organisatiestructuur

In de organisatiestructuur zijn in 2014 geen wijzigingen aangebracht. Het management bestaat uit een Algemeen Directeur/ gemeentesecretaris en een drietal afdelingshoofden.

Het organigram ziet er als volgt uit:

ORGANIGRAM GEMEENTE LOPPERSUM

Personeel

De formatieomvang ziet er per 31 december 2014 als volgt uit:

Afdeling/ functie	Aantal medew.	Aantal fte
Griffier	1	0,6667
Directeur Gemeentesecretaris/ algemeen directeur	1	1,0000
Staf:	4	3,3334
Financiën	6	4,7223
POJ	6	5,5334
Facilitair	7	6,0000
MRO	24	19,5113
BOR buiten	12	10,8889
Klant Contact Centrum	15	12,0558
Totaal	76	63,7119
Overig:		
Klokkenluider	1	
Brugwachter	1	0,1528
Ambt. Burg. Stand	5	
Boventallig	4	2,3333

Kwaliteitsverbetering gemeentelijke organisatie

Er wordt zowel bestuurlijk als ambtelijk hard gewerkt om de financiële situatie van de gemeente Loppersum te verbeteren. Wij hebben initiatieven opgestart om de gemeentelijke organisatie op onderdelen een kwaliteitsimpuls te geven. Daarnaast vraagt een organisatie die alle gemeentelijke taken wil en moet uitvoeren permanent onderhoud. O.a. ter wille van de dienstverlening aan burgers en bedrijven.

Wij blijven werken aan een verdere verbetering van ons planning en control instrumentarium en een bij de omvang van de organisatie passende HRM- instrumenten. Wij zullen doorlopend verdere verbeteringen doorvoeren.

Betaaltermijn crediteuren

	2012		2013		2014
	1e halfjaar	2e halfjaar	1e halfjaar	2e halfjaar	geheel
0-20 dagen	32%	61%	75%	83%	73%
21-30 dagen	78%	88%	90%	93%	86%
31-40 dagen	91%	95%	95%	96%	92%
41-50 dagen	95%	98%	97%	98%	96%
> 50 dagen	100%	100%	100%	100%	100%

De betaaltermijn van de facturen binnen 30 dagen is verslechterd van 93 naar 86%. Door invoering van de werkkostenregeling zijn routings van op de WKR betrekking hebbende facturen verlengd. Daarnaast leert dat verzamelacturen die naar meerdere budgetbewakers gaan langer onderweg zijn. In 2015 gaan we het betaalproces verder optimaliseren.

Archief- en informatiebeheer

Per 1 oktober 2012 is de Wet Revitalisering Generiek Toezicht (RGT) van kracht geworden. Het specifieke toezicht door de provinciale archiefinspecteur is vervangen door generiek toezicht op de gemeentelijke archiefketen op basis van de gemeentewet. De informatiehuishouding is eind 2013 getoetst aan het model archiefkader van de VNG door middel van Kritische Prestatie Indicatoren (KPI's). Uit de toetsing (rapportage februari 2014) zijn een aantal verbeterpunten naar voren gekomen waarop actie dient te worden ondernomen. Diverse actiepunten zijn in 2014 tot uitvoering gebracht. Daarmee wordt voldaan aan de genoemde KPI's.

3.6 Verbonden partijen

Inleiding

De gemeente Loppersum heeft bestuurlijke en financiële belangen in zeventien verbonden partijen. De verbonden partijen voeren beleidsmatige taken uit voor de gemeente. Om deze reden is het van belang de ontwikkelingen weer te geven in deze paragraaf verbonden partijen. Deze paragraaf geeft inzicht in het openbaar belang dat door de verbonden partijen behartigd wordt en de ontwikkelingen die zich voordoen.

Doelstelling

In de "Nota Verbonden Partijen" is het uitgangspunt geformuleerd dat de gemeente Loppersum beleidsdoelen laat uitvoeren door verbonden partijen, als dat een meerwaarde heeft voor het publieke belang. Elke verbonden partij draagt direct of indirect bij aan de beleidsdoelen van de gemeente. In de Nota wordt ingegaan op de visie en de beleidsuitgangspunten ten aanzien van verbonden partijen en het toezicht op verbonden partijen.

Ontwikkelingen

Het beleid met betrekking tot de verbonden partijen zal grotendeels ongewijzigd worden voortgezet. Er is echter een aantal beleidswijzigingen/ontwikkelingen ten aanzien van het jaar 2014 te noemen:

Veiligheids- en Gezondheidsregio Groningen

Per 1 januari 2014 is de gemeentelijke brandweezorg, conform wettelijke eisen, geregionaliseerd en maakt deze deel uit van de Veiligheidsregio Groningen. De Veiligheids- en gezondheidsregio is in twee GRen opgeknipt: de GR Veiligheidsregio Groningen en de GR Publieke Gezondheid en Zorg (PG en Z). De gemeenten hebben het bestuur opdracht gegeven om in de periode 2011 - 2014 te bezuinigen op de uitgaven van de H&OG-regeling door de zogenaamde nullijn te hanteren. De verdeelsleutel bij de deelnemersbijdrage aan de Veiligheidsregio zal in de komende jaren veranderen. Voor onze gemeente betekent dat een afname van de bijdrage aan deze regeling.

Eind 2014 werden wij geconfronteerd met de gevolgen van het vereveningsfonds dat is ingesteld om de loonkosten van gemeentelijk personeel dat in dienst komt van de Veiligheidsregio onderling te verrekenen. Onze gemeente moet hiervoor een bijdrage van € 46.662 leveren. Wij hebben hiertegen bezwaar aangetekend.

Brandweer Rayon Noord

Door het oprichten van de Veiligheidsregio Groningen is de GR brandweer Rayon Noord overbodig en is deze per 1 januari 2014 opgeheven. Daarom is deze GR niet meer in dit overzicht opgenomen.

Ivak

Het Ivak is een slag aan het maken naar verzelfstandiging.

Werkvoorzieningschap Fivelingo en ISD

Het jaar 2014 stond in het teken van de wijzigingen die de nieuwe Participatiewet met zich meebracht. Deze wet is met ingang van 1 januari 2015 ingegaan. Deze wet voegt de Wet werk en bijstand, de Wet sociale werkvoorziening en een deel van de Wajong samen. Vanaf deze datum is er geen instroom in de WSW meer mogelijk. In 2013 is er een visie (nota "Participatie in de Eemsdelta") tot stand gekomen hoe de gemeenten, ISD en Fivelingo om willen gaan met de nieuwe Participatiewet. Een nadere uitwerking van deze visie heeft plaatsgevonden in 2014. Er is een aanvang gemaakt met een fusietraject voor de ISD en Fivelingo tot één uitvoeringsorganisatie. Het SW-bedrijf heeft sinds 2011 al te maken met een teruglopende rijksbijdrage. Er is ook in 2014 flink gekort op personeel en de kritische grens is inmiddels bereikt. Er zal ook de komende tijd fors ingezet worden op meer uitstroom van SW-ers naar reguliere werkgevers, het benaderen van nieuwe werkgevers en het samenwerken met de sociale dienst.

Werkorganisatie DEAL-gemeenten

Op 1 november 2013 is de omgevingsdienst Groningen gestart. De verplichte basistaken (milieutaken) zijn overgedragen aan de omgevingsdienst.

Toezichthoudend orgaan SBO De Delta Appingedam

De Stichting is met ingang van 1 augustus 2013 gefuseerd met RENN4. De GR is daarom niet meer opgenomen.

VKB

In 2014 is het aantal hulpvragen nog verder toegenomen door de nog steeds krimpemde economie en de bezuinigingen van de rijksoverheid die gevolgen hebben voor de kwetsbare groepen in de samenleving, zoals burgers met een laag inkomen en burgers met een uitkering. De verdere toename van het aantal hulpvragen drukt op de begroting van de VKB en het jaar 2014 is gebruikt om in overleg met alle deelnemende gemeenten te bekijken hoe de dienstverlening aangepast kan worden om de begrotingstekorten van de VKB te verkleinen. Dit zou gevolgen kunnen hebben voor de dienstverlening in 2015.

Enexis Holding NV

De aandelen Essent zijn in 2009 aan RWE verkocht. Na deze verkoop bleven de aandelen Enexis Holding NV en Attero NV in handen van de voormalige aandeelhouders Essent.

De aandelen van Attero zijn in 2014 verkocht en geleverd aan Waterland Private Equity Investments. en de effecten van de verkoop voor gemeente Loppersum zijn opgenomen in deze jaarrekening. De gemeente is nu nog aandeelhouder van Enexis Holding N.V

Overzicht verbonden partijen

De paragraaf is aangepast en voldoet in de huidige vorm aan alle eisen die vanuit verslaggevingsvoorschriften worden gesteld. Dat in de tabellen af en toe nnb (nog niet bekend) staat, heeft alles te maken met de aanpassing. We gaan er vanuit dat we de volgende keer meer kunnen vullen. Verder zijn sommige cijfers nnb omdat er bij het opmaken van deze jaarstukken nog geen gegevens ontvangen waren.

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Veiligheidsregio
vestigingsplaats	Groningen
Openbaar/publiek belang	Een efficiënte en kwalitatief hoogwaardige organisatie van de brandweerzorg, geneeskundige hulpverlening en crisisbeheersing onder één regionale en bestuurlijke regie. Multidisciplinaire samenwerking om rampen en crises te bestrijden.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in het AB (burgemeester A. Rodenboog).
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	De bijdrage in 2014 is € 606.611 (inclusief nog te betalen bijdrage vereveningsfonds personeel en opleidingskosten)
Eigen vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014: nnb
Vreemd vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014 : nnb
Solvabiliteit	
Financieel resultaat	2014: nnb

Naam	Gemeenschappelijke regeling Publieke Gezondheid en Zorg
vestigingsplaats	Groningen
Openbaar/publiek belang	Een efficiënte en effectieve integrale uitvoering van de taken op het gebied van publieke gezondheid met als doel bij te dragen aan de verlening van de gezonde levensverwachting en de verkleining van gezondheidsverschillen.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in het AB (wethouder B. Schollema).
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Bijdrage over 2014 is € 299.045,-
Eigen vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014: nnb
Vreemd vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014 : nnb
Solvabiliteit	
Financieel resultaat	2014 nnb

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling IVAK
vestigingsplaats	Delfzijl
Openbaar/publiek belang	Bevordering van de kunstzinnige vorming binnen de deelnemende gemeenten
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in het AB (wethouder R. Slager) en het DB (raadslid A. Bos-van der Meer).
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Bijdrage over 2014 is € 123.049,-.
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 108.000,- Eind 2013: - € 62.000,-
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 160.000 Eind 2013 : € 269.000
Solvabiliteit	22%
Financieel resultaat	2013 - € 168.000,- 2014 nnb

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Volkskredietbank Noord-Oost Groningen
vestigingsplaats	Appingedam
Openbaar/publiek belang	Hulpverlening bij het herstellen van het geldelijke evenwicht in het budget van hen die in financiële moeilijkheden verkeren of dreigen te geraken. Daarnaast voorziet de VKB op zakelijk en sociaal verantwoorde wijze in de behoefte aan volkskrediet.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd door wethouder B. Schollema in het AB. Drie leden uit het AB vormen het DB (geen vertegenwoordiger vanuit Loppersum)
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	De bijdrage over 2014 is € 142.697,-
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 0,00 Eind 2013: € 0,00
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 6.336.294 Eind 2013 : € 6.245.261
Solvabiliteit	nb
Financieel resultaat	2013 - € 498.000 2014 € 13.029

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Fivelingo
vestigingsplaats	Appingedam
Openbaar/publiek belang	Fivelingo brengt mensen met een indicatie voor de sociale werkvoorziening, of die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt terug in het arbeidsproces, binnen of buiten het werkvoorzieningschap. Het doel is het scheppen van aangepaste werkgelegenheid voor personen die vanwege lichamelijke, verstandelijke of psychische beperkingen uitsluitend onder aangepaste omstandigheden tot regelmatige arbeid in staat zijn.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd door wethouder B. Schollema in het AB.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Bijdrage over 2014 is € 1.658.318,-.
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 2.052.000 Eind 2013 € 1.420.000
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 11.947.000 Eind 2013 : € 11.058.000
Solvabiliteit	13%
Financieel resultaat	2013 € 20.000 2014

Naam en rechtsvorm	Afvalbeheer Noord-Groningen BV
vestigingsplaats	Statutair gevestigd te Leeuwarden en uitvoering te Usquert.
Openbaar/publiek belang	De doelmatige en uit het oogpunt van milieuhygiëne verantwoorde wijze van verwijdering van afvalstoffen overeenkomstig het bij of krachtens de Afvalstoffenwet bepaalde.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Afvalbeheer Noord-Groningen B.V. (ANG B.V.) is opgericht vanuit de Gemeenschappelijke Regeling Vuilverwerkingsbedrijf Noord-Groningen (G.R. VVWNG) als samenwerkingsverband waarin enerzijds de gemeenten De Marne, Eemsum, Loppersum en Winsum en anderzijds Afvalsturing Friesland N.V. voor elk 50% aandeelhouder zijn. Het algemeen bestuur van VVWNG is tevens het dagelijks bestuur. De raad van elk van de vier deelnemende gemeenten benoemt daarin één lid en één plaatsvervangend lid uit het college van burgemeester en wethouders. Loppersum wordt vertegenwoordigd door wethouder B. Schollema (plv is wethouder P. Prins). Namens de G.R. VVWNG is de Voorzitter stemgerechtigd in de Algemene Vergadering van Aandeelhouders van de ANG B.V.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	De gemeentelijke bijdrage in 2014 bedraagt € 594.539,84
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 606.000 Eind 2013: € 574.000
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 259.000 Eind 2013 : € 420.000
Solvabiliteit	137%
Financieel resultaat	2013: € 118.000 2014: nnb

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Gemcc
vestigingsplaats	Appingedam
Openbaar/publiek belang	Het faciliteren van de technische ICT-infrastructuur, de levering van desktop functionaliteit afgeleverd op de backbone van de deelnemende gemeenten en het in stand houden van een tweedelijns helpdeskfunctie.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Er is een regiegroep opgericht waarin burgemeester Rodenboog zitting heeft.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	De bijdrage over 2014 is € 258.267,-
Eigen vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014: nnb
Vreemd vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014 : nnb
Solvabiliteit	
Financieel resultaat	2013: - € 78.000 2014: nnb

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Intergemeentelijke sociale dienst (ISD) Noord-Oost
vestigingsplaats	Delfzijl
Openbaar/publiek belang	De ISD Noord-Oost voert sinds 2006 de Wet werk en bijstand (Wwb). De organisatie heeft als doel om burgers, die dat niet zelfstandig kunnen, effectief te ondersteunen bij het vinden van werk, het bieden van inkomen en het vinden van activiteiten die bijdragen aan het deelnemen aan de samenleving.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in het AB (wethouder B. Schollema) en het DB (raadsleden A.A.G. Elderman-Star en P. Blink).
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	De bijdrage over 2014 is € 4.008.556,-
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 148.000 Eind 2013: € 175.000
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 3.039.000 Eind 2013 : € 3.527.000
Solvabiliteit	5%
Financieel resultaat	2013: € 27.000 2014: nnb

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Werkorganisatie DEAL-gemeenten
vestigingsplaats	Delfzijl
Openbaar/publiek belang	Uitvoering van taken op het gebied van vergunningverlening, toezicht en handhaving. Doel is het optimaliseren van de kwaliteit van de gemeentelijke dienstverlening, het beperken van de kwetsbaarheid en het beperken van de kosten met betrekking tot de uitvoering van voornoemde gemeentelijke taken.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in het AB door wethouder P. Prins.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	De bijdrage over 2014 bedraagt € 47.500
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 52.000 Eind 2013: € 183.000
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 805.000 Eind 2013 : € 483.000
Solvabiliteit	37%
Financieel resultaat	2013: € 174.000 2014: nnb

Naam en rechtsvorm	Gemeenschappelijke regeling Omgevingsdienst Groningen
vestigingsplaats	Veendam
Openbaar/publiek belang	Uitvoering van VTH-taken op het gebied van fysieke leefomgeving en het sturen en coördineren van de uitvoering van VTH-BRZO taken in Noord-Nederland.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in het AB door wethouder P. Prins.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Bijdrage over 2014 bedraagt € 77.006
Eigen vermogen	Begin 2014 : € 599.000 Eind 2014: nnb
Vreemd vermogen	Begin 2014 : € 5.821.000 Eind 2014 : nnb
Solvabiliteit	10%
Financieel resultaat	2013: € 599.000 2014: nnb

Naam en rechtsvorm	Vereniging Groninger Gemeenten
vestigingsplaats	Ten Boer
Openbaar/publiek belang	Het vergroten van de individuele bestuurskracht van de gemeenten, door meer en beter samen te werken met elkaar.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd door burgemeester A. Rodenboog.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Contributie 2014 € 6587,-
Eigen vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014: nnb
Vreemd vermogen	Begin 2014 : nnb Eind 2014 : nnb
Solvabiliteit	
Financieel resultaat	2013: nnb 2014: nnb

Naam en rechtsvorm	Stichting Marenland
vestigingsplaats	Loppersum
Openbaar/publiek belang	Het in stand houden van openbare basisscholen en het optimaliseren van het onderwijskundig beleid en het personeelsbeleid.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in het Overleg- en Toezichtorgaan Marenland door wethouder B. Schollema. Dit orgaan beoordeelt o.a. de begroting, het jaarverslag en de jaarrekening van de Stichting.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Er wordt geen bijdrage oid verstrekt.
Eigen vermogen	Begin 2014 : € 13.505.347 Eind 2014: € 13.597.185
Vreemd vermogen	Begin 2014 : € 5.785.676 Eind 2014 : € 4.504.617
Solvabiliteit	300%
Financieel resultaat	2013 : - € 402.504 2014 : €91.838

Naam en rechtsvorm	Molenstichting Fivelingo/Hunsingo
vestigingsplaats	
Openbaar/publiek belang	<p>Het bevorderen en de instandhouding van molens speciaal in het gebied Fivelingo/Hunsingo en eventueel daarbuiten en voorts om deze molens zo mogelijk in werkende staat te houden. De Stichting Fivelingo heeft thans de volgende molens in eigendom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Molen De Hoop te Middelstum ▪ De voormalige poldermolen de Kloostermolen te Garrelsweer ▪ Koren- en pelmolen De Leeuw te Zeerijp ▪ Poldermolen Meervogel te Garrelsweer ▪ Poldermolen de Olinger Koloniemolen te Laskwerd/Appingedam ▪ Koren- en pelmolen De Stormvogel te Loppersum <p>De Stichting Hunsingo, die tegenwoordig in het waterschapshuis van het waterschap Noorderzijlvest zetelt, heeft de volgende molens in eigendom:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ Poldermolen Koningslaagte tussen Adorp en Zuidwolde ▪ Poldermolen 't Witte Lam tussen de stad Groningen en Zuidwolde ▪ Poldermolen de Krimstermolen ten noorden van Zuidwolde ▪ Poldermolen de Noordermolen bij Noorddijk ▪ Poldermolen de Langelandstermolen bij Garmerwolde ▪ Poldermolen De Zilvermeeuw bij Onderdendam ▪ Poldermolen De Palen ten zuiden van Westerwijtwerd ▪ Korenmolen de Wilhelmina in Noorderhoogebrug

Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd door wethouder P. Prins (Fivelingo) en raadslid A. Laning (Fivelingo en Hunsingo) in het bestuur.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Verstreekte subsidie 2013 : € 14.289 (subsidie is verstrekt voor drie korenmolens binnen de gemeente Loppersum die in eigendom zijn van Fivelingo)
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 53.338,- Eind 2013: € 53.338,-
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 211.817 Eind 2013 : € 285.558
Solvabiliteit	25%
Financieel resultaat	2013: - € 42.482 2014: nrb

Naam en rechtsvorm	Bank Nederlandse Gemeenten NV
vestigingsplaats	Den Haag
Openbaar/publiek belang	Bankier ten dienst van overheden. De bank draagt duurzaam bij aan het laag houden van de kosten van maatschappelijke voorzieningen voor de burger.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is aandeelhouder maar heeft geen afvaardiging in het bestuur.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Loppersum heeft 24.102 aandelen
Eigen vermogen	Begin 2014 : 9.877.738 USD Eind 2014: 9.810.998 USD
Vreemd vermogen	Begin 2014 : 103.732 USD Eind 2014 : 106.574 USD
Solvabiliteit	9,589%
Financieel resultaat	2013: 9.877.609 USD 2014: -/- 66.740 USD

Naam en rechtsvorm	Waterbedrijf Groningen NV
vestigingsplaats	Groningen
Openbaar/publiek belang	Voorziening van het verzorgingsgebied met drinkwater en water voor andere doeleinden.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door burgemeester A. Rodenboog.

Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Loppersum heeft 6 aandelen van de 277 in de NV
Eigen vermogen	Begin 2013 : € 60.430.000 Eind 2013: € 61.409.000
Vreemd vermogen	Begin 2013 : € 160.509.000 Eind 2013 : € 165.302.000
Solvabiliteit	37%
Financieel resultaat	2013: € 1000.000 2014: nnb

Naam en rechtsvorm	Enexis Holding NV
vestigingsplaats	Den Bosch
Openbaar/publiek belang	Het (doen) distribueren en het (doen) transporteren van energie, zoals elektriciteit, gas, warmte en (warm) water.
Bestuurlijk belang (invloed op besluitvorming verbonden partij)	Loppersum is vertegenwoordigd in de aandeelhoudersvergadering door burgemeester A. Rodenboog.
Financieel belang (middelen ter beschikking gesteld door gemeente, zoals: subsidie, gemeentelijke bijdrage of koop van aandelen)	Loppersum heeft 142.116 aandelen
Eigen vermogen	Begin 2014 : € 3.370.100.000 Eind 2014: € 3.516.700.000
Vreemd vermogen	Begin 2014 : € 2.894.800.000 Eind 2014 : € 2.900.300.000
Solvabiliteit	116%
Financieel resultaat	2013: € 239.100.000 2014: € 265.500.000

3.7 Grondbeleid

Inleiding

Het grondbeleid heeft een grote invloed op en samenhang met de realisatie van programma's op het gebied van ruimtelijke ordening, verkeer en openbare ruimte, sport en recreatie. Het grondbeleid heeft daarnaast een grote financiële consequentie. De grondexploitatie (inclusief de resultaten hieruit) is een onderdeel van de totale exploitatie van de gemeente. Gelet op de risico's in relatie tot de omvang van de bedragen, waarover het op dit terrein gaat, is een afzonderlijke paragraaf grondbeleid opgenomen in de begroting.

Algemeen

De vorige Nota Grondbeleid is in 2012 vastgesteld. Onder druk van veranderende wetgeving, marktomstandigheden en regionale ontwikkelingen is de nota grondbeleid van 2006 herzien en aangeboden aan de raad. Sinds 2012 is uitvoering worden gegeven aan deze nota, en conform de nota een (jaarlijkse) evaluatie en actualisatie uitgevoerd. In november 2014 is de Nota Grondbeleid geëvalueerd en voor de periode van 2015 – 2018 vastgesteld. Overigens blijft de jaarlijkse evaluatie van de nota in stand.

In 2011 heeft de raad de beleidsnotitie 'Snippergrond' vastgesteld. In de raadsvergadering van september 2012 is de beleidsnotitie geactualiseerd en vastgesteld voor de periode 2013 - 2014. In november 2014 is een geactualiseerde beleidsnotitie 'Snippergrond' vastgesteld voor de periode van 2015 – 2018. Eén van de speerpunten van het nieuwe beleidsdocument is het inzetten op actieve verkoop.

Ruimtelijke ontwikkelingen

De gemeente Loppersum werkt aan een aantal ruimtelijke ontwikkelingen. Onderstaand een overzicht van het verloop tot nu toe, en een beschrijving van de activiteiten die uitgevoerd zijn in 2014.

Loppersum – Over de Wijmers

De kaververkoop voor dit uitbreidingsplan is in december 2009 gestart, met een eerste uitgiftemoment medio februari 2010. In het voorjaar van 2010 is de locatie bouwrijp gemaakt, vervolgens zijn de bouwactiviteiten gestart. In 2011 zijn de eerste woningen opgeleverd. In 2014 is de definitieve ontsluiting van het plangebied nagenoeg gerealiseerd. De openstaande punten worden in 2015 uitgevoerd, waarna ingebruikname plaats zal vinden. In 2014 is tevens gestart met de voorbereiding van het deels woonrijp maken van het plangebied.

Middelstum – Zuidrand

De kaververkoop voor dit uitbreidingsplan is in december 2009 gestart, met een eerste uitgiftemoment medio februari 2010. In het voorjaar van 2010 is de locatie bouwrijp gemaakt. In 2011 zijn de bouwactiviteiten gestart. In 2011 zijn de eerste woningen opgeleverd, en wordt het plangebied bewoond. In totaal zijn 17 vrije kavels in de markt gezet, waarvan drie zijn verkocht. In 2014 is over de verkoop van twee kavels overeenstemming bereikt. De kavels zullen in het eerste kwartaal van 2015 worden overgedragen aan de nieuwe eigenaren.

Loppersum – Centrumplan

In de kern Loppersum wordt een Centrumplan gerealiseerd, zodat de winkelvoorzieningen in Loppersum toekomstwaarde hebben. Dit geeft ook aantrekkingskracht voor omliggende dorpen. Het gaat hierbij om het realiseren van een supermarkt en dagwinkels, gecombineerd met parkeren en openbare voorzieningen/openbare ruimte. In voorgaande jaren is onder meer gewerkt aan verwerving van posities.

In 2014 is een vervolg worden gegeven aan de planvorming. Het bestemmingsplan is vastgesteld en de uitbreiding van Hubo is gerealiseerd. Tot slot is de laatst benodigde grondpositie verworven en is de financiering van de nieuw te bouwen supermarkt georganiseerd door de toekomstig eigenaar. In het laatste kwartaal is de inrichting van de openbare ruimte aanbesteed: met deze werkzaamheden zal in het eerste kwartaal van 2015 worden gestart.

Stedum – Hilmaarweg

In voorgaande jaren heeft woningstichting Wierden en Borgen meerdere woningen gesloopt in het plangebied. In 2014 zijn zes nieuwe huurwoningen opgeleverd en in verhuur genomen. De openbare ruimte rond de woningen is door de gemeente ingericht. De inrichting is in 2014 afgerond.

In het uitbreidingsplan aan de Borglanden is in 2013 een kavel verkocht ten behoeve van de bouw van een garage. De overdracht van de kavel zal in het eerste kwartaal van 2015 plaatsvinden. Een planologische procedure is de oorzaak van de periode tussen verkoop en levering.

Westeremden – Huizingerweg

In het uitbreidingsplan in Westeremden zijn negen van de toegestane veertien woningen gebouwd. Voor het restant wordt zowel projectmatige bouwers als particuliere opdrachtgevers mogelijkheden geboden om een bouwplan te realiseren. Het afzetten van deze kavels heeft sterk te lijden onder de economische situatie in Nederland.

Gerealiseerde kavelverkoop

Loppersum – Over de Wijmers	0 (0x particulier opdrachtgeverschap / 0x projectmatige bouw)
Middelstum – Zuidrand	0 (0x particulier opdrachtgeverschap / 0x projectmatige bouw)
Stedum – Borglanden	0 (2x particulier opdrachtgeverschap / 0x projectmatige bouw)
Westeremden – Huizingerweg	0 (0x particulier opdrachtgeverschap / 0x projectmatige bouw)
Boerdam-Fraamklap – Pompsterweg	0

3.8 Rechtmatigheid

Inleiding

De gemeenteraad heeft het controleprotocol inclusief het normenkader met interne- en externe wet- en regelgeving op 15 december 2014 vastgesteld. Het normenkader is leidend voor de in 2014 uitgevoerde controle op de financiële rechtmatigheid. Bij de controle zijn de verordeningen getoetst die financieel ook het meeste impact hebben.

Het gaat hierbij om de volgende externe- en interne wet- en regelgeving:

- Treasurystatuut;
- Bezoldigingsverordening gemeente Loppersum;
- EU-aanbestedingsregels;
- Verordening op de heffing en invordering van onroerendezaakbelasting;
- Verordening op de heffing en invordering van leges;
- Afvalstoffenverordening;
- Verordening op de heffing en invordering van afvalstoffenheffing en reinigingsrechten;
- Verordening op de heffing en invordering van een rioolrecht;
- Verordening Wet Maatschappelijke Ondersteuning;
- Verordening leerlingenvervoer;
- Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs;
- Algemene subsidieverordening;

Hierop aanvullend is een controle uitgevoerd op de begrotingsrechtmatigheid en/of gemeente Loppersum gedurende het jaar 2014 staatsteun heeft verleend.

Bevindingen per verordening

Per verordening zijn, conform het controleprotocol 2014, de artikelen gecontroleerd die van invloed zijn op het recht, de hoogte en de duur van een bepaalde financiële consequentie die uit een verordening voortvloeit.

Treasurystatuut

De gemeenteraad heeft het vernieuwde Treasury statuut op 25 maart 2013 vastgesteld, welke het verouderde Treasury statuut van 2001 heeft vervangen. Het vernieuwde Treasury statuut wordt op alle onderdelen nageleefd. In 2014 zijn twee nieuwe leningen aangegaan. Deze twee leningen zijn aangegaan, omdat anders de kasgeldlimiet zou worden overschreden. Dit is conform artikel 9 van het vastgestelde Treasury statuut. In april 2014 is een geldlening overeengekomen met de Nederlandse Waterschapsbank N.V. met een rentepercentage van 2,889%. In november 2014 is een geldlening overeengekomen met de Bank Nederlandse Gemeenten (BNG) tegen een rentepercentage van 1,84%. Er zijn geen afwijkingen van de verordening geconstateerd die leiden tot financiële rechtmatigheidsfouten.

Bezoldiging

De controle op rechtmatigheid van de bezoldiging van gemeente Loppersum is met behulp van de toetsingskaders, zoals deze in het normenkader zijn vastgesteld, uitgevoerd. De toetsingskaders bestaan uit CAR/UWO, regeling tegemoetkoming reiskosten woon-werkverkeer, spaarloonregeling en de bezoldigingsverordening zelf. Hierbij zijn geen afwijkingen van de verordeningen geconstateerd die leiden tot onrechtmatigheden.

Europese aanbestedingen

De controle op de rechtmatigheid van de naleving van de EU-aanbestedingsregels is uitgevoerd, rekening houdend met de drempelbedragen van de Europese aanbesteding welke voor 2014 en 2015 gelden. Hierbij is per crediteur de verplichting in het boekjaar beoordeeld, rekeninghouden met een verplichting van € 50.000 op jaarbasis. Hierbij zijn geen afwijkingen van de EU-aanbestedingsregels geconstateerd die leiden tot financiële rechtmatigheidsfouten. Waar dat volgens de regels moest, is Europees aanbesteed. Een contractenregister waarmee wordt bewaakt dat nieuwe aanbestedingen tijdig in gang worden gezet is nog niet aanwezig. Dit is een verbeterpunt.

Afvalstoffenheffing en reinigingsrechten/rioolrechten/onroerendezaakbelastingen

Met ingang van 2012 is de inning van de lokale heffingen uitbesteed aan de gemeente Groningen. Door de accountant van de gemeente Groningen, zijn deze heffingen specifiek beoordeeld voor de gemeente Loppersum. Door Ernst & Young is een controleverklaring uitgebracht waarin de

werkzaamheden en bevindingen nader zijn toegelicht. De uitkomsten van de controle van de accountant van de gemeente Groningen zijn door onze accountant Deloitte Accountants B.V. beoordeeld. Er zijn geen fouten of onzekerheden geconstateerd in het kader van de rechtmatigheid van de belastingopbrengsten, zoals opgenomen in de belastingverordeningen van de gemeente Loppersum.

Verordening WMO

Bij de controle van de verstrekkingen zijn geen financiële onrechtmatigheden geconstateerd. Toekenningen wordt op beschikking uitgedrukt in uren en minuten. Echter de verordening schrijft gebruik van decimalen voor. Het gebruik van uren en minuten is echter een bewuste keuze en leidt niet tot onjuiste interpretaties. De WMO voorzieningen die in 2014 zijn toegewezen, waarbij sprake is van een huishoudelijke hulp (HH), hebben een looptijd tot en met 31 december 2014. Met ingang van 1 januari 2015 treedt de nieuwe Wet Maatschappelijk Ondersteuning in werking. Door de toewijzingen ultimo 2014 te laten verlopen, kan de gemeente de Huishoudelijke Hulp toewijzing vanaf 2015 toepassen op basis van deze nieuwe verordening.

Onderwijshuisvesting

Uitvoering van deze verordening is gedelegeerd aan het college. De werkwijze van de gemeente Loppersum is dat de schoolbesturen het bezit laten inventariseren door Grontmij en de rapportage doorsturen naar de gemeente. De gemeente selecteert vervolgens op basis van haar eigen meerjarenplannen inzake de onderwijshuisvesting de uit te voeren werkzaamheden. Op basis hiervan wordt in overleg met de onderwijsinstellingen het huisvestingsprogramma onderwijs jaarlijks vastgesteld door het college. Dit vormt het kader waarbinnen uitgaven plaatsvinden. Deze handelwijze wordt al jaren zo toegepast. De verordening voorzieningen huisvesting onderwijs zou op dit onderdeel ook geactualiseerd moeten worden. Hier is nog geen invulling aan gegeven.

Subsidieverordening

Evenals in voorgaande jaren is geconstateerd dat administratieve bepalingen niet consistent bewaakt en nageleefd worden. Voorbeelden hiervan zijn:

- In vrijwel alle gevallen worden subsidies niet binnen 6 weken beschikt of vastgesteld door het college. (m.u.v. subsidies kleiner dan € 2.000, welke direct bij de toekenning ook definitief worden vastgesteld);
- Een subsidie aanvraag dient voor 1 juni te hebben plaatsgevonden, hier wordt veelal niet aan voldaan.
- In alle gevallen is de aanvraag tot vaststelling van de subsidie niet op tijd ingediend. Bovendien loopt deze standaard een jaar achter. De subsidies van 2012 zijn pas in 2014 definitief vastgesteld, terwijl deze volgens verordening binnen 13 weken na jaareinde ingediend moeten zijn.

De gemeente Loppersum bewaakt naleving van termijnen niet actief. Deze fouten zijn procedureel van aard en hebben geen gevolgen voor de rechtmatigheid.

Verder is in de verordening opgenomen dat bij een subsidieverstrekking hoger dan € 25.000 een controleverklaring overlegd dient te worden. Vastgesteld is dat bij de grotere subsidies die de gemeente Loppersum verstrekt niet altijd een dergelijke controleverklaring aanwezig is. Dit geldt bijvoorbeeld voor de verstrekte subsidie aan Kids2B en de verstrekte subsidie aan Biblionet. Het college heeft voor deze gevallen op grond van artikel 13 van de verordening (hardheidsclausule) achteraf besloten om af te wijken van de verordening op dit punt. Dit besluit is op 21 januari 2015 genomen.

Het toezicht van de gemeente Loppersum op de juiste besteding van subsidies en de tijdige verantwoording hierover van gesubsidieerde instellingen blijft daarmee een noodzakelijk verbeterpunt.

Staatsteun

Er zijn geen gevallen van staatsteun geconstateerd.

Begrotingsrechtmatigheid

De controle van begrotingsrechtmatigheid is tweeledig uitgevoerd. Enerzijds op programmaniveau, anderzijds op de individuele investeringskredieten. Hiermee zijn geen onrechtmatigheden geconstateerd.

3.9 Demografische ontwikkelingen

1. Inleiding

Met ingang van de begroting 2012 is de paragraaf demografische ontwikkelingen (krimp) opgenomen in de begroting. De krimp is al jaren geleden begonnen, maar zet de komende jaren hard door. De regio Eemsdelta vormt de zwaarste krimpregio van Nederland. In de komende 30 jaar wordt in deze regio een krimp verwacht van 25 procent. Ook de gemeente Loppersum heeft te maken met een krimpende bevolking. Dit wordt vooral veroorzaakt door een negatief migratiesaldo, er vertrekken meer inwoners dan er nieuwe bij komen. Door de economische ontwikkeling in de regio kan de bevolkingskrimp enigszins worden beperkt. Maar ontegenzeggelijk zullen we ook de komende jaren te maken krijgen met een afname van het inwonertal.

Wat, naast de krimp, vooral opvalt, is de sterke verandering in de bevolkingsamenstelling, de ontgroening en de vergrijzing bepalen het beeld voor de komende decennia in Loppersum.

De bevolkingsdaling vraagt een gezamenlijke aanpak van gemeenten, Rijk, maatschappelijke organisaties en de provincie. In het Interbestuurlijk Actieplan Bevolkingsdaling wordt uitgegaan van een herstructureringsopgave.

Het Rijk stelt aan krimpgemeenten in de provincie Groningen, Zeeland en Limburg extra middelen ter beschikking. In de provincie Groningen gaat het om de gemeente De Marne en de regio's Eemsdelta en Oost-Groningen. De gemeente Loppersum ontvangt op twee manieren krimpgelden:

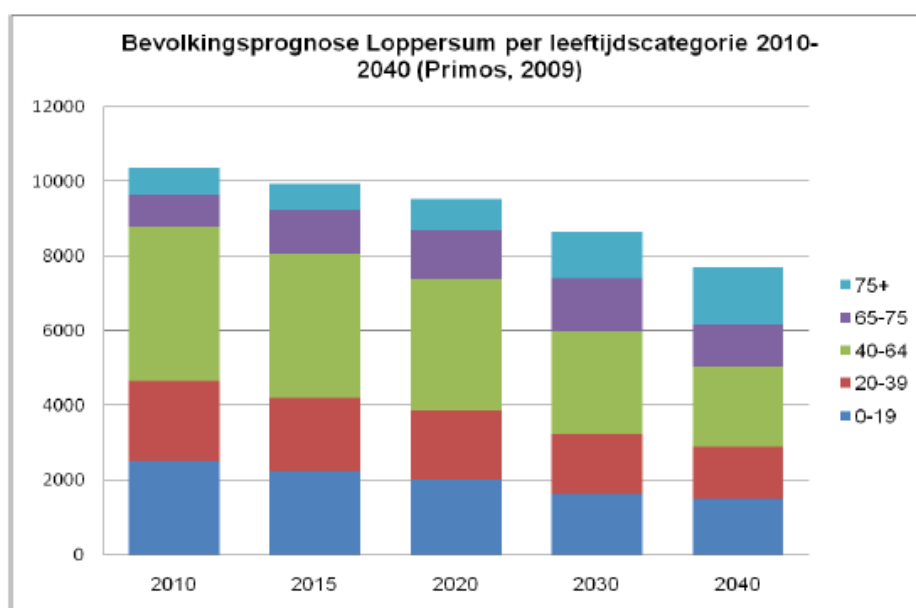
- Het financieel arrangement Eemsdelta. In dit arrangement is de verdeling vastgelegd van € 14,25 mln. WWI budget krimpsloop, € 14,25 mln provinciaal budget en € 14,25 mln. gemeentelijke cofinanciering. In totaal is op deze wijze € 42,75 mln. beschikbaar.
- De tijdelijke krimpmaatstaf in het gemeentefonds.

Met deze extra gelden kan een deel van de maatregelen die nodig zijn om in te spelen op krimp worden betaald.

2. Demografische ontwikkelingen

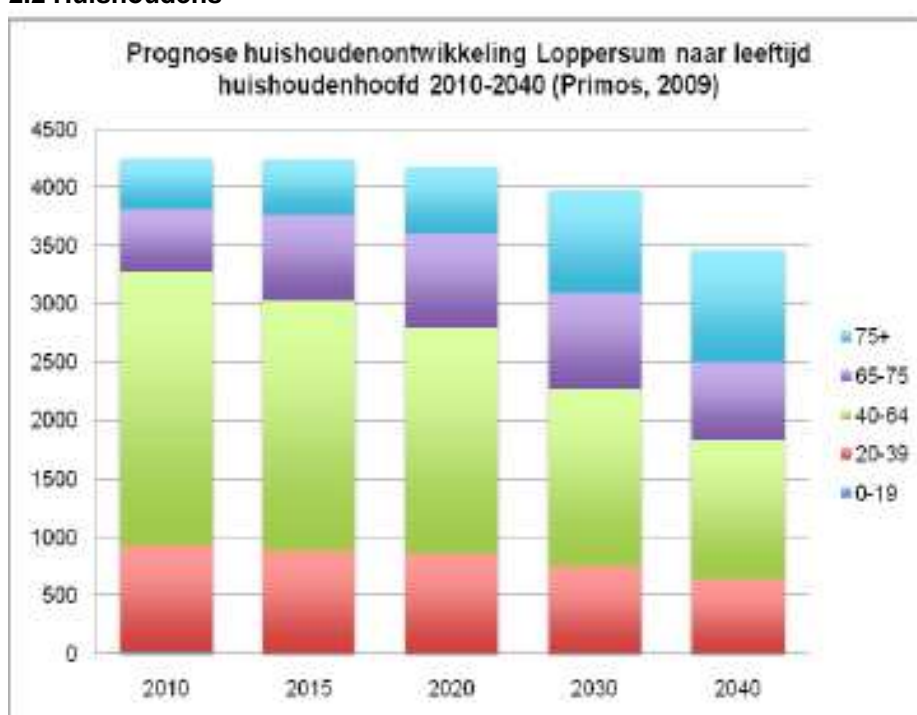
2.1 Bevolking

De bevolkingsontwikkeling in de gemeente Loppersum laat de afgelopen 15 jaar al een dalende trend zien. Van 11.094 inwoners in 1995 naar 10.452 in 2010 en 10.290 in 2013.

De bevolking van de gemeente Loppersum vertoont de komende decennia naar verwachting een geleidelijke afname, van ruim 10.000 nu naar bijna 8.000 in 2040. We zien een geleidelijke groei van het aantal ouderen en een afname van alle leeftijdscategorieën tot en met 64 jaar. De gegevens zijn gebaseerd op Primos 2009.

2.2 Huishoudens

De huishoudenprognose maakt de vergrijzing zichtbaar, door de sterke daling van de bevolking als geheel, neemt het relatieve aandeel ouderen toe. In de gemeente Loppersum neemt het aantal huishoudens ouder dan 65 jaar fors toe, in 2040 is ca. 50% van de huishoudens ouder dan 65 jaar. Het aantal jongere huishoudens (leeftijd tussen de 0-40) neemt af.

2.3 Monitoring

Via monitoring worden de daadwerkelijke demografische ontwikkelingen, tov bovenstaande prognoses, en de gevolgen daarvan op het gebied van wonen en voorzieningen gevolgd. Waar nodig en wenselijk worden de ontwikkelingen vertaald in passende maatregelen. Uit de tweede monitor die is uitgevoerd in 2014 is onder andere gebleken dat het aantal huishoudens vooralsnog vrij stabiel is. De samenstelling van de huishoudens verandert wel. Een steeds groter deel van de bevolking bestaat uit oudere stellen en alleenstaanden. De bevolkings- en huishoudensprognose van de provincie is bijgesteld onder meer op grond van een hogere levensverwachting. De krimp in huishoudens wordt nu later in de tijd verwacht.

2.3 Woningvoorraad

Gelet op de huishoudenontwikkeling de komende jaren is groei van de woningvoorraad niet meer opportuun. Gelet op de huishoudenontwikkeling moet enerzijds toegewerkt worden naar sloop van woningen en anderzijds naar het levensloopbestendig maken van woningen. De woningvoorraad was op 1 januari 2014 4.520 woningen, waarvan 2.190 in de centrumdorpen en 2.330 in de woondorpen (bron Woon- en Leefbaarheidsmonitor Eemsdelta 2014 d.d. 12 december 2014).

2.4 Voorzieningen

De daling van het aantal inwoners maar ook de wijziging van de bevolkingssamenstelling zullen hun weerslag hebben op de voorzieningen. Het gebruik van detailhandel, onderwijs, kinderopvang en zorg zullen verminderen en/of wijzigen. In welke mate is sterk afhankelijk van de doelgroep waar de voorziening zich op richt. Voorzieningen voor kinderen zullen te maken hebben met een daling van het gebruik. Voorzieningen voor ouderen met een stijging.

3. Financiën

3.1 Krimpgelden Rijk

In juni 2010 is door het Rijk de verdeling van de 31 miljoen aan krimpgelden bekend gemaakt. Van de 31 miljoen gaat 1,5 miljoen naar Zeeland, 14,75 miljoen naar Limburg en 14,75 miljoen naar Groningen.

De 14,75 miljoen voor Groningen is voor het overgrote deel (€ 14,25 miljoen) bestemd voor de Eemsdelta (Loppersum, Eemmond, Delfzijl en Appingedam).

Voor de Eemsdelta betekent dit dat dit geld wordt gestort in een transitiefonds waaraan ook de betrokken gemeenten en de provincie financieel bijdragen. Op basis van het financieel arrangement Eemsdelta kunnen vanuit dit fonds de herstructureringsprojecten in de Eemsdelta gesteund worden.

3.2 Krimpmaatstaf

Per 2011 is een tijdelijke krimpmaatstaf in het gemeentefonds geïntroduceerd. In aanmerking komen de gemeenten waarvan het inwoneraantal in het uitkeringsjaar meer dan 1% lager ligt dan het inwoneraantal zeven jaar eerder (in 2012 werd vergeleken met het inwonertal 2005, in 2013 met het inwonertal 2006) én die gelegen zijn in de provincies Groningen, Zeeland of Limburg. Gemeenten die aan genoemde criteria voldoen krijgen een bedrag van € 397,63 (in basis) per 'verloren' inwoner boven de gehanteerde drempel van 1%. Dit bedrag wordt nog vermenigvuldigd met de uitkeringsfactor van de algemene uitkering uit het gemeentefonds.

Aan het eind van de looptijd van de tijdelijke maatstaf, namelijk 5 jaar, moet een duidelijk beeld zijn ontstaan van de financiële gevolgen van bevolkingsdaling voor gemeenten. In 2015 zal het Rijk evalueren of er reden is om de krimpmaatstaf te handhaven. Daarbij zal bekeken worden wat de gemeenten met de middelen die zij via de krimpmaatstaf hebben ontvangen, hebben gedaan.

In 2011 heeft de gemeenteraad van Loppersum een reserve krimpgebden ingesteld. De extra inkomsten uit de tijdelijke krimpmaatstaf worden aan deze reserve toegevoegd. De gemeentelijke bijdrage aan het transitiefonds wordt uit de reserve gedekt. De inkomsten uit de krimpmaatstaf fluctueren. In de meerjarenbegroting wordt gerekend op een verdere daling van het aantal inwoners.

Uitgaande van deze aannamen werd het volgende overzicht gegeven van de te verwachten inkomsten uit de krimpmaatstaf in het gemeentefonds:

	2011	2012	2013	2014	2015
Raming maatstaf	364.000	301.000	293.000	278.000	274.000

Gemeenten ontvangen algemene uitkering op basis van een aantal factoren (groei van aantal inwoners, woningen, leerlingen speciaal- en voortgezet onderwijs, e.d.). Dit vertaalt zich in een verdeelsystematiek. Wanneer de factoren in Loppersum sneller dalen dan in andere steden, daalt het aandeel van Loppersum in de totale algemene uitkering. Door de in 2012 en 2013 negatieve ontwikkeling van het accres van het gemeentefonds wordt dit effect nog versterkt. Waar eerder de accresontwikkeling (deels) werd ingezet om de negatieve gevolgen van de ontwikkeling van de uitkeringsbasis op te vangen is dit de laatste jaren niet meer mogelijk. De krimpmaatstaf is deels ter compensatie hiervoor geïntroduceerd.

3.3 Provincie

In de intentieverklaring "stuurgroep woon- en leefbaarheidsplan Eemsdelta inzake financieel arrangement" zijn enkele afspraken opgenomen over de gelden die worden ingezet voor het behoud en het versterken van de leefbaarheid in de krimpregio Eemsdelta. De provincie en gemeenten verrichten een aantal jaarlijkse stortingen. De provincie en de Eemsdelta gemeenten stellen beide € 14,25 miljoen beschikbaar.

Eind 2010 is in een financieel arrangement de verdeling van de krimpgebden over de gemeenten vastgelegd. Jaarlijks zijn er twee momenten waarop ingediende aanvragen worden beoordeeld. Aanvragen voor krimpgebden worden bij Gedeputeerde Staten van Groningen ingediend. Toekenning van de middelen vindt plaats op basis van een bindend advies van de Stuurgroep wonen en voorzieningen. De Provincie beheert het rijksdeel en het provinciale deel van de krimpgebden. De gemeenten regelen de cofinanciering projectgewijs. Met andere woorden zij storten niet daadwerkelijk in het financieel arrangement maar dragen bij in de projecten.

3.4 Verdeling van de budgetten

In de Eemsdelta zijn binnen het financieel arrangement per gemeente de volgende bedragen beschikbaar:

Gemeente	WWI budget kripsloop	Provinciaal budget	gemeentelijke middelen	aandeel van het financieel arrangement
Delfzijl	11.182.226	5.928.125	8.555.176	25.665.527
Appingedam	609.750	2.540.625	1.575.188	4.725.563
Eemsmond	609.750	2.540.625	1.575.188	4.725.563
Loppersum	1.148.274	2.540.625	1.844.450	5.533.349
	13.550.000	13.550.000	13.550.000	40.650.000
Regionaal budget	700.000	700.000	700.000	2.100.000
	14.250.000	14.250.000	14.250.000	42.750.000

In de eerste vijf jaar mag voor de helft een beroep op de beschikbare middelen worden gedaan.

4. Beleidsvorming

4.1 Woon- en leefbaarheidplan

De leefkwaliteit van het gehele gebied van de Eemsdelta op een hoog niveau houden, zowel op het platteland als in de kleine en grote kernen. Dat is de grote uitdaging waar de regio voor staat. Beter leven voor minder mensen! Het Bestuursakkoord Eemsdelta, dat Loppersum, samen met Delfzijl, Appingedam en Eemsmond en de provincie Groningen in 2008 ondertekende gaf hiervoor richting. Voor het thema 'wonen en voorzieningen' gaven de partijen zichzelf de opdracht om te komen tot een regionaal beleid en een integrale aanpak. Dat vergt de inzet van gemeenten, provincie, woningcorporaties en andere betrokken instanties. Ook het betrekken en consulteren van bewoners in het gebied maakt nadrukkelijk deel uit van deze opdracht. Een integraal regionaal Woon- en Leefbaarheidplan is het gewenste resultaat. De opdracht voor het maken van een Woon- en Leefbaarheidplan luidde als volgt: 'Het is voor de regio van eminent belang dat er een vernieuwende aanpak van gebiedsontwikkeling tot stand komt, waarbij de verschillende overheden en maatschappelijke organisaties hun krachten bundelen. De problematiek van het gebied staat daarbij centraal en het belang van het gezamenlijk optreden krijgt - waar gewenst - een zwaarder gewicht dan het handelen vanuit het eigen domein.' De bevolkingsdaling raakt alle terreinen van onze samenleving. Daarom hebben 35 partijen de handen ineen geslagen en gezamenlijk het Woon- en Leefbaarheidplan (WLP) opgesteld. Het WLP geeft aan hoe we met de huidige en nieuwe bewoners het wonen en leven op een goed niveau kunnen houden. We gaan werken aan goede woningen, goede zorg en onderwijs en bereikbare voorzieningen. Het WLP is te lezen op www.eemsdeltaleeft.nl

4.2. Inzet Krimpgelden Loppersum

Ter uitvoering van het WLP is een uitvoeringsprogramma waarin alle projecten en programma's zijn opgenomen die regionaal en lokaal opgepakt worden dan wel opgepakt worden als er voldoende financiering voor gevonden wordt. In dit uitvoeringsprogramma is ook weergegeven waar de gemeenten hun middelen uit het financieel arrangement Eemsdelta aan willen besteden. Voor de gemeente Loppersum zijn voor dit laatste de volgende programma's/projecten benoemd:

- Centrumplan Loppersum

Versterken woon- en winkelfunctie kern Loppersum, door het verplaatsen en vergroten van bestaande winkels Albert Heijn/Fixet, aanbouw 20 nieuwe senioren huurappartementen, aanleg centraal parkeerplein. Conform het vastgestelde Centrumplan.

- Visie Middelstum:

Versterken centrumfunctie en bevorderen samenhang voorzieningen conform visie Middelstum Centraal.

- Leefbaarheid 't Zandt:

Versterken sociale structuur en woningmarkt door combinatie van sociale aanpak, sloop van woningen en aanpak van rotte kiezen.

- Kindvoorzieningen:

Realisatie van kindvoorzieningen/onderwijs en opvang in samenhang met afboeken en herbestemmen huidige locaties conform de Visie Lopster schoolgebouwen.

3.10 Interbestuurlijk toezicht

Inleiding

Deze paragraaf geeft op hoofdlijnen de doelen weer op het gebied van het Interbestuurlijk Toezicht (hierna IBT). Onder IBT wordt in dit geval verstaan het toezicht van de provincie Groningen op de gemeente Loppersum.

Op 1 oktober 2012 is de Wet revitalisering generiek toezicht in werking getreden. Volgens de Memorie van Toelichting is deze wet in het leven geroepen om het interbestuurlijk toezicht te vereenvoudigen en meer uit te gaan van onderling vertrouwen tussen de toezichthouder (provincie) en de onder toezicht gestelde (gemeente).

Met de provincie Groningen zijn de volgende verantwoordingsgebieden afgesproken: financiën, huisvesting statushouders, Wet algemene bepalingen omgevingsrecht (Wabo), Wet ruimtelijke ordening (Wro) en archief. Op basis van artikel 169 Gemeentewet legt het college van burgemeester en wethouders verantwoording af aan de gemeenteraad in de termen goed, matig of slecht. De term goed betekent dat de gemeente (ruim) voldoet aan de wettelijke verplichtingen. Er zijn geen of slechts kleine verbetermogelijkheden. De term matig houdt in dat het minimale niveau van de wettelijke verplichtingen gehaald worden. Wel is er ruimte voor verbetering. In sommige gevallen zal het noodzakelijk zijn dat deze verbeteringen binnen korte tijd gerealiseerd dienen te worden. De term slecht betekent dat de gemeente niet voldoet aan de wettelijke vereisten. Dit betekent concreet taakverwaarlozing. Wanneer sprake is van taakverwaarlozing zal de provincie Groningen gebruik maken van haar bevoegdheden zoals volgt uit de eerder aangehaalde wet.

Financiën

Door het cluster financieel toezicht worden in het kader van het IBT 7 toetsingscriteria toegepast om te komen tot een oordeel goed - matig - slecht .

De 7 toetsingscriteria met het oordeel voor Loppersum zijn de volgende:

	Criterium	Oordeel
1	Begrotingsjaar structureel en reëel in evenwicht (sluitend)	Goed
2	Laatste jaarschijf meerjarenraming structureel en reëel in evenwicht	Goed
3	Weerstandsvermogen	Goed
4	Onderhoud kapitaalgoederen: (vastgestelde actuele beheerplannen, geen achterstallig onderhoud)	Goed
5	Grondexploitatie: (actuele exploitatieopzetten)	Goed
6	Toepassing BBV	Goed
7	Uitkomsten jaarrekeningen (drie voorgaande jaren)	Goed

Op basis van bovenstaande tabel is het oordeel over het verantwoordingsgebied financiën 'goed'.

Huisvesting statushouders

Het rijk legt op basis van de Huisvestingswet aan gemeenten kwantitatieve taakstellingen op voor de huisvesting van statushouders. De aantallen zijn gerelateerd aan het aantal inwoners van de gemeente. Elk half jaar krijgt de gemeente een taakstelling opgelegd. Op basis van de overzichten van het COA kan de provincie nagaan of een taakstelling is gerealiseerd. Gemeenten die de taakstelling hebben gehaald worden niet benaderd. Gemeenten met een achterstand worden uitgenodigd voor een bestuurlijk overleg waarin afspraken worden gemaakt over concrete maatregelen, die in een te stellen termijn van maximaal 6 maanden moeten leiden tot realisering van de taakstelling. Deze concrete maatregelen worden opgenomen in het Besluit tot indeplaatsstelling. Als na deze extra termijn de taakstelling nog niet is gerealiseerd, dan is de provincie gehouden om te voorzien in de huisvesting van het resterende aantal statushouders ten laste van de gemeente.

De gemeente Loppersum moest in 2014 10 personen huisvesten. Uiteindelijk hebben we 13 personen kunnen huisvesten en daarmee is sprake van een goede uitvoering door de gemeente.

Wabo

Voor het cluster Wabo worden in het kader van het IBT 8 toetsingscriteria toegepast om te komen tot een oordeel goed - matig - slecht .

	Criterium	Oordeel
1	Actueel beleid (minimaal vergunningen- en handhavingsbeleid inclusief brandveiligheid, protocol bouwplantoetsing, bodembeleid) en probleem- en risicoanalyse (<4 jaar) is beschikbaar voor GS.	Goed. Het vergunningenbeleid is in concept gereed, deze wordt naar verwachting medio 2015 vastgesteld. Het overige is vastgesteld. In 2011 is een uitgebreide risicomatrix ingevuld, in 2014 is dit opnieuw uitgevoerd.
2	Beleid bevat doelen en prioriteiten, ambitieniveau is in lijn met capaciteit.	Goed.
3	Beleid en probleem- en risicoanalyse besteedt aandacht aan de onderkende Wabo-risico's (asbest, verontreinigde grond, brandveiligheid bij de opslag van gevaarlijke stoffen, constructieve veiligheid, risicovolle inrichtingen en brandveiligheid en is duidelijk over wat de specifieke gemeentelijke risico's zijn. Tevens wordt in kader toezicht en handhaving aandacht besteed aan: veiligheid, gezondheid, landschap, natuur en cultuurhistorie.	Goed. Dit is volledig opgenomen volgens de bestaande wetgeving, ook het vergunningenbeleid is daar op gescreend maar deze is nog in conceptfase.
4	Jaarlijks wordt een uitvoeringsprogramma vth-taken vastgesteld door B en W en beschikbaar voor GS.	Goed. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld n.a.v. de risicomatrix genoemd onder punt 1. Hiervoor wordt een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
5	Het uitvoeringsprogramma heeft duidelijke relatie met risico's, doelen, prioriteiten en evaluatie vorig programma. Beschikbare middelen toereikend voor uitvoering.	Goed. De middelen zijn in de begroting opgenomen.
6	In het uitvoeringsprogramma zijn vwb vergunningverlening in ieder geval de systematiek en werkzaamheden voor het actueel houden van vergunningen voor risicovolle activiteiten beschreven.	Goed. Dit is in het conceptvergunningenbeleid opgenomen.
7	Bij het jaarverslag behorend bij de jaarrekening wordt de evaluatie van het uitvoeringsprogramma en rapportage (art. 7.7 Bor) aangeboden aan raad en is het beschikbaar voor GS.	Goed. Jaarlijks wordt het WABO-jaarverslag opgesteld, welke tkn aan de raad en provincie wordt aangeboden. Medio 2015 zullen de WABO-jaarverslagen over 2013 en 2014 gezamenlijk worden vastgesteld.
8	Jaarverslag bevat duidelijke conclusies over mate van uitvoering uitvoeringsprogramma, de bijdrage aan beleidsdoelen, de beheersing van risico's en of beleid, prioriteiten en/of programma bijgesteld dienen te worden.	Goed.

Op basis van bovenstaande tabel is het oordeel over het verantwoordingsgebied WABO 'goed'.

Wro

Voor het cluster Wro worden in het kader van het IBT 4 toetsingscriteria toegepast om te komen tot een oordeel goed - matig - slecht .

	Criterium	Oordeel
1	Voor het gehele grondgebied gelden actuele, aan de regels van rijk en provincie aangepaste, plannen/verordeningen.	Goed.
2	Over de uitvoering van de Wro-taken in het voorafgaande jaar is verslag gedaan aan de gemeenteraad. Dit jaarverslag is bij het jaarverslag behorend bij de jaarrekening aan de gemeenteraad aangeboden en is tevens beschikbaar voor GS.	Goed. Jaarlijks wordt het WABO-jaarverslag opgesteld, welke tkn aan de raad en provincie wordt aangeboden. Medio 2015 zullen de WABO-jaarverslagen over 2013 en 2014 gezamenlijk worden vastgesteld.
3	Het beleid voor de bestuursrechtelijke handhaving in het kader van de Wro is uitgewerkt in een uitvoeringsprogramma voor het komende jaar.	Goed. Het uitvoeringsprogramma wordt opgesteld n.a.v. de risicomatrix genoemd onder punt 1. Hiervoor wordt jaarlijks een Dienstverleningsovereenkomst afgesloten.
4	Over de bestuursrechtelijke handhaving in het kader van de Wro in het voorafgaande jaar is verslag gedaan aan de gemeenteraad. Dit jaarverslag is bij het jaarverslag behorend bij de jaarrekening aan de gemeenteraad aangeboden en is tevens beschikbaar gesteld aan GS.	Goed. Jaarlijks wordt het WABO-jaarverslag opgesteld, welke tkn aan de raad en provincie wordt aangeboden. Medio 2015 zullen de WABO-jaarverslagen over 2013 en 2014 gezamenlijk worden vastgesteld.

Op basis van bovenstaande tabel is het oordeel over het verantwoordingsgebied Wro 'goed'.

Monumenten en archeologie

Voor het cluster Monumenten en archeologie worden in het kader van het IBT 5 toetsingscriteria toegepast om te komen tot een oordeel goed - matig - slecht .

	Criterium	Oordeel
1	Zijn de bestemmingsplannen of is de beheersverordening voor het hele gemeentelijke grondgebied Maltaproof en zijn alle (rijks) beschermde stads- en dorpsgezichten opgenomen in een bestemmingsplan of beheersverordening?	Goed: de vastgestelde of in procedure zijnde bestemmingsplannen (binnen de wettelijke termijnen) zijn voor het hele gemeentelijke grondgebied Maltaproof en alle (rijks) beschermde stads- en dorpsgezichten zijn erin opgenomen;
2	Heeft de gemeente voor de gebouwde rijksmonumenten een monumentencommissie die voldoet aan artikel 15 van de Monumentenwet?	Goed: een ingestelde monumentencommissie die voldoet aan art. 15 Monumentenwet.
3	Houdt het college voor de gebouwde rijksmonumenten een openbaar register bij van verleende omgevingsvergunningen (als bedoeld in art. 20 Monumentenwet)?	Goed: er is een openbaar en compleet register en er wordt voldaan aan de termijnen waarbinnen verleende vergunningen in het register moeten zijn opgenomen.
4	Wordt in alle wettelijk verplichte gevallen voor gebouwde rijksmonumenten advies gevraagd aan de monumentencommissie?	Goed: in alle gevallen wordt advies gevraagd aan de monumentencommissie.
5	Hebben er het afgelopen jaar incidenten in uw gemeente plaatsgevonden? Zo nee, dan is deze vraag niet van toepassing. Zo ja, hoe zijn deze incidenten opgevolgd?	Goed: op alle incidenten is passende actie ondernomen.

Op basis van bovenstaande tabel is het oordeel over het verantwoordingsgebied Monumenten en archeologie 'goed'.

Archief

Voor het cluster Archief worden in het kader van het IBT 4 toetsingscriteria toegepast om te komen tot een oordeel goed - matig - slecht .

	Criterium	Oordeel
1	Er is een werkend kwaliteitssysteem voor het beheer van archiefbescheiden.	Matig: De gemeente maakt geen gebruik van een kwaliteitssysteem. Er zijn door de gemeente een aantal procedures en/of protocollen vastgesteld die onderdeel kunnen zijn van een op te stellen kwaliteitssysteem. Daarnaast wordt veel gehandeld op basis van gewoonten en informele afspraken. Deze ongeschreven gedragsregels dienen formeel te worden vastgesteld en kunnen bijvoorbeeld gebundeld worden in een 'handboek'. DIV werkt aan een handboek waarin de afspraken, procedures en de eigen werkwijze wordt vastgelegd. In dit handboek wordt ook een paragraaf opgenomen over kwaliteit en de toetsing hierop. (planning 2015) Er is in 2014 een nieuw Archiefbesluit en Archiefverordening vastgesteld.
2	Archiefbescheiden worden in goede, geordende en toegankelijke staat gebracht.	Matig: De gemeente beschikt over een niet meer actueel Documentair Structuurplan. Wij onderkennen het belang daarvan en zullen onderzoeken in welke vorm een DSP kan worden opgezet. De fysieke archieven bevinden zich in goede, geordende en toegankelijke staat. Enkele archiefbestanddelen dienen nog in duurzame materialen verpakt te worden. Er is restauratie gepleegd op enkele oude archiefbestanddelen en vervanging van verpakkingsmaterialen wordt periodiek gedaan. Voordat tot volledige digitale archiefvorming wordt overgegaan zal aan de randvoorwaarden daarvoor worden voldaan.
3	Archiefbescheiden worden tijdig vernietigd of overgebracht/openbaar gemaakt.	Goed
4	Er is een duurzame en adequate beheer- en bewaaromgeving.	Goed

Op basis van bovenstaande tabel is het oordeel over het verantwoordingsgebied Archief 'matig'.

4. Jaarrekening

Balans per				
ACTIVA				
<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	Ultimo 2014	Ultimo 2014 subtotalen	Ultimo 2013	Ultimo 2013 subtotalen
<u>Vaste activa</u>				
<i>Materiële vaste activa</i>		24.418		20.485
- Investerings met een economisch nut				
- gronden uitgegeven in erfpacht				
- overige investeringen met een economisch nut	10.683		10.661	
- Investerings met een economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven	10.845		8.145	
- Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut	2.890		1.679	
 <i>Financiële vaste activa</i>		3.231		3.761
- Kapitaalverstrekkingen aan:				
- deelnemingen	168		180	
- gemeenschappelijke regelingen				
- Leningen aan:				
- woningbouwcorporaties				
- Overige langlopende leningen u/g	3.040		3.557	
- Bijdragen aan activa in eigendom van derden	23		24	
 Totaal vaste activa		27.649		24.246
<u>Vlottende activa</u>				
<i>Voorraden</i>		2.657		2.060
- Grond- en hulpstoffen:				
- niet in exploitatie genomen bouwgronden	102		100	
- Onderhanden werk, waaronder gronden in exploitatie	2.555		1.960	
 <i>Uitzettingen met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		561		2.842
- Vorderingen op openbare lichamen	280		2.321	
- Overige vorderingen	281		521	
- Overige uitzettingen				
 <i>Liquide middelen</i>		29		28
- Kassaldi	5		4	
- Banksaldi	24		24	
 <i>Overlopende activa</i>	4.531	4.531	2.007	2.007
 Totaal vlottende activa		7.778		6.937
Totaal generaal		35.427		31.183

31 december 2014

<i>Bedragen x 1.000 euro</i>	PASSIVA			
	Ultimo 2014	Ultimo 2014 subtotalen	Ultimo 2013	Ultimo 2013 subtotalen
<u>Vaste passiva</u>				
<i>Eigen vermogen</i>		11.940		12.276
- Algemene reserve	4.416		4.828	
- Bestemmingsreserves				
- voor egalisatie van tarieven	1.749		2.103	
- overige bestemmingsreserves	5.699		5.184	
- Nog te bestemmen resultaat	76		161	
<i>Voorzieningen</i>		157		168
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	0		0	
- Verplichtingen, verliezen en risico's	157		168	
<i>Vaste schulden met een rentetypische looptijd van 1 jaar of langer</i>		18.707		13.630
- Onderhandse leningen van:				
- binnenlandse banken en overige financiële instellingen	18.707		13.630	
Totaal vaste passiva		<u>30.804</u>		<u>26.074</u>
<u>Viottende passiva</u>				
<i>Netto viottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan 1 jaar</i>		3.635		4.325
- Bank- en girosaldi	1.960		2.219	
- Overige schulden	1.675		2.106	
<i>Overlopende passiva</i>	988	988	784	784
Totaal viottende passiva		<u>4.623</u>		<u>5.109</u>
Totaal generaal		<u>35.427</u>		<u>31.183</u>
Gewaarborgde geldleningen		24.317		23.698
Garantstellingen		1.650		1.833

4.1 Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

De jaarrekening is opgemaakt met inachtneming van de voorschriften die het Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten daarvoor geeft.

Algemene grondslagen voor het opstellen van de jaarrekening

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vindt plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij het desbetreffende balanshoofd anders is vermeld, worden de activa en passiva opgenomen tegen nominale waarden.

De baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten en winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het begrotingsjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar wordt gesteld.

Personeelslasten worden in principe toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Als gevolg van het formele verbod op het opnemen van voorzieningen c.q. schulden uit hoofde van jaarlijks terugkerende arbeidskostengerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume, worden sommige personeelslasten echter toegerekend aan de periode waarin uitbetaling plaatsvindt; daarbij moet bijvoorbeeld gedacht worden aan vakantiegeldverplichtingen. Voor arbeidskostengerelateerde verplichtingen van een jaarlijks vergelijkbaar volume wordt geen voorziening getroffen of op een andere wijze een verplichting opgenomen.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgings- c.q. vervaardigingsprijs. Bij de waardering wordt in voorkomende gevallen rekening gehouden met een bijzondere vermindering van de waarde, indien deze naar verwachting duurzaam is. Specifieke investeringsbijdragen van derden worden op de desbetreffende investering in mindering gebracht, waarbij wordt afgeschreven op het saldo. Er wordt bij het afschrijven geen rekening gehouden met een restwaarde. Op grondbezit wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingstermijn is afhankelijk van de verwachte levensduur. Dat is de tijd dat de activa een bijdrage leveren aan de totstandkoming van onze producten. In de regel schrijven we lineair af. In een aantal gevallen schrijven wij niet lineair af, maar op basis van annuïteiten. Dit gebeurt wanneer productkosten worden gedekt door tarieven. Door annuïtair af te schrijven worden ongewenste schommelingen in de kapitaallasten (rente en afschrijving) voorkomen. De afschrijvingstermijnen van de activa variëren per activaklasse volgens onderstaand overzicht:

- Gronden en terreinen: worden niet afgeschreven
- Sportterreinen: 15-20 jaar
- Groenvoorziening: 25-40 jaar
- Woonruimten: 40 jaar
- Gebouwen: 15-40 jaar
- Civieltechnische: 15-40 jaar
- Vervoermiddelen: 7-15 jaar
- Machines, apparaten, installaties: 5-15 jaar

Deze termijnen zijn vastgelegd in de Financiële Verordening gemeente Loppersum die door de raad is vastgesteld op 2 juli 2007. Artikel 6 van deze Verordening beschrijft de waardering en afschrijving van vaste activa.

1. Geactiveerde kosten voor onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief worden lineair in vier jaar afgeschreven.
2. Kosten voor het afsluiten van geldleningen worden direct ten laste van de exploitatie gebracht.
3. De materiële vaste activa met economisch nut worden maximaal afgeschreven volgens de bijlage Afschrijvingstermijnen.
4. Activa met economisch nut en een verkrijgingprijs van minder dan 5 duizend euro worden niet geactiveerd, uitgezonderd gronden en terreinen. Deze laatst genoemden worden altijd geactiveerd.

5. Aankoop en vervaardiging van activa met een meerjarig maatschappelijk nut worden onder aftrek van bijdragen van derden ten laste van de exploitatie gebracht. Indien hiervan bij raadsbesluit wordt afgeweken, wordt het actief volgens de bijlage Afschrijvingstermijnen lineair afgeschreven over de verwachte levensduur van het actief of een kortere door de raad aan te geven tijdsduur.

Financiële vaste activa

De balanspost kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen heeft betrekking op participaties in het aandelenkapitaal van NV's en BV's. Waardering vindt plaats tegen de verkrijgingsprijs van de aandelen. Indien de waardering van de aandelen onverwacht structureel mocht dalen tot onder de verkrijgingsprijs zal afwaardering plaatsvinden. Tot dusver is een dergelijke afwaardering gelukkig niet noodzakelijk gebleken. De actuele waarde ligt ruim boven de verkrijgingsprijs. De langlopende leningen u/g en de overige uitzettingen worden door ons gewaardeerd tegen nominale waarde.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden worden gewaardeerd op het bedrag van de verstrekte bijdragen, vermindert met de afschrijvingen. De verleende bijdragen worden afgeschreven in de periode waarin het betrokken actief van de derde op basis van de door de gemeente gestelde voorwaarden moet bijdragen aan de publieke taak.

Voorraden

De nog niet in exploitatie genomen gronden zijn gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs, dan wel lagere marktwaarde. Er wordt geen rente bijgeschreven op de boekwaarde van deze voorraden.

Het onderhanden werk wordt gewaardeerd tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs, vermeerderd met een renteopslag over het geïnvesteerde vermogen. Hierop worden ontvangsten uit verkoop en bijdragen van derden in mindering gebracht. Indien een deel van de kosten wordt gedekt uit een voorziening of uit een reserve, dan loopt dit altijd via de resultatenrekening. Als de marktwaarde lager ligt dan de aldus berekende waarde, dan vindt afwaardering plaats tot marktwaarde. Winsten uit de grondexploitatie worden slechts genomen indien en voor zover die met voldoende mate van betrouwbaarheid als gerealiseerd aangemerkt kunnen worden.

Uitzettingen

De vorderingen zijn opgenomen tegen hun nominale waarde onder aftrek van eventuele noodzakelijk geachte voorzieningen wegens oninbaarheid.

Liquide middelen en overlopende posten

Deze activa worden tegen nominale waarde opgenomen.

Voorzieningen

Voorzieningen worden gewaardeerd op het nominale bedrag van de betrokken verplichting c.q. het voorzienbare verlies. De onderhoudsegalisatievoorziening voor kunstwerken (beelden en monumenten) stoelt op een meerjarenraming van het uit te voeren onderhoud.

Vaste schulden

Vaste schulden worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, vermindert met gedane aflossingen. De vaste schulden hebben een rentetypische looptijd van één jaar of langer.

Vlottende passiva

De vlottende passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Borg- en garantstellingen

Voor zover leningen door de gemeente gewaarborgd zijn, is buiten telling het totaalbedrag van de geborgde schuldrestanten per einde boekjaar opgenomen. Overigens is in de toelichting op de balans nadere informatie opgenomen.

4.2 Toelichting op de balans per 31 december 2014

Bedragen x 1.000 euro

ACTIVA

Materiële vaste activa met economisch nut – overige investeringen met een economisch nut

	Boekwaarde 01-01-2014	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2014
Grond en terreinen	779			13	765
Woonruimten	0				0
Bedrijfsgebouwen	9.351	278		375	9.254
Grond- weg en waterbouwkundige werken	232	26		17	240
Vervoermiddelen	90	113		50	153
Machines, apparaten en installaties	122	17		28	111
Overige materiële vaste activa	87	145		72	160
Totaal	10.661	579		555	10.683

Materiële vaste activa met economisch nut – investeringen met een economisch nut waarvoor een heffing geheven kan worden

	Boekwaarde 01-01-2014	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2014
Grond- weg en waterbouwkundige werken	8.145	2.640	64	355	10.367
Overige materiële vaste activa	0	531		53	478
Totaal	8.145	3.171	64	408	10.845

De belangrijkste vermeerderingen op het gebied van investeringen in het rekeningjaar waren (de eventuele bijdragen van derden en de onttrekkingen uit de reserves en voorzieningen zijn afzonderlijk aangegeven):

	<i>Krediet</i> <i>beschikbaar</i> <u>2014</u>	<i>Werkelijk</i> <i>besteed</i>	<u>Saldo</u>	<u>Bijdragen</u>
Project Stedum fase 1 - rioolvervangng	1.194	816	378	
Project Middelstum fase 1b - rioolvervangng	648	575	73	
Aanschaf nieuwe mini-containers	551	531	20	
Project Westeremden fase 1 - rioolvervangng	544	392	152	
Hippolytushal te Middelstum	2.414	272	2.142	
Project Middelstum fase 2 - rioolvervangng	622	269	353	64
Project Stedum fase 2 - rioolvervangng	311	243	68	
Aanschaf M.A.N.-vrachtwagen	113	113	0	
Aanschaf Obsurv software – beheerpakket BOR	92	97	-5	

Toelichting bij negatieve saldi

Aanschaf Obsurv software – beheerpakket BOR

Dit budget wordt afgesloten in 2014. Er is een lichte overschrijding.

Materiële vaste activa met maatschappelijk nut

	Boekwaarde 01-01-2014	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrijving	Boekwaarde 31-12-2014
Grond- weg en waterbouwkundige werken	1.678	1.818	371	236	2.889
Overige materiële vaste activa	1				1
Totaal	1.679	1.818	371	236	2.890

De belangrijkste vermeerderingen op het gebied van investeringen in het rekeningjaar waren (de eventuele bijdragen van derden en de onttrekkingen uit de reserves en voorzieningen zijn afzonderlijk aangegeven):

	<i>Krediet beschikbaar 2014</i>	<i>Werkelijk besteed</i>	<i>Saldo</i>	<i>Reserves /voorz/ bijdragen</i>
Project Stedum fase 1 – reconstructie wegen	728	499	229	269
Project Middelstum fase 1b – reconstructie wegen	415	344	71	
Project Westeremden fase 1 – reconstructie wegen	323	234	89	
Project Middelstum fase 2 – reconstructie wegen	171	152	19	3
Project Stedum fase 2 – reconstructie wegen	188	149	39	
Aanleg hoogholtje en verbindingspad	130	95	35	65

Toelichting bij negatieve saldi**Financiële vaste activa**

	Boekwaarde 01-01-2014	Vermeer- deringen	Vermin- deringen	Afschrijving	Aflossing	Boekwaarde 31-12-2014
Kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	180				12	168
Overige langlopende leningen u/g	3.557	14	7		524	3.040
Bijdragen aan activa in eigendom van derden	24			1		23
Totaal	3.761	14	7	1	536	3.231

Boekwaarde per 1 januari 2014	3.761
Saldo vermeerderingen en verminderingen/afschrijving/aflossing	-530
Boekwaarde per 31 december 2014	3.231

Dividendopbrengsten van deelnemingen worden als bate genomen op het moment waarop het dividend betaalbaar gesteld wordt.

Specificatie balanspost financiële vaste activa ultimo 2014

a. kapitaalverstrekkingen aan deelnemingen	
Beleggingen	13
Aandelen Waprog	2
Deelneming Enexis Holding nv	60
Grootboek nationale schuld	31
Aandelen BNG	55
Ned. grootboek 3% (Z)	2
Ned. grootboek 3,5% (Z)	5
<i>subtotaal</i>	<u>168</u>

b. overige langlopende leningen	
Hypothecaire geldleningen gemeentepersoneel	2.079
Fietsproject	4
Vordering op Enexis b.v.	807
Startersleningen	150
<i>subtotaal</i>	<u>3.040</u>
c. bijdragen aan activa in eigendom van derden	
Kleedaccommodaties tennisbanen 't Zandt	4
Uitvoeringsplannen Wierden en Waarden	17
Stads- en dorpsvernieuwing	2
<i>subtotaal</i>	<u>23</u>
Totaal	<u><u>3.231</u></u>

Specificatie balanspost vlottende activa

Voorraden - niet in exploitatie genomen bouwgronden

	Boekwaarde 01-01-2014	Investerings	Desinves- tering	Naar grond in exploitatie	Boekwaarde 31-12-2014
Perceel grond te Middelstum	17				17
Grond 2 ^e fase Middelstum-Zuidrand	83	2			85
Totaal	100	2			102

Toelichting

Aankoop perceel grond in Middelstum	oppervlakte	4.340 m2	boekwaarde	per m2	31-12-12	€ 4,00
Grond 2 ^e fase Middelstum-Zuidrand	oppervlakte	21.270 m2	boekwaarde	Per m2	31-12-12	€ 4,00

Voorraden - gronden in exploitatie

	Boekwaarde 01-01-2014	Investerings	Winst/verlies- name	Opbrengst	Boekwaarde 31-12-2014	Eindsaldo exploitatie
Bestemmingsplan Hilmaarweg-Borgl. Stedum	68	208		73	203	-27
Bestemmingsplan Huizingerweg Westeremden	-42	10			-32	394
Bestemmingsplan Boerdam-Fraamklap	143	3			146	0
Bestemmingsplan Centrumplan Loppersum	-58	512		742	-288	0
Bestemmingsplan 1 ^e fase Over de Wijmers	1.033	710			1.743	-355
Bestemmingsplan 1 ^e fase Middelstum-Zuidrand	1.420	18			1.438	-272
Subtotaal	2.563	1.461		815	3.210	-260
Voorziening nadelig resultaat Middelstum-Zuidr.	-272				-272	
Voorziening nadelig resultaat Over de Wijmers	-285		70		-355	
Voorziening nadelig resultaat Stedum	-46		-19		-27	
Totaal	1.960	1.461	51	815	2.555	-260

Uitzettingen korter dan één jaar

	<i>Ultimo 2014</i>	<i>Ultimo 2013</i>
a. vorderingen op openbare lichamen	280	2.321
b. overige vorderingen	391	627
c. voorziening dubieuze belastingdebiteuren	-110	-106
Totaal	<u>561</u>	<u>2.842</u>

Liquide middelen

	<u>Ultimo 2014</u>	<u>Ultimo 2013</u>
a. kassaldo	5	4
b. banksaldo	7	
c. BNG		8
d. Stimuleringsfonds	17	16
Totaal	<u>29</u>	<u>28</u>

Overlopende activa

	<u>Ultimo 2014</u>	<u>Ultimo 2013</u>
vordering Verkoop Vennootschap bv	380	380
voorziening vordering Verkoop Vennootschap bv	-380	-380
kruisposten	2	6
GouwIT – ontvangen betalingen	-1	
nog te ontvangen 2013		232
nog te ontvangen 2014	396	
nog te ontv. bijdragen met spec. bestemming	1.238	1.625
diverse voorschotten ABP	4	
BTW	2.855	90
vooruit betaalde bedragen 2013		1
vooruit betaalde bedragen 2014	37	53
Totaal	<u>4.531</u>	<u>2.007</u>

Overzicht nog te ontvangen bijdragen met specifieke bestemming per 31-12-2014. zie voor verloop tabel aan het eind van deze toelichting

PASSIVA**Specificatie balanspost vaste financieringsmiddelen****Eigen vermogen**

De reserves kunnen als volgt worden onderverdeeld:

- Algemene reserve	4.416
- Bestemmingsreserves	
- voor egalisatie van tarieven	1.749
- overige bestemmingsreserves	5.699
- Nog te bestemmen resultaat	76
	<u>11.940</u>

De rente van de algemene reserve komt ten gunste van de gewone dienst.
Aanwending van de algemene reserve heeft dus invloed op het begrotingsbudget.

Het verloop van de reserves kan als volgt worden weergegeven:

Saldo per 1 januari 2014	12.115
Resultaatbestemming rekening 2013	161
Vermeerdering wegens rente	198
Overige vermeerderingen	1.810
Verminderingen	2.421
Saldo per 31 december 2014	<u>11.863</u>

zie ook de toelichting mutaties in reserves

Voorzieningen

De voorzieningen kunnen als volgt worden onderverdeeld:

- Voorzieningen voor verplichtingen en risico's	157
- Onderhoudsegalisatievoorzieningen	
	<u>157</u>

Het verloop van de voorzieningen kan als volgt worden weergegeven:

Saldo per 1 januari 2014	168
Vermeerderingen	10
Verminderingen	<u>21</u>
Saldo per 31 december 2014	<u>157</u>

Vaste schulden met een looptijd langer dan één jaar

Het verloop van de langlopende schulden en waarborgsommen is als volgt:

Saldo per 1 januari 2014	13.630
Aangetrokken geldleningen	<u>6.000</u>
	19.630
Aflossingen geldleningen	<u>923</u>
Saldo per 31 december 2014	<u>18.707</u>

Specificatie balanspost vlottende passiva

Kortlopende schulden

	<u>Ultimo 2014</u>	<u>Ultimo 2013</u>
a. schulden aan publiekrechtelijke lichamen	1.652	1.753
b. kasgeldleningen		
c. bank- en girosaldi	1.960	2.219
d. overige schulden	23	352
Totaal	<u>3.635</u>	<u>4.325</u>

Overlopende passiva

	<u>Ultimo 2014</u>	<u>Ultimo 2013</u>
transitorische rente	409	371
vooruit ontvangen betalingen (belastingen)	15	12
uitgaande betalingen onderweg (belastingen)	5	1
nog te betalen 2013		294
nog te betalen 2014	354	
voorschotten met specifieke bestemming	38	105
loonbelasting	165	
netto salarissen	2	
Totaal	<u>988</u>	<u>784</u>

Opbouw voorschotten met specifieke bestemming per 31-12-2014 zie voor verloop tabel aan het eind van deze toelichting

STAND VAN HET EIGEN VERMOGEN EN DE VOORZIENINGEN

De indeling en presentatie in de jaarrekening van het eigen vermogen is in de BBV-voorschriften voorgeschreven. Het eigen vermogen bestaat ondermeer uit het (eigen) kapitaal en de reserves, terwijl voorzieningen in theorie als volgt worden omschreven:

- Bestaande of te verwachten verplichtingen of risico's, waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, maar redelijkerwijs is te schatten.
- Voor kosten welke in een volgend boekjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het boekjaar of in een voorgaand boekjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal boekjaren (egalisatiereserves).

Het karakter van bestemmingsreserves ligt soms veel dichter bij voorzieningen dan bij (vrije) reserves. Vaak staan bestemmingsreserves niet ter vrije beschikking maar moeten zij voor een bepaald doel, waarvoor zij zijn ingesteld, worden aangewend.

De samenstelling van het eigen vermogen en de voorzieningen zijn per ultimo 2013 en 2014 als volgt:

Algemene reserve

Saldo per 1 januari 2014	4.831
Vermeerderingen	211
Verminderingen	626
Saldo per 31 december 2014	<u>4.416</u>

De rente van de algemene reserve (€ 144.917) komt structureel ten gunste van de gewone dienst en is dus een onderdeel van het begrotingsbudget. Aanwending van de algemene reserve betekent onmiddellijk een tekort op de gewone dienst.

Bestemmingsreserves

Saldo per 1 januari 2014 (incl. resultaatbestemming 2013)	7.446
Vermeerdering wegens rente	198
Overige vermeerderingen	1.599
Verminderingen	1.796
Saldo per 31 december 2014	<u>7.448</u>

Nog te bestemmen resultaat rekening 2014

76

Geprognosticeerde stand van de reserves en voorzieningen ultimo 2015

Reserves

Saldo per 1 januari 2015	11.940
Vermeerdering wegens rente (begroting 2015)	191
Overige vermeerderingen (begroting 2015)	329
Verminderingen (begroting 2015)	953
Saldo per 31 december 2015	<u>11.507</u>

Voorzieningen

Saldo per 1 januari 2015	157
Vermeerderingen (begroting 2015)	
Verminderingen (begroting 2015)	34
Saldo per 31 december 2015	<u>123</u>

Totaal geprognosticeerde reserves en voorzieningen ultimo 2015

11.630

FINANCIERINGSPOSITIE

Met betrekking tot de financiering van de vaste activa ultimo 2014 kan het volgende overzicht worden gegeven:

Vaste activa en voorraad bouwgrond	30.960
Dekkingsmiddelen op lange termijn:	
- Reserves en voorzieningen	12.021
- Langlopende schulden	18.707
Financieringstekort	<u>232</u>

De geprognosticeerde financieringspositie ultimo 2015 is als volgt te berekenen:

Vaste activa en voorraad bouwgrond per 31-12-2014	30.960
Bij:	
- Openstaande kredieten t/m 2014	18
- Kredieten investeringslijst 2015	578
	<u>31.556</u>
Af:	
- Afschrijvingen 2015 (begroting 2015 staat C)	996
Geprognosticeerde stand van de vaste activa ultimo 2015	<u>30.560</u>

De langlopende financieringsmiddelen betreffen:

Langlopende schulden ultimo 2015	18.443
Reserves en voorzieningen ultimo 2015	11.630

Geprognosticeerde financieringstekort ultimo 2015

487

Nog te ontvangen bijdragen met specifieke bestemming (activa-post op de balans)
bedragen x 1.000 euro

Specifieke uitkering	Saldo 1-1-2014	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2014
BDU verkeer en vervoer weginrichting Molenweg Lopp	655		655	0
BDU verkeer en vervoer Verkeerseducatie 2012	2		2	0
BDU verkeer en vervoer Verkeerseducatie 2013	1		1	0
BDU verkeer en vervoer Verkeerseducatie 2014	0	1		1
ISV – best.plan Hllmaarweg- Borglanden Stedum	0	29		29
BDU verkeer en vervoer Garrelsweer fase 1	299			299
BDU verkeer en vervoer Garrelsweer fase 2	390			390
BDU verkeer en vervoer Middelstum fase 1a	249			249
BDU verkeer en vervoer Stedum fase 1	0	270		270
BDU verkeer en vervoer Toegankelijk maken 10 haltes	28		28	0
totaal	1.624	300	686	1.238

Voorschotten met specifieke bestemming (passiva-post op de balans)
bedragen x 1.000 euro

Specifieke uitkering	Saldo 1-1-2014	Vermeerderingen	Verminderingen	Saldo 31-12-2014
Participatiebudget – SZW-deel	60	38	60	38
ISV	45		45	0
Totaal	105	38	105	38

Schatkistbankieren

De RC-verhouding met het Rijk is een gevolg van het verplichte schatkistbankieren. Op grond van artikel 2, lid 4, Wet financiering decentrale overheden wordt in de toelichting op de balans het drempelbedrag alsmede de ruimte c.q. overschrijding van het drempelbedrag vermeld:

bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	2014			
Drempelbedrag	250			
	Kwartaal 1	Kwartaal 2	Kwartaal 3	Kwartaal 4
Kwartaalcijfers op dagbasis buiten 's Rijks schatkist aangehouden middelen	0	7	85	44
Ruimte onder het drempelbedrag	250	243	165	206
Overschrijding van het drempelbedrag	-	-	-	-

STAAT VAN RESERVES EN VOORZIENINGEN
bedragen x 1.000 euro

Reserves	saldo 1/1-2014	resultaat-bestemming 2013	vermeerderingen wegens rente	vermeerderingen overig	verminderingen	saldo 31/12-2014
1. Algemene reserve	4.828	2		211	626	4.416
2. Egalisatiereserve afvalstoffenheffing	628		9		318	320
3. Egalisatiereserve rioolheffing	1.475		22		68	1.429
4. Schoolgebouwen	50		1	167		217
5. Gebouwenbeheer	97		1	25	18	105
6. Onderhoud gemeentewerf	8				8	0
7. Krimpuitkering	533		8	315	89	767
8. Samenwerking	161		2		37	126
9. Borgstellingen	0			100		100
10. Herstructurering wonen	119		2			121
11. Kunst en cultuur	87		1	1		88
12. Grondexploitatie	115		2	35		152
13. Uitvoering beheerplannen	616		9	133	392	366
14. Projecten implementatie BGT	10			292	209	92
15. Personele verplichtingen	109		2	179	13	277
16. Restantkredieten vorig dienstjaar	205	159			364	0
17. Saneringsplan	19				19	0
18. Deelfonds Sociaal domein	20			127	12	135
19. Dekking kap.lasten GRP	477		24		52	449
20. Dekking kap.lasten huisvesting	2.176		98		134	2.140
21. Dekking kap.lasten hard- en software	71		4	165	53	187
22. Dekking kap.lasten sportvoorzieningen	311		12	62	9	376
totaal	12.115	161	198	1.810	2.421	11.863

Voorzieningen	saldo 1/1-2014	resultaat-bestemming 2013	vermeerderingen wegens rente	vermeerderingen overig	verminderingen	saldo 31/12-2014
1. Personeelskosten	93				20	73
2. Wachtgeld-verplichtingen	75			9		84
totaal	168			9	20	157

generaal totaal	12.283	161	198	1.819	2.442	12.020
------------------------	---------------	------------	------------	--------------	--------------	---------------

Doel en korte toelichting van reserves en voorzieningen

Reserves

1. *Algemene reserve*
Het opvangen van tegenvallers en afdekken van risico's.
De rente van de algemene reserve wordt ten gunste van de exploitatie gebracht.
2. *Egalisatiereserve afvalstoffenheffing*
Het opvangen van fluctuaties in de kosten van vuilophaal- en verwerking welke via tarieven worden doorberekend aan de burgers.
3. *Egalisatiereserve rioolheffing*
Het opvangen van fluctuaties in de kosten van het verbreed GRP, welke via tarieven worden doorberekend aan de burgers.
4. *Schoolgebouwen*
Het opvangen van fluctuaties in de kosten van onderhoud van schoolgebouwen.
5. *Gebouwenbeheer*
Ter dekking van de kosten voor het (groot) onderhoud aan gemeentelijke gebouwen.
6. *Onderhoud gemeentewerf*
Ter dekking van de kosten voor het wegwerken van achterstallig onderhoud aan de gemeentewerf.
7. *Krimpuitkering*
De reserve wordt aangewend voor bestedingen die voortvloeien uit bevolkingskrimp.
8. *Samenwerking*
Voor de totstandkoming van nieuwe vormen van intergemeentelijke samenwerking is ondersteuning nodig. Deze reserve dient ter dekking van de kosten.
9. *Borgstellingen*
Bij het actualiseren van de nota reserves en voorzieningen is deze reserve opgeheven.
10. *Herstructurering wonen*
Wordt gevormd uit een gedeelte van de opbrengst van kavelverkoop lopende bestemmingsplannen en dient als dekking voor o.a. toekomstige bestemmingsplannen.
11. *Kunst en cultuur*
Kosten die voortvloeien uit de nota Kunst en Cultuur kunnen eventueel uit deze reserve gedekt worden.
12. *Grondexploitatie*
Het kunnen opvangen van risico's ter zake van grondexploitaties.
13. *Uitvoering beheerplannen*
Deze reserve is gevormd om een kwaliteitsverbetering in de uitvoering van diverse infrastructurele werken te bewerkstelligen. Investerings in duurzaamheid en een integrale benadering van de verschillende werken zullen op middellange tot lange termijn moeten leiden tot structurele kostenverlagingen.
14. *Projectkosten implementatie BGT*
Deze reserve wordt gebruikt ter dekking van kosten die de gemeente moet maken voor de implementatie van de Basisregistratie Grootchalige Topografie.
15. *Personele verplichtingen*
Het kunnen voldoen van toekomstige personele- en pensioenverplichtingen.
16. *Restantkredieten vorig dienstjaar*
Verantwoording van restantkredieten uit een vorig dienstjaar.
17. *Saneringsplan*
Deze reserve is gevormd ten laste van het rekeningsresultaat 2009 en wordt ingezet ter realisatie van het saneringsplan.
18. *Deelfonds Sociaal domein*
Ter dekking van kosten die te maken hebben met de overheveling van de 3 decentralisaties van het rijk naar de gemeente.
19. *Dekking kapitaallasten GRP*
Ter dekking van gepleegde investeringen in het GRP.
20. *Dekking kapitaallasten huisvesting*
Ter dekking van gepleegde investeringen van het nieuwe gemeentehuis.
21. *Dekking kapitaallasten hard- en software*
Ter dekking van gepleegde investeringen in hard- en software.
22. *Dekking kapitaallasten sportvoorzieningen*
Ter dekking van gepleegde investeringen in sportvoorzieningen.

Vorzieningen

1. *Personeelskosten*

Deze voorziening is gevormd in verband met noodzakelijke flankerende maatregelen.

2. *Wachtgeldverplichtingen*

Deze voorziening is gevormd in verband met garantstelling wachtgeldverplichtingen afwikkeling De Delta.

Mutaties in de bestemmingsreserve restantkredieten vorig dienstjaar bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	Vermeerdering 2015	FCL	ECL	Vermindering 2015	Saldo
Beginsaldo 2015	91				91
Onafhankelijke Raadsman – benodigde investeringen t.b.v. kwaliteit, formatie en werkprocessen		600120	34326 34327	21	-21
Website – benodigde investeringen t.b.v. kwaliteit, formatie en werkprocessen		600240	34582	11	-11
Wegbelijning en ANWB-bewegwijzering		621040	34568	9	-9
2 ^e Fase schoolschap kindvoorziening Stedum		648000	42485	19	-19
Bijdrage stichting restauratie Kerk Garsthuizen		656040	42592	25	-25
Duurzaamheidsmaatregelen gemeentelijke gebouwen		672300	34580	6	-6
Totaal	91			91	0

Met ingang van het rekeningsjaar 2010 worden alle budgetten aan deze reserve onttrokken en wordt jaarlijks beoordeeld welke budgetten worden overgeheveld naar het volgend dienstjaar.

SPECIFICATIE GEWAARBORGDE GELDLeningen EN GARANTSTELLINGEN PER 31-12-2014
bedragen x 1.000 euro

Lening bij	% waar-voor borgst.	Hoofdsom Gewaarborgde geldleningen	Gewaarborgde geldleningen schuldrestant 1 jan 2014	Gewaarborgde geldleningen schuldrestant 31 dec 2014	Garantstellingen schuldrestant 1 jan 2014
ING Bank	nb				479
BNG	50	12.074	9.969	9.574	
Nederlands Waterschapsbank NV	nb	16.733	13.730	14.743	
Syntrus Achmea Vastgoed BV					48
Rabobank					396
Reaal					129
Obvion, Stichting Pensioenf. ABP					93
Direktbank					229
Fortis ASR					33
Nationale Nederlanden					
ABN Amro					421
Waterbedrijf Groningen					
Florius Hypotheken en meer					50
SNS Bank					1.015
SNS Regiobank					1
Aegon					78
Totaal		28.807	23.699	24.317	2.972

Op de eindbalans 2014 is voor garantstellingen een bedrag van 2 miljoen 961 duizend euro minus 1 miljoen 281 duizend euro is 1 miljoen 680 duizend euro verantwoord.

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN (*bedragen x 1.000 euro*)

	Jaarlijkse kosten	Contractduur
Document automatisering	25	3 jaar
Sanitaire voorzieningen en planten	3	3 jaar
Lease printers	44	1 jaar

SPECIFICATIE GEWAARBORGDE GELDLeningen EN GARANTSTELLINGEN PER 31-12-2014

Lening bij	Garantstellingen schuldrestant 31 dec 2014	Opgebouwd kapitaal Garantstellingen t/m 2013	Opgebouwd kapitaal Garantstellingen t/m 2014
ING Bank	419	197	218
BNG			
Nederlands Waterschapsbank NV			
Syntrus Achmea Vastgoed BV	48	23	25
Rabobank	366	77	85
Reaal	214	54	96
Obvion, Stichting Pensioenf. ABP	82		
Direktbank	229	120	130
Fortis ASR	33		
Nationale Nederlanden			
ABN Amro	415	179	195
Waterbedrijf Groningen			
Florius Hypotheken en meer	50	9	10
SNS Bank	998	443	483
SNS Regiobank			
Aegon	78	36	39
Totaal	2.931	1.138	1.281

4.3 Overzicht van baten en lasten in de rekening

Overzicht van baten en lasten in de rekening (bedragen x 1.000 euro)			Begroting 2014 primitief		
	prg- nr.	Omschrijving programma	Lasten	Baten	Saldo
1	1	Bestuur en dienstverlening	2.165	152	2.013
2	2	Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	3.496	2.887	609
3	3	Economische zaken en werkgelegenheid	1.954	1.822	132
4	4	Openbare werken: groen en grijs	2.679		2.679
5	5	Openbare orde en veiligheid	954	15	939
6	6	Verkeer en vervoer, bereikbaarheid	82	5	76
7	7	Onderwijs	952	39	913
8	8	Sport en ontspanning	536	12	524
9	9	Kunst, cultuur en monumenten	224		224
10	10	Recreatie en toerisme	209	1	207
11	11	Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid	6.460	3.230	3.230
12	12	Volksgesondheid	853	99	754
13	13	Milieu	2.632	2.457	176
14	14	Welzijn	478	39	439
15					
16		Sub-totaal programma's	23.674	10.759	12.915
17					
18		Omschrijving algemene dekkingsmiddelen			
19		Lokale heffingen	267	1.694	-1.427
20		Uitkeringen gemeentefonds	3	11.533	-11.529
21		Dividend	55	561	-506
22		Saldo financieringsfunctie	-4	75	-79
23		Overige algemene dekkingsmiddelen	123	12	111
24					
25		Sub-totaal algemene dekkingsmiddelen	445	13.875	-13.431
26					
27		Onvoorziene uitgaven	180		180
28					
29		SALDO VAN BATEN EN LASTEN	24.299	24.635	-336
30					
31		Toevoeging / onttrekkingen aan reserves (functie 980)			
32	1	Bestuur en dienstverlening	200	177	23
33	2	Volkshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	282	46	236
34	3	Economische zaken en werkgelegenheid			
35	4	Openbare werken: groen en grijs			
36	5	Openbare orde en veiligheid			
37	6	Verkeer en vervoer, bereikbaarheid			
38	7	Onderwijs			
39	8	Sport en ontspanning			
40	9	Kunst, cultuur en monumenten			
41	10	Recreatie en toerisme			
42	11	Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid			
43	12	Volksgesondheid			
44	13	Milieu	5	82	-77
45	14	Welzijn			
46		Diverse programma's	25	20	5
47		Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	201	240	-39
48					
49		Toevoeging rente aan reserves	188		188
50					
51					
52					
53					
54					
55					
56					
57		Sub-totaal mutaties reserves	900	564	336
58					
59		RESULTAAT	25.199	25.199	0

Begroting 2014 na wijzigingen			Rekening 2014			
Lasten	Baten	Saldo	Lasten	Baten	Saldo	
2.478	325	2.153	2.464	344	2.121	1
4.066	3.484	583	3.539	2.863	676	2
1.790	1.641	149	1.769	1.631	138	3
3.397	148	3.248	3.254	149	3.104	4
959	15	944	1.055	45	1.010	5
96	5	90	82	5	77	6
1.116	262	854	1.039	252	788	7
710	12	699	710	11	699	8
394		394	393		393	9
311	23	287	282	23	259	10
6.807	3.427	3.380	6.894	3.560	3.333	11
1.194	102	1.092	1.180	94	1.086	12
2.943	2.457	486	3.092	2.718	374	13
496	39	456	502	39	462	14
						15
26.757	11.941	14.816	26.254	11.735	14.519	16
						17
						18
380	1.716	-1.336	377	1.756	-1.379	19
3	11.677	-11.674	3	11.832	-11.829	20
66	539	-473	53	552	-499	21
-134		-134	-8		-8	22
-271	151	-422	-306	162	-468	23
						24
44	14.083	-14.039	120	14.302	-14.182	25
						26
8		8				27
						28
26.808	26.024	784	26.374	26.037	337	29
						30
						31
655	644	11	636	502	134	32
369	260	110	350	92	258	33
	3	-3		3	-3	34
	162	-162		162	-162	35
						36
						37
167		167	167		167	38
62	9	53	62	14	48	39
	55	-55		53	-53	40
	18	-18		18	-18	41
227	20	207	227	13	215	42
	75	-75		75	-75	43
5	387	-382		442	-442	44
						45
115	483	-368	158	410	-252	46
211	667	-456	211	638	-427	47
						48
188		188	198		198	49
						50
						51
						52
						53
						54
						55
						56
1.998	2.782	-784	2.009	2.421	-413	57
						58
28.807	28.807	0	28.383	28.459	-76	59

4.4 Toelichting op het overzicht van baten en lasten in de rekening

Programma 1: Bestuur en dienstverlening

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	2.165	2.478	2.464
Baten	152	325	344
Resultaat voor bestemming	2.013	2.153	2.120
Toevoeging aan reserves	200	655	636
Onttrekking aan reserves	177	644	502
Resultaat na bestemming	2.036	2.164	2.254

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 14 duizend euro lager uitgevallen dan begroot

De DigiD heraudit 2013 en audit 2014 vinden niet in 2014 maar pas in 2015 plaats. We stellen voor € 11.000 voor deze audits over te hevelen naar 2015.	- 11
Overig	- 3
Saldo	- 14

De baten zijn 19 duizend euro hoger uitgevallen dan begroot

Door gewijzigde wetgeving zijn meer leges ontvangen.	17
Overig	2
Saldo	19

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Raad en commissies	212	225
College van burgemeester en wethouders	331	333
Onafhankelijke Raadsman	3	51
Bestuursondersteuning college van b & w	127	127
Budgetcyclus	548	538
Algemene Wet Bestuursrecht	29	26
Voorlichting en communicatie	318	280
Representatie	28	32
Klachtenbehandeling	1	3
Burgerlijke stand	24	22
Gemeentelijke basisadministratie	402	381
Verkiezingen	50	45
Kadaster	13	11
Secretarieleges burgerzaken	-79	-94
Bestuursondersteuning raad en rekenkamer(funcctie)	143	139
Totaal	2.153	2.120

Programma 2: Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	3.496	4.066	3.539
Baten	2.887	3.484	2.863
Resultaat voor bestemming	609	583	676
Toevoeging aan reserves	282	369	350
Onttrekking aan reserves	46	259	92
Resultaat na bestemming	845	693	934

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 527 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Minder kosten als gevolg van de fasering in de uitvoering van bestemmingsplannen. Hier staat een lagere kapitaalverstrekking tegenover.	- 586
Uit de actualisatie van de grondexploitatie Loppersum over de Wijmers rolt een tekort waarvoor een voorziening getroffen moet worden.	71
Overig	- 12
Saldo	- 527

De baten zijn 621 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Meer legesinkomsten door een groei in het aantal bouw- en sloopplannen als gevolg van de gaswinning.	56
Minder bijdrage kapitaalverstrekking als gevolg van de fasering in de uitvoering van bestemmingsplannen. Verder is de kapitaalverstrekking lager omdat we op advies van de accountant geen rente toevoegen aan de grondexploitaties vanwege het lager dan verwachte uitgiftetempo van kavels. De grondexploitaties worden daardoor niet onnodig belast.	- 684
Uit de actualisatie van de grondexploitatie Hilmaarweg-Borglanden Stedum rolt een overschot waardoor een deel van de voorziening vrij kan vallen.	19
Overig	- 12
Saldo	- 621

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Ruimtelijke ordening – beleid	424	375
Woningbouwbeleid, -planning en programma	51	47
Gemeentelijk vastgoed	-118	-111
Stads- en dorpsvernieuwing	72	73
Bouwtoezicht	322	332
Bouwvergunningen	-151	-207
Bestemmingsplan 1 ^e fase Over de Wijmers te Loppersum	0	112
Bestemmingsplan 1 ^e fase Middelstum-Zuidrand	0	57
Bestemmingsplan bedrijventerrein Boerdam-Fraamklap	0	6
Bestemmingsplan Centrumplan Loppersum	0	-2
Bestemmingsplan Huizingerweg Westeremden	-14	-2
Bestemmingsplan Hilmaarweg-Borglanden Stedum	0	-16
Verspreid liggende terreinen	-22	-7
Exploitatie bestemmingsplannen	19	19
Totaal	583	676

Programma 3: Economische zaken en werkgelegenheid

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	1.954	1.790	1.769
Baten	1.822	1.641	1.631
Resultaat voor bestemming	132	149	138
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		3	3
Resultaat na bestemming	132	146	135

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 21 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Overig	- 21
Saldo	- 21

De baten zijn 10 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Overig	- 10
Saldo	- 10

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Straatmarkten en standplaatsen	12	13
Marktgelden	-6	-5
Promotie en acquisitie	83	71
Sociale werkvoorziening	59	59
Totaal	149	138

Programma 4: Openbare werken: groen en grijs

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	2.679	3.397	3.253
Baten		148	149
Resultaat voor bestemming	2.679	3.248	3.104
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		162	162
Resultaat na bestemming	2.679	3.086	2.942

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 144 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Door aanbestedingsvoordelen en meevallers in het werk zijn de lasten voor onderhoud wegen en de kapitaallasten voor investeringen in wegen lager uitgevallen dan geraamd.	- 64
Doordat het vervangingsplan openbare verlichting later dan gepland in uitvoering is gegaan, vallen de kapitaallasten lager uit.	- 26
Door aanbestedingsvoordelen en meevallers in het werk zijn de (kapitaal)lasten voor onderhoud en vervanging civieltechnische kunstwerken lager uitgevallen dan geraamd.	- 42
Overig	- 12
Saldo	- 144

De baten zijn duizend euro hoger uitgevallen dan begroot.

Overig	1
Saldo	1

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Wegen	1.715	1.635
Gladheidsbestrijding	63	67
Straatreiniging	43	39
Openbare verlichting	185	170
Civieltechnische kunstwerken	370	324
Openbaar groen	873	868
Totaal	3.248	3.104

Programma 5: Openbare orde en veiligheid

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	954	959	1.055
Baten	15	15	45
Resultaat voor bestemming	939	944	1.010
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	939	944	1.010

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 96 duizend euro hoger uitgevallen dan begroot.

De gemeente Loppersum is een nadeelgemeente met betrekking tot het vereveningsfonds personeel Veiligheidsregio. We hebben bezwaar gemaakt tegen de wijze van berekenen, maar voorlopig moeten we uit gaan van een tegenvaller.	48
Er zijn kosten gemaakt in het kader van het bezoek van minister Kamp die niet begroot waren. Hier tegenover staan niet begrote inkomsten (zie baten).	28
Overig	20
Saldo	96

De baten zijn 30 duizend euro hoger uitgevallen dan begroot.

We hebben een niet begrote bijdrage in de kosten in het kader van het bezoek van minister Kamp ontvangen.	28
Overig	2
Saldo	30

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Brandpreventie	10	10
Brandrepressie-personeelskosten	0	0
Brandrepressie-huisvesting	79	84
Brandrepressie-algemene kosten	0	0
Brandrepressie-regionale brandweer	557	605
Rampenbestrijding	82	87
Beschermende maatregelen	5	8
Openbare orde en veiligheid	99	98
Uitvoering bijzondere wetten	110	117
Totaal	944	1.010

Programma 6: Verkeer en vervoer, bereikbaarheid

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	82	95	82
Baten	6	5	5
Resultaat voor bestemming	76	90	77
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	76	90	77

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 13 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Overig	- 13
Saldo	- 13

De baten zijn net zo hoog uitgevallen als begroot

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Verkeer	87	77
Abri's / halteplaatsen	3	0
Totaal	90	77

Programma 7: Onderwijs

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	952	1.116	1.039
Baten	39	262	251
Resultaat voor bestemming	913	854	788
Toevoeging aan reserves		167	167
Onttrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	913	1.021	955

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 77 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Incidenteel hogere kapitaallasten als gevolg van de afboeking van de Dieftilschool	49
Voor diverse projecten die een doorloop hebben in 2015 is in 2014 geld beschikbaar gesteld. Het gaat om 'modernisering schoolgebouwen', 'onderzoek schoolgebouwen Middelstum' en 'schoolschap kindvoorziening Stedum'.	- 149
Overig	23
Saldo	- 77

De baten zijn 11 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Overig	- 11
Saldo	- 11

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Openbaar basisonderwijs – voorzieningen	73	79
Bewegingsonderwijs o.b.o.	132	152
Openbaar basisonderwijs –huisvesting	-7	34
Bijzonder basisonderwijs – voorzieningen	54	52
Bewegingsonderwijs b.b.o.	61	55
Bijzonder basisonderwijs –huisvesting	152	158
Openbaar speciaal onderwijs	0	9
Overige onderwijstaken	389	248
Totaal	854	788

Programma 8: Sport en ontspanning

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	536	710	710
Baten	12	12	11
Resultaat voor bestemming	524	698	699
Toevoeging aan reserves		62	62
Onttrekking aan reserves		9	14
Resultaat na bestemming	524	751	747

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn net zo hoog uitgevallen als begroot

De baten zijn duizend euro lager uitgevallen dan begroot

Overig	- 1
Saldo	- 1

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Voetbalaccommodaties	0	0
Tennisbanen	26	26
IJsbanen	6	9
Zwembaden	16	18
Sport algemeen	375	362
Sportvelden	110	118
Speelvoorzieningen	164	165
Totaal	698	699

Programma 9: Kunst, cultuur en monumenten

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	224	394	393
Baten			
Resultaat voor bestemming	224	394	393
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		55	53
Resultaat na bestemming	224	339	340

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Overig	- 1
Saldo	- 1

De baten zijn net zo hoog uitgevallen als begroot.

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Muziek- kunst en cultuurbeoefening	183	184
Kunst en cultuur	72	73
Monumenten	139	136
Totaal	394	393

Programma 10: Recreatie en toerisme

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	209	310	282
Baten	2	23	23
Resultaat voor bestemming	207	287	259
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		18	18
Resultaat na bestemming	207	269	241

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 28 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

De kerk in Garsthuizen wordt in 2015 gesloopt. Dan vindt ook de bijdrage plaats die al in 2014 was geraamd.	- 25
Overig	- 3
Saldo	- 28

De baten zijn net zo hoog uitgevallen als begroot.

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Recreatieve paden	78	78
Vaarrecreatie	84	83
Festiviteiten	11	12
Toerisme	114	86
Totaal	287	259

Programma 11: Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	6.460	6.807	6.894
Baten	3.230	3.427	3.560
Resultaat voor bestemming	3.230	3.380	3.333
Toevoeging aan reserves		227	227
Onttrekking aan reserves		20	12
Resultaat na bestemming	3.230	3.587	3.548

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 87 duizend euro hoger uitgevallen dan begroot.

We hebben een incidentele extra bijdrage wet BUIG ontvangen en doorbetaald aan de ISD (zie ook de baten)	128
Het project Veerkracht loopt door in 2015, waardoor nog niet alles is uitgegeven. Het restantbudget blijft beschikbaar.	- 44
Overig	3
Saldo	87

De baten zijn 133 duizend euro hoger uitgevallen dan begroot.

We hebben een incidentele extra bijdrage wet BUIG ontvangen	128
Overig	5
Saldo	133

Producten die onder dit programma

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Schuldhelpverlening	156	156
Bijstandsverlening	977	971
Minimabeleid	229	231
Maatschappelijke begeleiding en advies	236	243
Huishoudelijke verzorging – WMO	974	991
Participatiebudget	171	102
Voorziening gehandicapten – WMO	638	638
Totaal	3.380	3.333

Programma 12: Volksgezondheid

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	853	1.194	1.180
Baten	99	102	94
Resultaat voor bestemming	754	1.092	1.086
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves		75	75
Resultaat na bestemming	754	1.017	1.011

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 14 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Overig	- 14
Saldo	- 14

De baten zijn 8 duizend euro lager uitgevallen dan begroot.

Overig	- 8
Saldo	- 8

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Gezondheidszorg	179	181
Centrum voor Jeugd en Gezin – jeugdgezondheidszorg	152	152
Centrum voor Jeugd en Gezin – WMO	158	155
Beheer algemene begraafplaatsen	685	676
Beheer bijzondere begraafplaatsen	15	15
Kosten begraafrechten	1	1
Begraafrechten	-99	-94
Totaal	1.092	1.086

Programma 13: Milieu

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	2.632	2.943	3.092
Baten	2.457	2.457	2.718
Resultaat voor bestemming	175	486	374
Toevoeging aan reserves	4	4	
Onttrekking aan reserves	82	387	442
Resultaat na bestemming	97	103	-68

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 149 duizend euro hoger dan begroot.

Voor de inspanningen die moeten worden gedaan voor de verplichte afvalscheiding kunststoffen zijn meer kosten gemaakt door Afvalbeheer Noord-Groningen. Dit hangt samen met de compensatie uit het afvalfonds (baten). Verder hebben we de dienstverlening van het KCA-depot langer aangehouden dan gepland mede in verband met de nieuwe openstelling van de nieuwe milieustraat.	94
Als gevolg van de volledige afronding van enkele herinrichtingsprojecten in 2014 zijn de kapitaallasten hoger dan vooraf ingeschat. Bij de begroting was er rekening mee gehouden dat de afronding in 2015 zou zijn.	41
Overig	14
Saldo	149

De baten zijn 261 duizend euro hoger dan begroot.

We hebben extra baten ontvangen uit het afvalfonds, voornamelijk als gevolg van de inspanningen bij de nascheiding. Bovendien zijn met terugwerkende kracht over 2013 en 2014 extra vergoedingen ontvangen in het kader van nieuw zwerfafvalbeleid.	205
Er waren hoger dan geraamde opbrengsten afvalstoffenheffing en reinigingsrechten en rioolheffing. Dit kwam in hoofdzaak door een nagekomen opbrengst uit 2013 en minder leegstand.	39
Overig	17
Saldo	261

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Kosten afvalstoffenheffing	12	12
Afvalinzameling	929	811
Riolen en rioolgemaal	1.226	1.286
Kosten rioolheffing	15	15
Milieu	450	452
Water	305	288
Afvalstoffenheffing	-1.135	-1.158
Rioolheffing	-1.317	-1.333
Totaal	486	374

Programma 14: Welzijn

Wat heeft het gekost

	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Lasten	478	495	502
Baten	39	39	39
Resultaat voor bestemming	439	456	462
Toevoeging aan reserves			
Onttrekking aan reserves			
Resultaat na bestemming	439	456	462

Verschillenanalyse tussen prognose en resultaat / toelichting

De lasten zijn 7 duizend euro hoger uitgevallen dan begroot.

Overig	7
Saldo	7

De baten zijn net zo hoog uitgevallen als begroot.

Producten die onder dit programma vallen

Producten	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Openbare bibliotheek	176	176
Dorpshuizen	31	30
Jeugd- en jongerenwerk	68	68
Kinderdagverblijven	32	33
Peuterspeelzalen	149	155
Klokkenpad 3 te Stedum	0	0
Totaal	456	462

Algemene dekkingsmiddelen

Inleiding

In het onderdeel algemene dekkingsmiddelen wordt overeenkomstig het Besluit begroting en verantwoording (kortweg BBV) een korte toelichting gegeven op de volgende posten:

- lokale heffingen;
- uitkeringen Gemeentefonds;
- dividend;
- saldo van de financieringsfunctie;
- overige algemene dekkingsmiddelen.

Algemene dekkingsmiddelen worden niet als baten in de diverse programma's opgenomen. Ze zijn bedoeld om te dienen als dekkingsmiddel voor alle programma's.

Overzicht algemene dekkingsmiddelen

bedragen x 1.000 euro

Algemene dekkingsmiddelen	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014 Lasten	Rekening 2014 Baten	Rekening 2014 Saldo
Lokale heffingen	1.427	1.336	-377	1.756	1.379
Uitk Gemeentefonds	11.529	11.674	-3	11.832	11.829
Dividend en rente	506	473	-53	552	499
Saldo van de financieringsfunctie	79	134	8	0	8
Overige algemene dekkingsmiddelen	-111	422	306	162	468
Totaal	13.430	14.039	-120	14.302	14.182

Lokale heffingen

Onder lokale heffingen in het kader van algemene dekkingsmiddelen worden die heffingen verstaan waarvan de besteding niet gebonden is. Het gaat dan om de onroerendezaakbelasting, hondenbelasting en forensenbelasting.

Heffingen zoals de riool- en reinigingsrechten, de baatbelasting en de afvalstoffenheffing vallen niet onder de begripsomschrijving. De opbrengsten hiervan worden rechtstreeks verantwoord op de programma's. De paragraaf lokale heffingen gaat dieper in op de hieronder genoemde heffingen en gerealiseerde opbrengsten.

bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014 Lasten	Rekening 2014 Baten	Rekening 2014 Saldo
Uitvoering wet WOZ	-140	-206	-209	0	-209
OZB gebruikers	200	200	0	219	219
OZB eigenaren	1.399	1.399	0	1.417	1.417
Hondenbelasting	86	86	0	84	84
Forensenbelasting	10	10	0	12	12
Heffing en invordering gem.belastingen	-128	-153	-168	24	-144
Totaal	1.427	1.336	-377	1.756	1.379

Toelichting

Het totale voordeel ten opzichte van de raming bedraagt afgerond 43 duizend euro.

Met name is de afwijking in de onderstaande producten:

OZB gebruikers en eigenaren

Een totale meeropbrengst van 37 duizend euro van de onroerendezaakbelastingen gebruikers en eigenaren, aangezien bij de berekening van de tarieven medio 2013 gebruik gemaakt is van de voorlopige WOZ-waarden. De definitieve WOZ-waarden bleken hoger te zijn, waardoor er meer ozb is ontvangen dan begroot.

Heffing en invordering gemeentelijke belastingen

Voordelig resultaat van 9 duizend euro op heffing en invordering gemeentelijke belastingen. Dit is o.a. het gevolg van een lagere storting in de voorziening dubieuze belastingdebiteuren.

Uitkeringen Gemeentefonds

Onder de uitkeringen uit het Gemeentefonds vallen:

- de algemene uitkering;
- de integratie-uitkeringen (waaronder WMO);
- de decentralisatie-uitkeringen

De verantwoorde uitkeringen uit het Gemeentefonds zijn gebaseerd op de ten tijde van het opstellen van de jaarrekening bekende informatie terzake, zijnde de decembercirculaire 2014. De raming in de primitieve begroting was gebaseerd op de septembercirculaire van het vorige begrotingsjaar.

bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014 Lasten	Rekening 2014 Baten	Rekening 2014 Saldo
Uitk Gemeentefonds	11.529	11.674	-3	11.832	11.829

Begroot 2014 primitief	11.529
Verhoging 2 ^o Turap	121
Dekking dir. kst. Onafhankelijke Raadsman	<u>24</u>
Begroting 2014 na wijziging	11.674

Rekening 2014	<u>11.829</u>
Verschil (positief)	155

Het verschil ontstaat uit effecten uit de decembercirculaire 2014

AU 2012	1	maatstaven/eenheden
AU 2013	42	maatstaven/eenheden mn lage inkomens
AU 2014	141	cf B&W advies decembercirculaire
AU 2014	-6	nagekomen betaalspecificatie 2014-11
Administratief verwerkt	-24	directe personeelskst Onafhankelijke Raadsman
Afrondingsverschil	1	
Totaal	155	

Dividend en rente

Jaarlijks ontvangt de gemeente van de N.V. Bank Nederlandse Gemeenten een dividenduitkering uit hoofde van het aandelenbezit in de bank. Ieder jaar wordt het dividend verantwoord waartoe de Algemene Vergadering van Aandeelhouders in dat jaar heeft besloten. Over het algemeen is dat het dividend over het voorgaande jaar. Het dividend bedrag over 2013 bedroeg € 1,27 per aandeel. Totaal heeft de gemeente in 2014 een dividend ontvangen over 2013 van 24.102 aandelen x € 1,27 = 30 duizend 609 euro.

Het totale dividend uit de deelneming in Enexis Holding n.v. bedroeg 115 duizend euro. De rentevergoeding over de bruglening bedroeg 46 duizend euro. Daarnaast wordt jaarlijks rente over de inbrengsom Essent van 4 duizend euro ontvangen. Door de verkoop van de aandelen Attero Holding n.v. heeft de gemeente een éénmalige rentevergoeding ontvangen van 7 duizend euro.

Tenslotte ontvangt de gemeente nog rente over effecten voor een bedrag van duizend euro.

De bespaarde rente over de algemene reserve en de inbrengsom maatschappelijk kapitaal Essent wordt ook ten gunste van de exploitatie gebracht. Het hiervoor berekende rentepercentage bedraagt voor 2014 3%.

bedragen x 1.000 euro

<i>Omschrijving</i>	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014 lasten	Rekening 2014 Baten	Rekening 2014 Saldo
Dividend aandelen NV BNG	36	31	0	31	31
Dividend - Enexis Holding n.v.	124	116	0	115	115
Rente verstrekte lening aan Enexis en éénmalige rentevergoeding verkoop aandelen Attero Holding n.v.	67	57	0	57	57
Nutsvoorzieningen (lasten)	-51	-61	-48	0	-48
Overige financiële middelen (lasten)	-2	-2	-3	0	-3
Rente effecten	1	1	0	1	1
Bespaarde rente	333	333	0	348	348
Financiering langlopend (lasten)	-2	-2	-2	0	-2
Totaal	506	473	-53	552	499

Saldo van de financieringsfunctie

Het saldo van de financieringsfunctie betreft het verschil tussen de op voorcalculatorische basis doorberekende omslagrente en de werkelijk betaalde rente.

Het nadeel van 126 duizend euro op de post saldi van kostenplaatsen doorberekening van hulpkostenplaats rente en afschrijving wordt toegelicht onder het kopje Saldi van kostenplaatsen.

bedragen x 1.000 euro

<i>Omschrijving</i>	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014 Lasten	Rekening 2014 baten	Rekening 2014 Saldo
Financiering kortlopend (lasten)	-2	-2	-2	0	-2
Rente voordeel op kort lopende financiering	81	136	10	0	10
Totaal	79	134	8	0	8

Overige algemene dekkingsmiddelen**bedragen x 1.000 euro**

Omschrijving	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014 Lasten	Rekening 2014 Baten	Rekening 2014 Saldo
Stelposten	2	-10	0	0	0
Saldi van kostenplaatsen excl. Hulpkostenplaats 1 rente en afschrijvingen	-113	281	306	0	306
Verkoop aandelen Attero Holding n.v.	0	143	0	143	143
Restitutie bijdrage voormalige Regioraad	0	8	0	8	8
Terugontvangst compensabele BTW	0	0	0	11	11
Totaal	-111	422	306	162	468

Stelposten

Geraamd is een nadeel op hulpkostenplaats 2 salarissen en sociale lasten 10 duizend euro i.v.m. de functiewaardering. In de rekening zijn deze lasten functioneel verantwoord.

Verkoop aandelen Attero Holding n.v.

De gemeente heeft besloten om de aandelen Attero Holding n.v. te verkopen. Dit besluit is het gevolg van het beleid dat deelnemingen die niet voldoen aan criterium 'publieke taak' indien mogelijk en financieel aantrekkelijk worden afgestoten. Daarmee wordt voldaan aan de Wet Fido en het Treasury-statuuut. In dit geval was afstoting aantrekkelijk en ontvangt de gemeente een verkoopopbrengst van 143 duizend euro.

Restitutie bijdrage voormalige Regioraad

Volgens de eindafrekening van de voormalige Regioraad Noord-Groningen ontvangt de gemeente nog een bijdrage van 8 duizend euro.

Terugontvangst compensabele BTW

Na het sluiten van het boekjaar hebben we nog een aantal bedragen aan te vorderen compensabele BTW doorgekregen van samenwerkingsverbanden. Totaal een opbrengst van 11 duizend euro.

Saldi van kostenplaatsen**bedragen x 1.000 euro**

Kostenplaats	Omschrijving	Geraamde Lasten	Werkelijke lasten	Verschil
Hulpkostenplaatsen 2 t/m 7 en kostenplaats 1 t/m 9	Kostenplaatsen	281	306	25
	Totaal	281	306	25
Hulpkostenplaats 1	Rente en afschrijvingen	136	10	-126
	Totaal	417	316	-101

Toelichting:

Algemeen

De toerekening van de loonkosten naar de producten vindt plaats op basis van het begrote aantal uren. Doordat er wijzigingen optreden aan de lastenzijde op de kostenplaatsen (deze worden hierna toegelicht) heeft dit als gevolg dat er saldi ontstaan op de kostenplaatsen. Deze verschillen worden overgeboekt naar product 6.960.00 saldi van kostenplaatsen.

Hulpkostenplaats 1 Rente en afschrijvingen

Het verschil wordt voornamelijk veroorzaakt omdat de geraamde boekwaarde ten opzichte van de werkelijke boekwaarde van de investeringen op 1 januari 2014 hoger is en er daardoor meer doorberekende rente is ten opzichte van de rentelasten. Dit resulteert in een lagere werkelijk renteresultaat die trouwens nog wel positief is.

Daarnaast wordt de post rente van aangegane kortlopende leningen in de loop van 2014 steeds opgehoogd door verwerkte begrotingswijzigingen. Daardoor ontstaat op deze post een te hoog budget, die wordt gecorrigeerd bij de 1^e en 2^e Tussenrapportages. Deze correctie vindt plaats via het product Saldi van kostenplaatsen. Verder verwijzen wij u naar de verschillenanalyse bij hulpkostenplaats 1 Rente en afschrijvingen in de productenrekening.

Onvoorzien

Onvoorzien uitgaven incidenteel worden jaarlijks geïndexeerd met de prijsinflatie.

bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	Begroting 2014 Primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Onvoorzien uitgaven incidenteel 2014	27	6	0
Kapitaallasten investeringsplan t/m 2013	55	1	0
Kapitaallasten investeringsplan 2014	98	1	0
Totaal	180	8	0

In het begrotingsjaar zijn de volgende begrotingswijzigingen ten laste van de onvoorzien uitgaven *incidenteel* gebracht.

bedragen x 1.000 euro

Omschrijving	Begrotingswijziging in raadsvergadering d.d.	Bedrag
Project nieuwe route Garrelsweer-Hoeksmeer	17 februari 2014	2
Subsidie OZB t.b.v. sportaccommodaties	Ambtelijke wijziging	3
Oprichting St. Sportvoorziening Middelstum	26 mei 2014	6
Project breedband Hoogeland	Ambtelijke wijziging	4
Oprichting buurtbus lijn 62	Ambtelijke wijziging	1
Subsidieaanvraag OKE-middelen	Ambtelijke wijziging	5

Toelichting:

De bedragen op het product onvoorzien uitgaven die geraamd worden bij de primitieve begroting worden d.m.v. een begrotingswijziging elders geraamd in de gewone dienst of de kapitaaldienst. Op deze posten worden de werkelijke uitgaven geboekt. Daarom zijn er geen werkelijke uitgaven op dit product. De saldi zijn niet gebruikte restanten. In 2014 zijn veel geplande investeringen tot uitvoering gekomen (met name de herinrichtingsprojecten).

4.5 Overzicht incidentele lasten en baten

bedragen x 1.000 euro

INCIDENTELE LASTEN	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Bestuur en dienstverlening	0	0	24
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	60	30	22
Economische zaken en werkgelegenheid			
Openbare werken: groen en grijs			
Openbare orde en veiligheid	0	0	21
Verkeer en vervoer, bereikbaarheid			
Onderwijs	19	19	19
Sport en ontspanning	43	81	81
Kunst cultuur en monumenten			
Recreatie en toerisme			
Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid	66	146	146
Volksgezondheid	10	23	32
Milieu			
Welzijn			
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien			
Mutaties in reserves hoofdfuncties 0 t/m 9	401	1.746	1.750
Totaal incidentele lasten	599	2.045	2.095

Toelichting

Bestuur en dienstverlening

Dit betreffen de incidentele lasten voor de onafhankelijke raadsman. De incidentele lasten zijn over het algemeen implementatie kosten, te denken valt aan verbouwingkosten en ontwerpkosten.

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Ingaande 2013 ontvangt de gemeente gedurende 3 jaar een vergoeding van 60 duizend euro per jaar van de NAM voor de gemaakte kosten in verband met de aardbevingen. Tegenover deze inkomst hebben we eveneens de uitgaven ad 60 duizend euro geraamd, o.a. voor de bijdrage aan de Groninger Bodem Beweging.

In 2014 is een bedrag van 30 duizend euro overgeheveld naar salarissen en sociale lasten om structurele inhuur te dekken. Daardoor bleef er 30 duizend euro over voor incidentele kosten op volkshuisvesting en ruimtelijke ordening en hiervan is 22 duizend euro uitgegeven.

Openbare orde en veiligheid.

Dit betreffen de kosten van het bezoek van minister Kamp in januari 2014.

Onderwijs

Voor de jaren 2012 t/m 2014 wordt 3 duizend euro overgemaakt aan de gemeente Eemsmond voor de cofinanciering van het project kenniscentrum geïntegreerde kind voorzieningen.

Bij de Wilgenstee te Zeerijp is in augustus 2013 een noodlokaal geplaatst, de geschatte en werkelijke huurkosten bedragen 16 duizend euro per jaar. Het noodlokaal zal tot uiterlijk 2017 in gebruik zijn.

Sport en ontspanning

Van 2012 t/m 2015 wordt er jaarlijks een bijdrage van 43 duizend euro verstrekt aan de speeltuinverenigingen. De bijdrage wordt via een verdeelsleutel overgemaakt naar de verschillende dorpen. Dit komt in plaats van de geplande investeringen.

In 2014 is er 81 duizend begroot na wijziging, dit komt doordat er in 2014 de bijdragen voor 2012, 2013, 2014 en 2015 worden verstrekt. Tevens is de bijdrage voor 2015 de laatste.

Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid

Voor de transitiekosten decentralisatie AWBZ naar WMO ontvangt de gemeente in 2014 58 duizend euro in de algemene uitkering, de lasten zijn voor hetzelfde bedrag geraamd en voldaan en worden besteedt aan de kosten van onderzoek, organiseren van de aanbesteding, herindicaties, nieuw integratiesysteem, opleiding, etc.

Voor de webapplicatie "Vraagelkaar" moet in 2014 éénmalig 4 duizend euro worden voldaan.

De financiële verplichtingen die voortkomen uit het samenwerkingsverband van de gemeenten (Oost) en het OV-bureau m.b.t. het doelgroepenvervoer bedragen 4 duizend euro in 2014 en 2015. Concreet gaat het om het klanttevredenheidsonderzoek en de bonus-malus regeling voor de vervoerders.

In 2014 is er ook nog een bedrag van 80 duizend euro geraamd voor project Veerkracht. Dit project is in leven geroepen om de implementaties van de 3D's goed te laten verlopen. Dit bedrag was in eerste instantie niet geraamd, tegenover de uitgaaf staat dezelfde inkomst van de Provincie.

Volksgezondheid

Incidenteel ontvangt de gemeente in 2014 10 duizend euro voor de invoeringskosten decentralisatie Jeugdzorg in de algemene uitkering. Hieruit zullen de kosten van onderzoek, provinciale en regionale kosten en uitvoeringskosten worden voldaan, de ontvangen 10 duizend euro is daarom eveneens als uitgaaf geraamd. De algemene uitkering is verhoogd voor de invoeringskosten decentralisatie, bij raming heeft bij de 2^e turap plaatsgevonden. Werkelijk heeft de gemeente 32 duizend euro voldaan aan de bijdrage transitie Jeugdzorg.

Overzicht incidentele lasten en baten

bedragen x 1.000 euro

INCIDENTELE BATEN	Begroting 2014 primitief	Begroting 2014 na wijzigingen	Rekening 2014
Bestuur en dienstverlening	178	178	178
Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening	60	956	956
Economische zaken en werkgelegenheid			
Openbare werken: groen en grijs	0	149	149
Openbare orde en veiligheid	0	0	28
Verkeer en vervoer bereikbaarheid			
Onderwijs	208	208	208
Sport en ontspanning			
Kunst, cultuur en monumenten			
Recreatie en toerisme			
Sociale voorzieningen en lokaal sociaal beleid	0	80	80
Volksgezondheid			
Milieu			
Welzijn	17	17	17
Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien	143	143	143
Mutaties in reserves hoofdfuncties 0 t/m 9	260	2.246	2.123
Totaal incidentele baten	866	3.977	3.882

Toelichting

Bestuur en dienstverlening.

Dit is een incidentele baat van 178 duizend euro die de gemeente Loppersum ontvangt voor een pensioenuitkering van een voormalig wethouder.

Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening

Ingaande 2013 ontvangt de gemeente gedurende 3 jaar een vergoeding van 60 duizend euro per jaar van de NAM voor de gemaakte kosten in verband met de aardbevingen.

In 2014 is het voormalige gemeentehuis in Middelstum verkocht voor 161 duizend euro.

Er is een bijdrage van de provincie ontvangen voor centrumplan Loppersum van 735 duizend euro.

Openbare werken: groen en grijs.

In 2014 heeft de gemeente Loppersum een bijdrage van 149 duizend euro ontvangen van het Waterschap Noorderzijlvest voor de brug Vismaartil in Garrelsweer.

Openbare orde en veiligheid

Van het rijk heeft de gemeente een vergoeding van 28 duizend euro ontvangen voor het bezoek van minister Kamp.

Onderwijs

Voor de jaren 2011 t/m 2014 ontvangt de gemeente een specifieke uitkering van 3 duizend euro voor onderwijsachterstandenbeleid.

In 2014 is basisschool de Dieftil in Oosterwijtwerd verkocht voor 166 duizend euro. Tevens is er een bedrag van 39 duizend euro ontvangen voor kindvoorziening Stedum.

Sociale voorziening en lokaal sociaal beleid

In 2014 is er een bedrag van 80 duizend euro ontvangen van de provincie voor het project Veerkracht in de praktijk.

Welzijn.

In 2014 heeft de gemeente Loppersum een bijdrage van 17 duizend euro van de provincie ontvangen voor route waterbeheer.

Algemene dekkingsmiddelen en onvoorzien

In 2014 heeft de gemeente Loppersum zijn aandelen in Attero Holding nv verkocht. Hier is incidenteel een bedrag van 143 duizend euro voor ontvangen.

4.6 Meldingen Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) van kracht. Deze wet verplicht ingevolge paragraaf 4 van die wet onder meer tot jaarlijkse publicatie van de daarin genoemde financiële arbeidsvoorwaarden van topfunctionarissen van de gemeenten – de secretaris en de griffier – ongeacht of zij de norm overschrijden. De salarissen van andere functionarissen van de gemeenten moeten ook openbaar gemaakt worden, indien zij de norm overschrijden. Politieke ambtsdragers vallen niet onder deze wet.

Functie	Griffier (R. Bosma)	Secretaris (J.H. Bonnema)
Duur en omvang van het dienstverband in het verslagjaar	1-1 / 31-12	1-1 / 31-12
Omvang dienstverband	0,6112 fte	1,0 fte
Beloning	€ 39.189	€ 93.429
Door werkgever betaalde SV-premie	-	-
Belastbare vaste en variabele onkostenvergoeding	€ 31	€ 2.770
Voorzieningen ten behoeve van beloningen betaalbaar op termijn	€ 5.746	€ 15.149
Beëindiginguitkering	-	-
Jaar beëindiging	-	-
Motivering voor de overschrijding van de maximale bezoldigingsnorm.	-	-

Met de nieuwe wet (WNT) die op 1 januari 2013 is ingegaan, is de Wet Openbaarmaking Uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT) vervallen.

4.7 SISA bijlage

OVERZICHT SPECIFIEKE UITKERINGEN 2014

Berichtgeverinformatie

Vul hieronder de informatie in waarop deze bijlage verantwoordingsinformatie betrekking heeft.

Type overheidslaag:	Gemeente
Naam berichtgever:	Loppersum
Berichtgevercode¹	0024
Rapportage-periode:	2014
Bestandsnaam:	sisa_2014_060024_Bijlage_Verantwoordingsinformatie.xls

SiSa-bijlage in de jaarrekening

De SiSa-bijlage met verantwoordingsinformatie is in uw jaarrekening te vinden op pagina:

126

Gegevens contactpersoon voor het elektronisch aanleveren

Aanmelden of wijzigen van uw contactpersoon dient te gebeuren via rijksoverheid.nl/sisa. Na aanmelden of wijzigen ontvangt de (nieuwe) contactpersoon van het CBS per e-mail uploadgegevens. U kunt slechts 1 contactpersoon opgeven per organisatie. Een gezamenlijke mailbox (bijvoorbeeld sisa@gemeente.nl) heeft daarom de voorkeur

Specifieke uitkeringen

Onderstaand is een opsomming van de specifieke uitkeringen die over 2014 via SiSa moeten worden verantwoord.

Nr	Naam specifieke uitkering	Minister van
C7C	Investing stedelijke vernieuwing (ISV)	BZK
D9	Onderwijsachterstandenbeleid 2011-2015 (OAB)	OCW
E27B	Brede doeluitkering verkeer en vervoer SiSa tussen medeoverheden	M&I
G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) gemeente 2014	SZW
G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw) totaal 2013	SZW
G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB gemeente 2014	SZW
G2A	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB totaal 2013	SZW
G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (excl levensonderhoud beginnende zelfstandigen) gemeente 2014	SZW
G3A	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (excl levensonderhoud beginnende zelfstandigen) totaal 2013	SZW
G5	Wet participatiebudget (WPB) gemeente 2014	SZW
G5A	Wet participatiebudget (WPB) totaal 2013	SZW

<p>Cumulatieve bestedingen ten laste van provinciale middelen tot en met (jaar T)</p> <p>Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 04</i></p>	<p>Cumulatieve overige bestedingen tot en met (jaar T)</p> <p>Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 05</i></p>	<p>Toelichting afwijking</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 06</i></p>
<p>€ 144.375</p>	<p>€ 0</p>	<p>In 2013 is foutief een bedrag opgenomen van € 30.892 als Overige bestedingen. Dit is in dit project niet van toepassing. Derhalve wordt dit bedrag gecorrigeerd onder Cumulatieve overige bestedingen tot en met jaar T. De eindverantwoording wordt separaat aangeleverd aan de provincie.</p>
<p>Activiteiten stedelijke vernieuwing (in aantallen)</p> <p>Realisatie</p> <p>Alleen in te vullen na afloop project</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle D1</i> <i>Indicatornummer: C7C / 10</i></p>	<p>Activiteiten stedelijke vernieuwing</p> <p>Toelichting afwijking</p> <p>Alleen in te vullen na afloop project</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: C7C / 11</i></p>	
<p>Opgebouwde reserve ultimo (jaar T-1)</p> <p>Deze indicator is bedoeld voor de tussentijdse afstemming van de juistheid en volledigheid van de verantwoordingsinformatie</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: D9 / 04</i></p> <p>€ 0</p>		

<p>Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde bestedingen ten laste van provinciale middelen</p> <p>Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27B / 04</i></p>	<p>Correctie ten opzichte van tot jaar T verantwoorde overige bestedingen</p> <p>Indien de correctie een vermeerdering van bestedingen betreft, mag het alleen gaan over nog niet eerder verantwoorde bestedingen</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: E27B / 05</i></p>
<p>Toelichting</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E27B / 09</i></p>	<p>Eindverantwoording Ja/Nee</p> <p>Als u kiest voor 'ja', betekent dit dat het project is afgerond en u voor de komende jaren geen bestedingen meer wilt verantwoorden</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: E27B / 10</i></p>
<p>Totaal gerealiseerde werkelijke subsidiabele uitvoeringskosten t/m 2014 zijn 2.739.186 euro. De provinciale bijdrage (35%) t/m 2014 is dan 958.715 euro conform de beschikking. Volgens afspraak met de provincie Groningen is het restant dat overbleef van het project Garrelsweer (269.528 euro) ingezet voor het project Stedum. Zie verder SiSa 2011 t/m SiSa 2013 m.b.t. dit project.</p>	<p>Ja</p>
<p>Claim voor 2014 voor het herinrichtingsproject Middelstum fase 2 is 0 euro, omdat het subsidiabele deel wordt uitgevoerd in 2015. Zie verder SiSa 2012 en SiSa 2013 m.b.t. dit project.</p>	<p>Nee</p>
<p>De provinciale bijdrage is 50% van de subsidiabele uitvoeringskosten met een maximum van 1.543 euro.</p>	<p>Ja</p>

SZW	G1	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_gemeente 2014 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of er in (jaar T) geen, enkele of alle inwoners werkzaam waren bij een Openbaar lichaam o.g.v. de Wgr.	Het totaal aantal geïndiceerde inwoners van uw gemeente dat een dienstbetrekking heeft of op de wachtlijst staat en beschikbaar is om een dienstbetrekking als bedoeld in artikel 2, eerste lid, of artikel 7 van de wet te aanvaarden op 31 december (jaar T)	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1 / 01</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G1 / 02</i>		
			5,00	Nee		
SZW	G1A	Wet sociale werkvoorziening (Wsw)_totaal 2013 Wet sociale werkvoorziening (Wsw) Alle gemeenten verantwoord voor het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G1B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G1C-1) na controle door de gemeente.	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Het totaal aantal gerealiseerde arbeidsplaatsen voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	Het totaal aantal gerealiseerde begeleid werkenplekken voor geïndiceerde inwoners in (jaar T-1), uitgedrukt in arbeidsjaren;	
			<i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G1A / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1A / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G1A / 03</i>	inclusief deel openbaar lichaam inclusief deel openbaar lichaam
			1	60024 Loppersum	63,73	5,92
			2			
3						

SZW	G2	Gebundelde uitkering op grond van artikel 69 WWB_gemeente 2014 Alle gemeenten verantwoord voor het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) algemene bijstand Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Baten (jaar T) algemene bijstand (exclusief Rijk) Gemeente I.1 Wet werk en bijstand (WWB)	Besteding (jaar T) IOAW Gemeente I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 01</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 02</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 03</i>
			€ 0	€ 0	€ 0
			Besteding (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen Gemeente I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)	Baten (jaar T) WWIK (exclusief Rijk) Gemeente I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)
			<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 07</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 08</i>	<i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 09</i>
			€ 0	€ 0	€ 0

<p>Baten (jaar T) IOAW (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 04</i></p>	<p>Besteding (jaar T) IOAZ</p> <p>Gemeente</p> <p>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 05</i></p>	<p>Baten (jaar T) IOAZ (exclusief Rijk)</p> <p>Gemeente</p> <p>I.3 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen (IOAZ)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G2 / 06</i></p>
<p>€ 0</p>	<p>€ 0</p>	<p>€ 0</p>
<p>Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2 / 10</i></p>		
<p>Nee</p>		

<p>Besteding (jaar T-1) IOAW</p> <p>inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 04</i></p>	<p>Baten (jaar T-1) IOAW (exclusief Rijk)</p> <p>inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.2 Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers (IOAW)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 05</i></p>	
<p>€ 155.654</p>	<p>€ 34.148</p>	
<p>Besteding (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen</p> <p>inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 09</i></p>	<p>Baten (jaar T-1) Bbz 2004 levensonderhoud beginnende zelfstandigen</p> <p>inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.4 Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (levensonderhoud beginnende zelfstandigen) (Bbz 2004)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 10</i></p>	<p>Baten (jaar T-1) WWIK (exclusief Rijk)</p> <p>inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p>I.6 Wet werk en inkomen kunstenaars (WWIK)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G2A / 11</i></p>
<p>€ 0</p>	<p>€ 0</p>	<p>€ 0</p>

SZW	G3	Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_gemeente 2014 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Alle gemeenten verantwoordden hier het gemeentedeel over (jaar T), ongeacht of de gemeente in (jaar T) geen, enkele of alle taken heeft uitbesteed aan een Openbaar lichaam opgericht op grond van de Wgr.	Besteding (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)	Baten (jaar T) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk)		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>		
			<i>Indicatorenummer: G3 / 01</i>	<i>Indicatorenummer: G3 / 02</i>	<i>Indicatorenummer: G3 / 03</i>		
			€ 0	€ 0	€ 0		
			Baten (jaar T) Bob (exclusief Rijk)	Besteding (jaar T) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004	Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee		
			<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle n.v.t.</i>		
			<i>Indicatorenummer: G3 / 07</i>	<i>Indicatorenummer: G3 / 08</i>	<i>Indicatorenummer: G3 / 09</i>		
			€ 0	€ 0	Nee		
SZW	G3A	Besluit bijstandsverlening zelfstandigen 2004 (exclusief levensonderhoud beginnende zelfstandigen)_totaal 2013 Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) 2004 Gemeenten die uitvoering in (jaar T-1) geheel of gedeeltelijk hebben uitbesteed aan een Openbaar lichaam o.g.v. Wgr verantwoordden hier het totaal (jaar T-1). (Dus: deel Openbaar lichaam uit SiSa (jaar T-1) regeling G3B + deel gemeente uit (jaar T-1) regeling G3C-1)	Hieronder per regel één gemeente(code) uit (jaar T-1) selecteren en in de kolommen ernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	Besteding (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob)	Besteding (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob)		
				inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam		
				<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>	
				<i>Indicatorenummer: G3A / 01</i>	<i>Indicatorenummer: G3A / 02</i>	<i>Indicatorenummer: G3A / 03</i>	
			1	60024 Loppersum	€ 28.636	€ 12.927	
			2				
			3				
					Hieronder verschijnt de gemeente(code) conform de keuzes gemaakt bij G3A / 01	Besteding (jaar T-1) Bob	Baten (jaar T-1) Bob (exclusief Rijk)
					In de kolommen hiernaast de verantwoordingsinformatie voor die gemeente invullen	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam	inclusief geldstroom naar openbaar lichaam
					<i>Aard controle n.v.t.</i>	<i>Aard controle R</i>	<i>Aard controle R</i>
		<i>Indicatorenummer: G3A / 07</i>	<i>Indicatorenummer: G3A / 08</i>	<i>Indicatorenummer: G3A / 09</i>			
1	60024 Loppersum	€ 0	€ 0				
2							
3							

Baten (jaar T) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 04</i>	Besteding (jaar T) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 05</i>	Besteding (jaar T) Bob <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3 / 06</i>
€ 0	€ 0	€ 0
Baten (jaar T-1) levensonderhoud gevestigde zelfstandigen (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 04</i>	Baten (jaar T-1) kapitaalverstrekking (exclusief Bob) (exclusief Rijk) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 05</i>	Besteding (jaar T-1) aan onderzoek als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 (exclusief Bob) inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 06</i>
€ 874	€ 32.238	€ 3.503
Besteding (jaar T-1) aan uitvoeringskosten Bob als bedoeld in artikel 56 Bbz 2004 inclusief geldstroom naar openbaar lichaam <i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G3A / 10</i>		
€ 0		

<p>Waarvan baten (jaar T) van educatie bij roc's</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 05</i></p>	<p>Reservering besteding van educatie bij roc's in jaar T voor volgend kalenderjaar (jaar T+1)</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5 / 06</i></p>	<p>Volledig zelfstandige uitvoering Ja/Nee</p> <p>De zelfstandige uitvoering betreft de indicatoren G5/02 tot en met G5/06</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle n.v.t.</i> <i>Indicatornummer: G5 / 07</i></p>
€ 0	€ 0	Nee
<p>Baten (jaar T-1) (niet-Rijk) participatiebudget inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5A / 04</i></p>	<p>Waarvan baten (jaar T-1) van educatie bij roc's inclusief geldstroom naar openbaar lichaam</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5A / 05</i></p>	<p>Besteding (jaar T-1) Regelluw</p> <p>Dit onderdeel is uitsluitend van toepassing op gemeenten die in (jaar T-1) duurzame plaatsingen van inactieven naar werk hebben gerealiseerd en verantwoord aan het Rijk.</p> <p>inclusief deel openbaar lichaam</p> <p style="text-align: right;"><i>Aard controle R</i> <i>Indicatornummer: G5A / 06</i></p>
€ 0	€ 0	

5. Vaststellingsbesluit

De raad van de gemeente Loppersum;

besluit:

De Jaarstukken voor het dienstjaar 2014 vast te stellen.

Opgesteld door het college op 26 mei 2015

Vastgesteld in de openbare vergadering
van de raad van de gemeente Loppersum
gehouden op 29 juni 2015

De raad voornoemd

A. Rodenboog voorzitter.

R.S. Bosma griffier.